

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 1

Agenda

1. Opening en agenda	
2. Benoeming leden Dagelijks Bestuur	Besluiten
3. Verslag bestuursvergaderingen	
a. Verslag AB-vergadering d.d. 04-12-2025	Besluiten
b. Besluitenlijst DB-vergadering d.d. 04-12-2025	Informereren
c. Besluitenlijst DB-vergadering d.d. 19-02-2026	Informereren
4. Poststukken en mededelingen	Informereren
5. Zienswijzen en definitief ontwerp wijziging GR	Besluiten
6. Begrotingswijziging 2026.01	Besluiten
7. Ontwerpbegroting 2027 en MJB 2028-2030	Besluiten
8. Jaarstukken 2025	Besluiten
9. Accountant	Besluiten
10. Presentatie leningen	Informereren
11. Locatie AB 01 december 2026	Besluiten
12. Rondvraag	
13. Sluiting	

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 2
Status: Besluitvormend

Benoeming leden Dagelijks Bestuur

Besluit

Het algemeen bestuur besluit:

1. De vertegenwoordigers van de gemeenten Súdwest-Fryslân, De Fryske Marren, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân en Smallerland aan te wijzen als leden van het dagelijks bestuur.
2. Smallerland aan te wijzen als de vice-voorzitter.

Aanleiding

Op 18 maart 2026 hebben er gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Momenteel zitten veel gemeenten nog in de fase van collegevorming en portefeuillevreiding. De ene gemeente is hierin verder dan de andere. Dat betekent dat we in deze AB-vergadering deels met bekende bestuursleden aan tafel zitten en deels met nieuwe gezichten.

De nieuwe bestuursleden (die een nieuw college vertegenwoordigen) zijn volgens onze gemeenschappelijke regeling formeel in functie op het moment dat zij als vertegenwoordiger vanuit hun college zijn aangewezen. Een nader besluit over de toetreding van nieuwe bestuurders binnen het AB is niet vereist.

Voor het algemeen bestuur is de regel dat de portefeuillehouders R&T (Recreatie & Toerisme) van de gemeenten – als vertegenwoordigers van de betreffende deelnemers - zitting hebben in het algemeen bestuur van Marrekrite. Bovendien dient elk college een vervanger aan te wijzen. *Op 15 december 2025 hebben wij per brief reeds aandacht gevraagd voor het aanwijzen van een lid en een plaatsvervangend lid. Op het moment van versturen van dit vergaderstuk hebben nog geen bericht ontvangen van de deelnemers over het aangewezen AB-lid en de plaatsvervanger.*

Wij verzoeken de deelnemers ons zo spoedig mogelijk te informeren welk lid en welk plaatsvervangend lid door het college van B&W is aangewezen.

Tijdens de vergadering van het algemeen bestuur van 25 juni dient er wel een nieuw dagelijks bestuur (DB) te worden geïnstalleerd. Een voorstel rondom de samenstelling van het DB wordt vanouds vanuit het zittende DB gedaan.

Toelichting

In de geldende gemeenschappelijke regeling (artikel 9) staat hierover het volgende:

Artikel 9 Samenstelling

1. *Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.*
2. *De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.*
3. *Een lid van het dagelijks bestuur treedt af, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.*
4. *Degene die tussentijds ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.*
5. *Indien in het dagelijks bestuur een vacature ontstaat, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.*

In de voorliggende wijziging van de gemeenschappelijke regeling (agendapunt 8), wordt dit artikel in lijn gebracht met de bestuurspraktijk:

Artikel 9 Samenstelling

1. *Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.*
2. *De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling. **De aanwijzing van de leden, niet zijnde de voorzitter, vindt plaats door te bepalen welke vijf colleges van burgemeester en wethouders in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd zijn.***
3. ***Het lidmaatschap** van het dagelijks bestuur **eindigt van rechtswege**, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.*
4. ***In een vacature** in het dagelijks bestuur **wordt zo spoedig mogelijk voorzien.***

Met name de wijziging van het 2^e lid is van belang. Dit sluit aan bij wat er naar aanleiding van de vorige gemeenteraadsverkiezingen (2022) is afgesproken in het algemeen bestuur. Omdat er in de jaren hiervoor diverse gemeentelijke fusies waren doorgevoerd, is het gemeentelijk landschap in Fryslân er toen heel anders uit komen te zien. De oorspronkelijke opzet waarin er vele kleine gemeenten waren die elkaar om beurten aflosten in het DB, was niet passend meer bij een landschap

met een beperkter aantal grote gemeenten. Daarom is destijds een discussie gevoerd over de samenstelling van het DB, vanuit de volgende overwegingen:

Algemeen:

- Continuïteit speelt een belangrijke rol bij de samenstelling van het DB.
- Van de 5 zetels voor de gemeenten, wordt er één bezet door een gemeente uit het zogenoemde 'blok van landgemeenten'. De overige 4 worden ingevuld door grotere gemeenten.
- De gemeenten in de regio Zuidoost (Heerenveen, Opsterland, Smallingerland en Weststellingwerf) vormen het 'blok van landgemeenten'. Binnen dat blok rouleert de DB-zetel elke collegeperiode. In een eerdere periode was al besloten dat de vice-voorzitter ook uit dit blok komt.
- 'Kleine gemeenten' zitten nooit in het dagelijks bestuur. Op zich is dat onwenselijk, maar zouden we hier wél voor kiezen, dan zou dat betekenen dat één van de groten aan de kant zou komen te staan. Dat is nog minder wenselijk.

Specifiek voor de bestuursperiode 2022-2026:

- Vanwege de continuïteit is Opsterland nog een periode langer in het DB aangebleven.
- De gemeenten De Fryske Marren, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Súdwest-Fryslân en Opsterland werden in 2022 gezien als een goede combinatie van grotere gemeenten en een regionale spreiding van gemeenten.
- Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren bleven, vanwege de omvang van hun deelnemersbijdrage, in ieder geval de periode 2022-2026 in het DB.
- Waadhoeke is in 2022 teruggetreden. Leeuwarden kon hierdoor aantreden. Dit was in de periode ervoor toegezegd.

Voorstel nieuwe DB-samenstelling

Op dit moment hebben de provincie Fryslân en de gemeenten De Fryske Marren, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Opsterland en Súdwest-Fryslân zitting in het dagelijks bestuur. De provincie is een vast, niet roulerend, lid van het DB. Zij levert de voorzitter en draagt 40% van de totale bijdragen.

Op basis van de deelnemersbijdrage zijn de vijf grootste gemeenten binnen de regeling:

1. Súdwest-Fryslân
2. De Fryske Marren
3. Leeuwarden
4. Noardeast-Fryslân
5. Smallingerland

Opsterland zit om redenen van continuïteit al meerdere collegeperioden in het dagelijks bestuur en levert de vice-voorzitter. Conform de gemaakte afspraken in 2022 zou deze zetel nu overgaan naar één van de andere gemeenten uit de regio Zuidoost ('blok landgemeenten').

Er is veel voor te zeggen om Smallingerland hier nu voor te vragen. Niet alleen is Smallingerland een vertegenwoordiger van het 'blok land', het is tevens één van de grotere gemeenten.

Het zittende DB adviseert het AB om de bovengenoemde 5 'grootste' gemeenten de volgende periode in het DB zitting te laten nemen. Daarmee zijn niet alleen de grootste belangen goed vertegenwoordigd, er is tevens sprake van een grote mate van continuïteit en regionale spreiding. Conform de eerder gemaakte afspraken zou Smallingerland als vertegenwoordiger van 'het blok land' tevens de vice-voorzitter leveren.

De heer Jonkman (Opsterland) heeft dit voorstel als zittend DB-lid / vice-voorzitter getoetst bij de gemeenten in de regio Zuidoost. Men is akkoord met de vertegenwoordiging door Smallingerland.

Doel/Effect

Met de voorgestelde samenstelling van het DB, wordt beoogd een goede afspiegeling van de deelnemers te krijgen, in de zin van:

- de hoogte van de deelnemersbijdragen,
- regionale spreiding, en
- vertegenwoordiging van zowel water- als landgeoriënteerde deelnemers.

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: Donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 3a
Status: Besluitvormend

Verslag AB-vergadering d.d. 04 december 2025

Datum: donderdag 4 december 2025
Tijdstip: 10.00 – 10.45 uur
Locatie: Gemeente Leeuwarden, Stadhuis, Hofplein 38, Leeuwarden

Voorzitter:	De heer Douwstra	Provincie Fryslân
Notulist:	Mevrouw Janssen	Officemanager Marrekrite
Aanwezig:	De heer Jonkman	Gemeente Opsterland
	De heer Van Iddekinge	Gemeente De Fryske Marren
	De heer Reitsma	Gemeente Leeuwarden
	De heer Van Es	Gemeente Achtkarspelen
	Mevrouw Van der Meer	Gemeente Waadhoeke
	De heer Van der Velde	Gemeente Tytsjerksteradiel
	De heer Hoen (via Teams)	Gemeente Weststellingwerf
	De heer Schoute	Gemeente Harlingen
	Mevrouw Prins	Gemeente Noardeast-Fryslân
	De heer Touwen	Directeur Marrekrite
	Mevrouw De Groot	Sr. Beleidsadviseur
Afwezig (mk):	Mevrouw Rinkes	Gemeente Heerenveen
	De heer Hoekstra	Gemeente Smallingerland
	De heer Kempenaar	Gemeente Dantumadiel
	De heer Rietman	Gemeente Súdwest-Fryslân
	De heer De Jong	Financieel adviseur Marrekrite

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Douwstra opent de vergadering om 10.00 uur en heet in het bijzonder de heer Van der Velde welkom, ons nieuwe bestuurslid namens Tytsjerksteradiel.

2. Verslagen bestuursvergaderingen

2a. Verslag AB-vergadering 9 juli 2025

Er zijn geen op- of aanmerkingen.

Besluit

Het algemeen bestuur besluit:

- Het verslag van de AB-vergadering d.d. 9 juli 2025 vast te stellen.

B-544

2b. Besluitenlijst DB-vergadering 12 juni 2025

De besluitenlijst van het dagelijks bestuur staat ter informatie op de agenda.

Er zijn geen op- of aanmerkingen.

2c. Besluitenlijst DB-vergadering 25 september 2025

De besluitenlijst van het dagelijks bestuur staat ter informatie op de agenda.

Er zijn geen op- of aanmerkingen.

3. Poststukken en mededelingen

3a. Poststukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

3b. Mededelingen

Routebureau

Op 30 oktober heeft het Routebureau de eerste Routebureau-middag georganiseerd. Dit was een geslaagde bijeenkomst waar veel partijen aanwezig waren. Voor deze middag heeft het Routebureau een filmpje ontwikkeld, waarin wordt uitgelegd wat het Routebureau doet. Het filmpje wordt getoond aan de AB-leden.

Vervanging AB-leden

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen, in maart 2026, vragen wij het algemeen bestuur om na de formatie zowel een AB-lid als een plaatsvervangend AB-lid aan te wijzen. Dit is in allerlei opzichten belangrijk, maar in praktische zin ook om het quorum bij vergaderingen te kunnen halen. De deelnemers ontvangen een brief waarin we hiervoor aandacht vragen.

Steigers Deinumerrak

In het Deinumerrak bij Ritsumasyl hebben we al jaren problemen met langliggers. Met de gemeente Waadhoeke is overeengekomen dat zij deze steigers overneemt. Ze behoren dan niet langer bij het Marrekrite-ligplaatsennetwerk. Het dagelijks bestuur heeft met deze maatregel reeds ingestemd. Op deze tafel ter informatie.

Stand van zaken Boerenland- & Kerkenpaden

In provinciale staten is 12 november 2025 een motie aangenomen om het Advies Onverhard Wandelen (2021) betreffende een nieuwe Landpadenregeling te actualiseren. De provincie heeft Marrekrite gevraagd om dat op zich te nemen.

Wandelplatform Fryslân

Marrekrite bekijkt op dit moment, samen met onder andere ANWB of we een Wandelplatform Fryslân kunnen oprichten, om de samenwerking tussen partijen op het gebied van (utilitair) lopen en (recreatief) wandelen te versterken en meer onder de aandacht te brengen. In Drenthe is al een dergelijk (succesvol) platform.

4. Turap 2025 en begrotingswijziging 2025.02

Geen op- of aanmerkingen.

Besluit

Het algemeen bestuur besluit:

- De Turap 2025 en de begrotingswijziging 2025.02 vast te stellen.

B-545

5. Ontwerptekst wijziging GR Recreatieschap Marrekrite

De gemeente Waadhoeke geeft aan dat het stuk intern nog niet is besproken.

Mevrouw De Groot geeft aan dat het stuk in de voorbereiding is voorgelegd aan de juristen van de deelnemers in het dagelijks bestuur. Op basis daarvan is de ontwerptekst opgesteld. De ontwerptekst is ter voorbereiding op dit AB eind oktober al aan de deelnemers gestuurd, zodat de interne voorbereiding extra vroegtijdig opgestart kon worden, zodat het na deze AB-vergadering zo snel mogelijk op route kan naar de deelnemers. Dat is van belang omdat in het volgend AB (juni 2026) over de wijzigingen dient te worden besloten. Om deelnemers extra tijd te geven is voorgesteld de zienswijzentermijn op te rekken van de wettelijke acht weken naar circa 15 weken. Hiermee hebben de deelnemers meer dan voldoende tijd.

De heer Douwstra geeft aan dat de ontwerptekst in januari bij de provincie aan de orde komt.

De heer Van Es (Achtkarspelen) vraagt of het klopt dat in artikel 21 lid a staat dat het college de bijdrage beschikbaar stelt. Moet dit niet *provinciale staten*, dan wel, *gemeenteraad* zijn? Mevrouw De Groot antwoordt dat dit te maken heeft met het feit dat onze GR een collegeregeling is. Naar haar idee is de tekst juist, maar ze zegt toe een dubbelcheck te zullen doen bij de juristen en een nadere toelichting na te zullen sturen.

[Naschrift Marrekrite: *De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite is een collegeregeling, wat betekent dat de colleges van B&W respectievelijk GS als bestuursorgaan deelnemer zijn aan de regeling. De begroting van Marrekrite wordt vastgesteld door de leden van het algemeen bestuur, die zijn aangewezen uit de deelnemende colleges. Aan provinciale staten en gemeenteraden wordt de mogelijkheid geboden om zienswijzen in te dienen. De door het AB vastgestelde begroting normeert de verplichte bijdrage van de deelnemers. Het budgetrecht van de raden en staten doet daar niets aan af. Dat maakt dat de formulering van artikel 21, lid a – zoals tijdens de vergadering werd aangegeven - correct is.]*

De heer Reitsma geeft aan dat Leeuwarden voor uitbreiding van de taakstelling van Marrekrite tot nu toe altijd akkoord heeft gegeven. Hij kan niet garanderen dat dit straks met een nieuw college ook zo blijft.

Besluit

Het algemeen bestuur besluit:

- De ontwerptekst voor de wijziging van de GR Recreatieschap Marrekrite voor zienswijzen voor te leggen aan provinciale staten en de gemeenteraden, en de zienswijzetermijn te verlengen tot 27 maart 2026. **B-546**

6. Presentatie vermogen en leningen

In verband met de afmelding van de heer De Jong, financieel adviseur, wordt zijn presentatie verplaatst naar de volgende AB-vergadering.

7. Locatie AB 25 juni 2025

Besluit

Het algemeen bestuur besluit:

- Dat de volgende AB-vergadering plaatsvindt bij de gemeente Súdwest-Fryslân. **B-547**

8. Rondvraag

De heer Van Es vraagt of de raming voor het Routebureau nog up to date is (bijlage 5.3).
Mevrouw De Groot geeft aan dat we voor de begroting 2026 nog met een begrotingswijziging komen, omdat de kosten voor het Routebureau – nu we aan de slag zijn - lager worden geraamd dan voorzien in het Borgingsplan. In bijlage 5.3 is al rekening gehouden met deze bijgestelde raming.

De heer Schoute vraagt hoe het Routebureau met lokale rondjes, zoals stadswandelingen omgaat. Deze vallen vaak onder de citymarketingorganisaties.

Mevrouw De Groot geeft aan dat het Routebureau elke zes weken overleg heeft met de regiomarketingorganisaties. Ze zal deze vraag nog eens expliciet bij het Routebureau onder de aandacht brengen.

Mevrouw Van der Meer geeft aan dat de TOP Franeker op 10 december a.s. feestelijk wordt geopend. Ter informatie en voor wie het leuk vindt erbij te zijn.

9. Sluiting

De heer Douwstra wenst iedereen succes met de komende verkiezingen en sluit de vergadering om 10.45 uur.

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 26 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 3b
Status: Informerend

Besluitenlijst DB 04 december 2025

Besluiten				
Code	Datum	AB	DB	Omschrijving
B-539	04-12-25		DB	Het dagelijks bestuur besluit het verslag van de DB-vergadering van 25 september 2025 vast te stellen
B-540	04-12-25		DB	Het dagelijks bestuur besluit de notitie Frauderisicobeleid Marrekrite 2026 vast te stellen.
B-541	04-12-25		DB	Het dagelijks bestuur besluit het beleid Misbruik en Oneigenlijk Gebruik (M&O) vast te stellen.
B-542	04-12-25		DB	Het dagelijks bestuur besluit de steigers in het Deinumerrak over te dragen aan gemeente Waadhoeke tegen een vergoeding van de restwaarde van € 35.000.
B-543	04-12-25		DB	Het dagelijks bestuur stelt de concept agenda voor de AB-vergadering van 4-12-2025 vast.

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 3c
Status: Informerend

Besluitenlijst DB 19 februari 2026

				Besluiten	
Code	Datum	AB	DB	Omschrijving	Toelichting
B-548	19-02-26		DB	Het dagelijks bestuur stelt het verslag van de vergadering van 13 november 2025 vast.	
B-549	19-02-26		DB	Het dagelijks bestuur stelt het verslag van de vergadering van 4 december 2025 vast.	
B-550	19-02-26		DB	Het dagelijks bestuur stemt in met de voorliggende, structureel sluitende ontwerp Begroting 2027 & Meerjarenraming 2028-2030	
B-551	19-02-26		DB	Het dagelijks bestuur besluit deze ontwerpbegroting en meerjarenraming aan de deelnemers te verstrekken ten behoeve van het indienen van eventuele zienswijzen.	
B-552	19-02-26		DB	Het dagelijks bestuur besluit het algemeen bestuur voor te stellen om de Begrotingswijziging 2026.01 vast te stellen.	
B-553	19-02-26		DB	Het dagelijks bestuur besluit de ligplaatsen aan weerszijden van de brug Heeresyl van de provincie Fryslân over te nemen. De provincie vergoedt de kosten voor nieuwbouw.	

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 4
Status: Informerend

Poststukken en mededelingen

Poststukken

Geen ingekomen stukken.

Mededelingen

Boerenland- en kerkenpadregeling

In opdracht van de provincie Fryslân hebben we de in de periode december 2025/ januari 2026 gewerkt aan een actualisatie van ons advies uit 2021 over een nieuwe Boerenland- en Kerkenpadregeling. Deze actualisatie is gedaan naar aanleiding van een motie in PS en diende als input voor de Kadernota 2027 van de provincie.

In het advies hebben we Provinciale Staten geadviseerd:

- In te stemmen met het instellen van een nieuwe boerenland- en kerkenpadregeling voor Fryslân.
- Budget beschikbaar te stellen voor 2026 voor een kwartiermaker en voorbereidende werkzaamheden (€ 37.500,- ex btw).
- Een taakstellend jaarlijks budget vast te stellen vanaf 2027 voor minimaal 10 jaar, ten bedrage van € 300.000,- ex. btw voor personele kosten en de uitvoering van de regeling.
- Te regelen dat schade door wandelaars gedekt blijft via de provinciale WA-verzekering.
- Akkoord te geven op het vervolgproces, inclusief uitwerking criteria en afstemming met Marrekrite over toekomstige inbedding.

Daarnaast was ons advies om de regeling na vijf jaar te evalueren en een ontwerp te maken voor een toekomstige structurele inbedding van de regeling.

Op 17 februari 2022 heeft het DB aangegeven in principe in te stemmen met de uitvoering van een boerenland- en kerkenpadregeling door Marrekrite, mits er middelen beschikbaar zijn.

In de Kadernota 2027 stelt GS voor om voor een periode van 5 jaar (t/m 2031) in totaal € 1.537.500,- budget beschikbaar te stellen voor een boerenland- en kerkenpadregeling en de uitvoering hiervan bij Marrekrite te beleggen. Op 24 juni 2026 besluit PS over de Kadernota 2027.

Als PS positief besluit over het instellen van een regeling en hier budget voor vrij te maken, zullen wij met de provincie nadere afspraken maken over de opzet en de uitvoering van de regeling.

Wimpelopbrengst 2025

In 2025 hebben we recordopbrengst geboekt met de verkoop van wimpels, namelijk € 294.500 (netto €267.000). De hogere opbrengst komt niet alleen doordat in 2024 de wimpelprijs is verhoogd, maar ook doordat er daadwerkelijk meer wimpels werden verkocht. Ook werden er flinke extra vrijwillige bijdragen (donaties) ontvangen, die ook meetellen in deze opbrengst.

Wij hebben de gewoonte om de wimpelopbrengst in het volgende jaar direct te investeren in de herbouw van aanlegvoorzieningen. Bij de betreffende locaties plaatsen we borden om de watersport te informeren en te bedanken. Voor de gebruikers wordt het zo heel concreet en tastbaar wat er met hun geld gebeurt. Voor de opbrengst van 2025 hebben we de vervanging van 3 of 4 damwanden op Aegehoeke (Wide Ie) in de planning staan.

Húskes

De testfase op het terrein van de waterzuivering van Wetterskip in Leeuwarden is met wat vertraging inmiddels lopende. Na de zomer hopen we conclusies te kunnen trekken over de werking en de eventueel benodigde aanpassingen.

MK2

Mondeling toe te lichten.

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 5
Status: Besluitvormend

Zienswijzen wijziging GR Recreatieschap Marrekrite

Besluit

Het algemeen bestuur besluit:

1. De ontwerptekst ongewijzigd over te nemen in het definitieve ontwerp.
2. Het definitieve ontwerp van de gemeenschappelijke regeling aan te bieden aan het college van Gedeputeerde Staten en de colleges van Burgemeester & Wethouders van de deelnemers, met inbegrip van het vragen van toestemming aan respectievelijk Provinciale Staten, dan wel Gemeenteraden, om de gewijzigde regeling vast te stellen.

Aanleiding

Op 1 juli 2022 is de *Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen* in werking getreden. Deze wet wijzigde onder andere de Wet gemeenschappelijke regelingen en beoogt de (informatie)positie van gemeenteraden en Provinciale Staten bij gemeenschappelijke regelingen te versterken.

Een deel van de wijzigingen (wijzigingen waarbij elke beleidsruimte ontbreekt) is reeds in de laatst vastgestelde wijziging (07-02-2025) verwerkt. Het nu voorliggende voorstel ziet toe op de verwerking van wijzigingen waarbij aan de deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling (enige) beleidsruimte toekomt.

Daarnaast wordt een wijziging van de taakstelling van Marrekrite voorgesteld naar aanleiding van het besluit van het algemeen bestuur (28-11-2024) om de taakstelling van Marrekrite te verbreden met een routebureau. Dit besluit moet nog geborgd worden in de gemeenschappelijke regeling.

Toelichting

Een uitgebreide toelichting op en onderbouwing van de wijzigingen is opgenomen in de Toelichting wijzigingsvoorstel GR Marrekrite (bijlage 5.2).

Doel/Effect

De voorliggende GR wijziging heeft twee doelen:

1. de tekst in overeenstemming brengen met de geldende wet- en regelgeving, en
2. het aanpassen van de taakstelling van Marrekrite met de toevoeging van het Routebureau.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om tevens enkele redactionele wijzigingen door te voeren.

Procedure

De procedure voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling valt uiteen in twee delen:

1. Zienswijzenprocedure
2. Vaststellingsprocedure (finale besluitvorming)

Met voorliggend bestuursvoorstel wordt beoogd de zienswijzenprocedure (1) af te ronden en over te gaan tot de vaststellingprocedure (2) en zodoende tot finale besluitvorming te komen.

Zienswijzenprocedure (1): ontvangen zienswijzen

Door 11 deelnemers is tijdig, voor het einde van de zienswijzentermijn, aangegeven dat ze geen zienswijze indienen. De Fryske Marren, Leeuwarden en Weststellingwerf hadden aangegeven dat ze deze termijn niet redden, maar hebben inmiddels alle drie besloten (respectievelijk 22 maart, 27 mei en 8 juni jl.) eveneens geen zienswijze in te dienen.

Vaststellingsprocedure (2)

Met het afronden van de zienswijzenprocedure, start de vaststellingsprocedure, waarin ieder college besluit over het definitieve voorstel tot wijziging. Hiervoor is toestemming van Provinciale Staten dan wel gemeenteraden nodig. Voor het vaststellen van de wijziging is unanimiteit vereist.

De vaststellingsprocedure verloopt als volgt:

- Aangezien er geen zienswijzen zijn ingediend, stellen wij het bestuur voor de ontwerptekst ongewijzigd over te nemen in het definitieve ontwerp van de gemeenschappelijke regeling. Daarmee is de zienswijzenprocedure afgerond en kan het besluitvormingsproces worden gestart.
- Indien het AB op 25 juni 2026 besluit om het definitieve ontwerp ter vaststelling aan te bieden aan de colleges van de deelnemers, wordt het definitieve ontwerp van de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemers gestuurd. De colleges worden verzocht de regeling vast te stellen, met inbegrip van het verlenen van toestemming voor deze vaststelling door gemeenteraden en door Provinciale Staten.

Elk college voor zich moet besluiten over het voorstel tot wijziging. Als het betreffende college voornemens is om in te stemmen met enige wijziging schrijft de Wet gemeenschappelijke regelingen

voor dat voor het nemen van dit wijzigingsbesluit voorafgaande toestemming nodig is van de gemeenteraad, respectievelijk Provinciale Staten. Anders gezegd: de colleges mogen de gemeenschappelijke regeling niet wijzigen dan nadat de toestemming is verkregen. Dit betekent dat elk college in dat geval een voorgenomen besluit tot wijziging voor toestemming voorlegt aan de gemeenteraad of Provinciale Staten.

Het besluit over de verlening van toestemming heeft een alles-of-niets-karakter: de gemeenteraad, respectievelijk Provinciale Staten, verlenen toestemming of niet. Het is op grond van de Algemene wet bestuursrecht niet toegestaan om aan de verlening van de toestemming voorwaarden te verbinden. De toestemming kan alleen worden onthouden als er strijd is met het algemeen belang of met het recht.

Het spreekt voor zich dat de tekst van een gemeenschappelijke regeling door de colleges eensluidend moet worden vastgesteld. De hoofdregel is dat een wijziging eerst tot stand komt als twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten. In afwijking hiervan geldt, dat voor een wijziging van nadrukkelijk in de gemeenschappelijke regeling genoemde bepalingen, unanimititeit wordt verlangd. Dit voorstel ziet mede op wijziging van de artikelen 3, 4 en 22, eerste lid. Voor wijziging van deze bepalingen is unanimititeit vereist.

Als bijlagen zijn de volgende stukken toegevoegd:

- *Het Definitief ontwerp GR Recreatieschap Marrekrite*. Inhoudelijk is deze versie gelijk aan de ontwerpversie van 11 september 2025, die voor zienswijzen is gestuurd aan de deelnemers.
- *Toelichting wijzigingsvoorstel GR Recreatieschap Marrekrite*. Aan deze algemene toelichting is de artikelsgewijze toelichting toegevoegd, welke eerder in de ontwerptekst stond.
- *Wijzigingsbesluit format*. Dit format kan t.z.t. door de deelnemers gebruikt worden om de gewijzigde regeling vast te stellen.
- *Tabel financiële gevolgen 2027 per deelnemer*.

Financieel

Aan de wijzigingsprocedure zelf zijn geen financiële consequenties verbonden. Het aanpassen van de taakstelling met het routebureau heeft *wel* structurele financiële gevolgen. Tot en met 2026 zijn er incidentele middelen beschikbaar gesteld door de deelnemers en is het Routebureau gegarandeerd. Eind 2025 hebben wij aangegeven dat wij, doordat er beter zicht is op de werkzaamheden van het Routebureau, verwachten dat we in 2027 met een budget van € 285.000 vooreerst voldoende slagkracht hebben om de taken uit te kunnen voeren.

In bijlage 5.4 wordt, aan de hand van de dan geldende verdeelsleutel, aangegeven wat in 2027 de structurele financiële gevolgen per deelnemer zijn voor het instandhouden van het Routebureau, werkend met jaarbudget van € 285.000 en rekening houdend met overheadkosten en indexering.

Het DB koerst op een structurele financiering van het Routebureau en de financiële consequenties voor alle deelnemers. Aangezien de vaststelling van de Begroting 2027 niet synchroon loopt met de

recreatieschap marrekrite

wijzing van de GR, wordt er in onze Begroting 2027 (agendapunt 7) nog om een incidentele bijdrage gevraagd. Wij verzoeken u, in afwachting van de definitieve GR-tekst, hier rekening mee te houden in uw begroting/kadernota.

Bijlagen:

- 5.1 Definitief ontwerp GR Recreatieschap Marrekrite
- 5.2 Toelichting wijzigingsvoorstel GR Recreatieschap Marrekrite
- 5.3 Format wijzigingsbesluit
- 5.4 Tabel financiële gevolgen Routebureau 2027

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 6
Status: Besluitvormend

Begrotingswijziging 2026.01

Voorstel:

Het algemeen bestuur besluit:

1. De Begrotingswijziging 2026.01 vast te stellen.

Aanleiding

De jaarlijkse kosten van het Routebureau werden door adviesbureau Weusthuis in het Borgingsplan Dagrecreatieve Netwerken op € 330.000 geschat. Zowel voor 2025 als 2026 wordt een groot deel (€ 275.000) van de kosten door de provincie Fryslân betaald. Het restant kwam uit de algemene reserve (2025) of wordt door de overige deelnemers betaald (2026). Eind 2025 konden we concluderen dat de inschatting in het Borgingsplan te ruim was. Dit hebben we al eerder gecommuniceerd in het kader van de bestuursstukken over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling (DB 25/9/25 en AB 04/12/25).

In de vergadering van 25 september 2025 heeft het dagelijks bestuur besloten het algemeen bestuur (via een begrotingswijziging) voor te stellen om het verwachte verschil in de begroting 2026 van het routebureau ter grootte van € 55.000 ten gunste te laten komen aan de reserve, met bestemming routebureau (B-533). Met deze begrotingswijziging wordt dit voorstel geëffectueerd.

Toelichting

De raming uit het Borgingsplan is onder andere gebaseerd op de begrotingen van de periode 2021-2023 van de opgave Dagrecreatieve Netwerken, de voorloper van het Routebureau. Marrekrite heeft in 2024 de regie gevoerd op de opgave Dagrecreatieve Netwerken (DRN) en is sinds 2025 uitvoerend verantwoordelijk voor het Routebureau.

Wij krijgen daardoor vanuit de praktijk nu steeds beter zicht op hetgeen werkelijk nodig is om de routes in Friesland middels een eigen intern routebureau actueel en op peil te houden. Werkenderwijs worden onze ramingen steeds betrouwbaarder. Dit maakt dat wij denken dat we vanaf 2026 met minder budget toe kunnen dan geraamd in het Borgingsplan. In de ontwerpbegroting 2027 hebben we voorgesteld om het budget op € 285.000 te stellen (geïndexeerd).

Hoe is deze meevaller te verklaren? In de tijd dat er werd geopereerd vanuit het programma DRN waren er allerlei initiële investeringen nodig, waar nu op kan worden voortgebouwd. Ook werd er destijds veel gebruik gemaakt van externe inhuur, terwijl het meeste werk inmiddels door de (interne) collega's van het Routebureau wordt uitgevoerd. Beide aspecten leveren een flinke besparing op ten opzichte van de ramingen in het Borgingsplan DRN.

Bijlagen

6.1 Begrotingswijziging BW2026.01

6.2 Toelichting op begrotingswijziging BW2026.01

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: Donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 7
Status: Besluitvormend

Ontwerpbegroting 2027 & MJR 2028-2030

Voorstel

Het algemeen bestuur besluit:

1. In te stemmen met de voorliggende, structureel sluitende ontwerp Begroting 2027 & Meerjarenraming 2028-2030.
2. De voorgestelde reacties van het dagelijks bestuur op de zienswijzen van de gemeenten De Fryske Marren en Leeuwarden voor kennisgeving aan te nemen.

Aanleiding

Op grond van het BBV en de Wgr stelt Marrekrite jaarlijks vóór 30 april een ontwerpbegroting op en verstuurt deze voor zienswijzen aan de deelnemers. De ontwerpbegroting dient vóór 15 september te worden vastgesteld door het algemeen bestuur en te worden verzonden aan BZK. Onze eigen interne richtlijnen schrijven voor dat we vóór 1 maart de stukken naar de deelnemers versturen om hen voldoende tijd te geven de stukken (ambtelijk) voor te bereiden voor de raden en staten.

Toelichting

Wij bieden u hierbij de ontwerp Begroting 2027 & Meerjarenraming 2028 - 2030 aan (bijlage 7.5). Deze stukken voldoen aan de richtlijnen en eisen van het BBV en zijn tijdig aan provinciale staten en gemeenteraden toegezonden. Middels een begeleidend schrijven zijn zij uitgenodigd om een zienswijze in te dienen, mochten zij hier aanleiding toe zien.

De meeste deelnemers hebben onze begroting inmiddels in de raden / staten kunnen bespreken. Van de deelnemers die vóór 28 mei hebben gereageerd, hebben alleen de gemeenten Leeuwarden en De Fryske Marren een inhoudelijke zienswijze gegeven. Deze zienswijzen zijn besproken in het DB van 28 mei jl.

De reactie van het DB op deze zienswijzen is aan de raden en staten toegezonden. In bijlagen 7.1 en 7.2 treft u alle ingediende zienswijzen aan. In bijlagen 7.3 en 7.4 vindt u de reactie van het DB op beide zienswijzen.

Met deze ontwerpbegroting doen we voorstellen voor de financiële kaders voor het jaar 2027 en schetsen we het meerjarenperspectief en de financiële positie van Marrekrite.

De ontwerpbegroting dient structureel sluitend te worden aangeboden. Structureel sluitend houdt op dit moment qua financieel (repressief) toezicht in, dat tenminste het eerste begrotingsjaar of het meerjarenperspectief structureel sluitend dient te zijn.

De aangeboden ontwerpbegroting voldoet aan die minimale eis. We hebben het structurele resultaat ten opzichte van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 met ca. € 40.000 kunnen verbeteren. In het meerjarenperspectief tot en met 2030 sluiten we uiteindelijk structureel positief op € 10.000. We zien dat het meerjarenperspectief ook na 2030 structureel sluitend blijft.

In 2027 hebben we nog een belangrijk aandachtspunt voor het dagelijks en algemeen bestuur. Zoals bij de ontwerpbegroting 2026 is aangegeven is er nog geen definitieve besluitvorming ten aanzien van het Routebureau. Dat betekent dat op dit moment alleen besluitvorming plaatsvindt over het begrotingsjaar 2027 en de (voortzetting van) de tijdelijke taken van het Routebureau. We hebben er nu echter voor gekozen om de financiële effecten voor 2028 en verder ten aanzien van het Routebureau *wel* mee te nemen, ook omdat de toezichthouder hierover bij het beoordelen van het toezicht regime voor 2026 een opmerking heeft gemaakt. Ons bestuur stelt formeel alleen het begrotingsjaar 2027 vast. Het meerjarenperspectief is alleen ten behoeve van inzicht in meerjarige ontwikkeling van de lasten. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat Marrekrite geen structurele lasten op zich neemt als daar geen 100% structurele baten tegenover staan vanuit de deelnemers. Hier zal vermoedelijk voor het eind van 2026 een besluit over vallen. Als dat besluit anders luidt dan hoe we het op dit moment in de begroting hebben verwerkt, dan volgt er een (structurele) begrotingswijziging.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren

We hebben de concept Begrotingswijziging 2026 opgenomen in de ontwerp Begroting 2027. Dit is een beperkte wijziging ten aanzien van de verlaging van de baten en lasten van het Routebureau. De Jaarstukken 2025 zijn eveneens opgenomen. Mocht het bestuur ten aanzien van deze stukken een afwijkend besluit nemen, dan zullen de opgenomen tabellen (en de analyses) in de ontwerpbegroting wijzigen, alvorens deze naar de deelnemers wordt gestuurd.

We hebben de begroting sluitend kunnen krijgen door scherp te kijken naar onze uitbestede taken, met name ten aanzien van onderhoud aan onze voorzieningen. Daardoor maken we de

switch van inhuur van externen naar eigen vast personeel. Dat geeft ons meer flexibiliteit om ook andere taken buiten het toeristische seizoen robuust te organiseren. Per saldo levert ons dit structurele middelen op, omdat we een flink deel van de salarislasten binnen onze bestaande loonkosten kunnen opvangen. We kunnen de inhuurkosten daardoor eveneens structureel verlagen.

Onze rentelasten en rentebaten hebben we geactualiseerd. Dit leidt per saldo tot extra lasten vooral als gevolg van de stijgende rente op de kapitaalmarkt.

We hebben net als andere overheden en marktpartijen te maken met stijgende kosten. De hiervoor gevoelige budgetten hebben we, voor zover noodzakelijk, daarvoor geïndexeerd.

Tenslotte hebben we de inkomsten uit wimpels, vignetten en donaties verhoogd naar het werkelijk ontvangen niveau over 2025. De verkopen tot nu toe in 2026 (die alweer hoger liggen dan dezelfde periode in 2025) onderstrepen dat dit een haalbare strategie is.

Zoals vorig jaar ook aangegeven, dient u er rekening mee te houden dat onze investeringen in onze voorzieningen een dynamisch proces is en blijft. We blijven kritisch kijken naar nut en noodzaak van de vervanging van onze steigers en damwanden. Op dit moment handhaven we de uitgangspunten van de Begroting 2026. Als we hier wijzigingen in constateren, stellen u daarvan op de hoogte.

Bijlagen

- 7.1 Zienswijze gemeente De Fryske Marren
- 7.2 Zienswijze gemeente Leeuwarden
- 7.3 Reactie op zienswijze gemeente De Fryske Marren
- 7.4 Reactie op zienswijze gemeente Leeuwarden
- 7.5 Ontwerpbegroting 2027 & Meerjarenraming 2028-2030

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 8
Status: Besluitvormend

Jaarstukken 2025

Besluit:

Het algemeen bestuur besluit:

1. De gewaarmerkte Jaarstukken 2025 vast te stellen.
2. De rapportage van de VIC aangaande de rechtmatigheidsverantwoording voor kennisgeving aan te nemen.
3. Het accountantsverslag voor kennisgeving aan te nemen.
4. Decharge te verlenen aan het dagelijks bestuur voor het beheer van de GR gedurende 2025.
5. Het onverdeelde rekeningsaldo ad. € 157.000 (afgerond) te verrekenen als korting op de in de ontwerpbegroting voorgestelde deelnemersbijdrage 2027.

Aanleiding

Conform het wettelijke kader Wgr - art. 58 en 58b: de (voorlopige) jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling dienen jaarlijks vóór 30 april te worden toegestuurd aan de deelnemers en vóór 15 juli door het algemeen bestuur te worden vastgesteld.

Toelichting

Voor u liggen de definitieve Jaarstukken 2025 (bijlage 8.3) zoals afgestemd met Eshuis Accountants, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording die het dagelijks bestuur dient af te geven. De rechtmatigheidsverantwoording is - net als vorig jaar- opgesteld door de gemeente Súdwest-Fryslân, team Concerncontrol, in samenwerking met onze financieel adviseur. De bevindingen van de verbijzonderde interne controle, die vooraf ging aan de rechtmatigheidsverantwoording, vindt u in het rapport terug dat door de gemeente is afgegeven, alsmede in de paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarstukken.

Het eindoordeel luidt 'onrechtmatig': de onrechtmatigheid ligt boven de verantwoordingsgrens van € 50.000. De onrechtmatigheid is terug te voeren op het niet Europees aanbesteden of vrijwillig transparant publiceren van het voornemen tot gunning van leveringen ten behoeve van onze aanlegvoorzieningen. We hebben reeds maatregelen getroffen om dit structureel op te lossen.

De accountant heeft op 10 april 2025 een goedkeurende verklaring afgegeven. Deze verklaring is opgenomen in de jaarstukken. Naar zijn oordeel geeft de, in de jaarstukken opgenomen jaarrekening, een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025, als van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling op 31 december 2025, conform het Besluit Begroting & Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Verder is hij van mening dat de andere informatie, het jaarverslag waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen, met de jaarrekening verenigbaar is. Hiermee doelt hij tevens op de rechtmatigheidsverantwoording zoals die door het DB is opgesteld. Tijdens de controle is er afstemming geweest met de accountant en de VIC. De bevindingen zoals opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording worden door alle drie partijen onderschreven. Eshuis vraagt in het concept accountantsverslag aandacht voor het proces van factuurafhandeling, betalingen en memoriaalboekingen. Dit zijn bekende punten ten aanzien van de interne controle, waar -zover mogelijk- beheersmaatregelen op worden getroffen of inmiddels zijn getroffen.

We hebben geen bevindingen vanuit de beoordeling van de accountant die leiden tot een afkeurende verklaring omtrent getrouwheid, noch bevindingen vanuit de VIC ten aanzien van beperkingen in de door het dagelijks bestuur af te geven rechtmatigheidsverantwoording.

Doel/Effect

Een rechtmatige en getrouwe verantwoording over de doelstellingen en activiteiten uit de begroting 2025.

Financieel

We hebben over 2025 een resultaat van € 157.000 positief. Dat is € 188.000 hoger dan gemeld bij de tussentijdse rapportage (€ 31.000 negatief). Een korte analyse leert dat de belangrijkste afwijkingen als volgt zijn:

- voordelen op loonkosten en doorbelastingen projecten - voordeel € 167.000;
- hogere opbrengsten wimpelverkopen en donateurs - voordeel € 20.000.
- diverse kleinere mee- en tegenvallers

We stellen u voor om het onverdeelde rekeningsaldo te verrekenen als korting op de in de ontwerpbegroting voorgestelde deelnemersbijdrage 2027.

Bijlagen:

- 8.1 VIC rapportage rechtmatigheid 2025
- 8.2 Accountantsverslag 2025 Eshuis 28052026
- 8.3 Jaarstukken 2025 inclusief controleverklaring Eshuis

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum: donderdag 25 juni 2026
Tijdstip: 15.30 – 17.00 uur
Locatie: Gemeente Súdwest-Fryslân, Markstraat 8, 8601 CT Sneek

Agendapunt: 9
Status: Besluitvormend

Accountantsdiensten 2026 en verder

Besluit

Het algemeen bestuur besluit:

1. Dijkstra & Brinks vanaf het controlejaar 2026 aan te stellen als accountant.

Aanleiding

Sinds 2022 maken we gebruik van de accountantsdiensten van Eshuis, als opvolger van Bentacera. Het AB heeft Eshuis voor vier jaar als accountant benoemd. De laatste twee jaar zien we dezelfde ontwikkeling als indertijd bij Bentacera: veel wisselingen in het controleteam, meerwerk, wisseling van eindverantwoordelijken, moeizaam klantcontact -en daardoor toenemende interne kosten- en de 'onpersoonlijke' controle. De interimcontrole vindt niet plaats op het moment dat wij hem graag willen, met als gevolg dat we de gewenste managementletter (ook) niet ontvangen. Dit alles maakt dat het ons goed leek om op zoek te gaan naar een nieuwe accountant voor controlejaar 2026.

Nieuwe accountant

Marrekrite is met name voor kleinere kantoren een interessante klant, aangezien onze controlevraag aan het begin van het jaar ligt, voorafgaand aan de controles bij gemeenten en provincies. Wij werken zelf ook graag samen met de wat kleinere kantoren vanwege het persoonlijke contact, zodat we elkaar snel kunnen vinden en de controle efficiënt kunnen organiseren. De kleinere kantoren hebben vaak ook wat meer begrip voor de beperkingen die een kleine organisatie als Marrekrite heeft. Derhalve hebben we ook een specifieke controlelijst, die op maat is gemaakt voor een organisatie met een omvang als de onze.

Toelichting

We willen graag naar een contract voor drie jaar, waarvan een eerste jaar als proef met optie tot verlenging met twee jaar.

De geschatte omvang van de opdracht ligt rond € 20.000 per jaar. De totale opdrachtwaarde is daarmee € 60.000, zodat qua procedure een enkelvoudige gunning volstaat, een en ander in overeenstemming met de gids proportionaliteit.

We hebben inmiddels drie accountantskantoren benaderd. Eén kantoor heeft aangegeven zich terug te trekken uit de overheidsmarkt. Met een tweede partij hebben we nog geen kennismakingsgesprek kunnen plannen. Met de derde partij hebben we kennis gemaakt en we hebben van hen een offerte ontvangen.

De aanstelling van de accountant is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Om in 2026 te kunnen starten met een nieuwe accountant, moet het AB in deze junivergadering een nieuwe accountant benoemen. Op basis van de offerte en de daarbij gemaakte afspraken (klein vast controleteam, interimcontrole in september en het ontvangen van een managementletter) stellen we het AB voor om geen gesprek meer te voeren met de derde partij en een contract te sluiten voor 1 jaar met optie tot verlenging met 2 jaar met Dijkstra en Brinks Accountants te Dokkum. Dit betreft een klein kantoor dat kortgeleden is gestart. Recent hebben zij ook de aanbesteding accountantsdiensten van de gemeente Noardeast-Fryslân gewonnen.

Doel/Effect

Een snelle, effectieve accountantscontrole met vaste controleleiders waarbij de impact op onze eigen bemanning zo minimaal mogelijk is. Duidelijke en heldere afspraken vooraf: een tijdige interimcontrole af te sluiten met een managementletter. Dit laatste is een van de laatste nog resterende aandachtspunten uit de interne controle (uitgevoerd door Súdwest-Fryslân).

Financieel

De controlekosten voor 2026 bedragen € 17.500 exclusief BTW. Beide partijen kunnen de samenwerking opzeggen na 1 jaar indien zij niet tevreden zijn over het verloop van de controle. Na verlenging is er sprake van een vaste indexatie per jaar van € 500. De totale contractwaarde voor drie jaar bedraagt daarmee € 54.000.

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen
Hoofdstuk 2	Inrichting en samenstelling bestuur
Afdeling 1	Het bestuur
Afdeling 2	Het algemeen bestuur
Afdeling 3	Het dagelijks bestuur
Afdeling 4	De voorzitter
Afdeling 5	Commissies
Afdeling 6	De directeur
Hoofdstuk 3	Taken en bevoegdheden
Afdeling 1	Taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur
Afdeling 2	Taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur
Afdeling 3	Taken en bevoegdheden van de voorzitter
Hoofdstuk 4	Inlichtingen en verantwoording
Hoofdstuk 5	Financiën en beheer
Hoofdstuk 6	Archiefbescheiden
Hoofdstuk 7	Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing
Hoofdstuk 8	Slotbepalingen

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite

Gedeputeerde staten van de provincie Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Opsterland, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel, Waadhoeke en Weststellingwerf, ieder voor zover zij bevoegd zijn,

gelet op:

hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen

BESLUITEN:

de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite gewijzigd vast te stellen als volgt:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite;
 - b. openbaar lichaam: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
 - c. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - d. colleges: gedeputeerde staten van Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders die deelnemen aan deze regeling.
2. Waar de wet of de regeling bepalingen van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing verklaard wordt voor provinciale staten, gedeputeerde staten en de commissaris van de Koning, gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 51, eerste lid, juncto artikel 8, eerste lid, van de wet, genaamd Recreatieschap voor het Friese water en land de 'Marrekrite', hierna: Recreatieschap Marrekrite.
2. Recreatieschap Marrekrite is gevestigd te Uitwellingerga.

Artikel 3 Belangen

Recreatieschap Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.

Artikel 4 Taken openbaar lichaam

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:
 - a. Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat mede:
 - i. het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;
 - ii. het op diepte houden van de aanlegplaatsen;
 - iii. het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en
 - iv. het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.
 - b. Het bevorderen van landrecreatie door:
 - i. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve route(knooppunt)netwerken en toeristische overstappunten.
 - c. Het beheren en coördineren van recreatieve routes. Dit omvat mede:
 - i. het beheren, verzamelen, ontwikkelen en verrijken van recreatieve routes in de provinciale digitale routedatabase;
 - ii. het ontsluiten van het routeaanbod via provinciale en regionale marketingorganisaties en derden;
 - iii. het ontwikkelen van routeproducten ter ondersteuning hiervan;
 - iv. het onderhouden en verbinden van het netwerk van stakeholders.
 - d. Advisering en ontwikkeling water- en landrecreatie:
 - i. advisering over routegebonden water- en landrecreatie;
 - ii. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen;
 - iii. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek;
 - iv. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.

2. De taken als bedoeld in het eerste lid worden zo veel als mogelijk uitgevoerd in afstemming met de betreffende deelnemer(s) en voorts met inachtneming van het door de bestuursorganen van de provincie en de deelnemende gemeenten vastgestelde beleid, beleidsregels en instructies.
3. Recreatieschap Marrekrite is bevoegd tot het ten behoeve van derden verrichten van diensten op het terrein van het beheer en onderhoud ten behoeve van water- en landrecreatie, voor zover het dagelijks bestuur daarin bewilligt.

Artikel 4a Participatie

Het provinciebestuur en de betrokken gemeentebesturen besluiten omtrent participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid ten behoeve van deze regeling.

Hoofdstuk 2 Inrichting en samenstelling bestuur

Afdeling 1 Het bestuur

Artikel 5 Het bestuur

1. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.
2. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam.

Afdeling 2 Het algemeen bestuur

Artikel 6 Samenstelling

1. De colleges wijzen elk één lid en tenminste één plaatsvervangend lid aan van het algemeen bestuur. De aanwijzing vindt zo spoedig mogelijk plaats.
2. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt lid te zijn van het college uit wiens midden men is aangewezen.
3. De zittingsduur van de leden van het algemeen bestuur is gelijk aan die van het college dat hen heeft aangewezen.
4. Indien in het algemeen bestuur een vacature ontstaat, wijst het betreffende college zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

Artikel 7 Werkwijze

1. Het algemeen bestuur vergadert ten minste twee maal per jaar, en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt, dan wel ten minste een vijfde van het aantal leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk verzoekt.

2. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar. Indien de voorzitter, dan wel een vijfde gedeelte van de aanwezige leden het nodig oordeelt, dient het algemeen bestuur te besluiten of zal worden vergaderd met gesloten deuren.
3. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast.
4. De voorzitter roept de leden schriftelijk tot de vergadering op.
5. Tegelijkertijd met de oproeping brengt de voorzitter dag, tijdstip en plaats van de vergadering ter openbare kennis. De agenda en de daarbij behorende voorstellen met uitzondering van de in artikel 23, tweede lid, van de wet bedoelde stukken worden tegelijkertijd met de oproeping en op een bij de openbare kennisgeving aan te geven wijze ter inzage gelegd.
6. De vergadering wordt niet geopend voordat blijkt de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
7. Indien ingevolge het zesde lid de vergadering niet kan worden geopend, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering tegen een tijdstip dat ten minste vierentwintig uur na het bezorgen van de oproeping is gelegen.
8. Op de vergadering, bedoeld in het zevende lid, is het zesde lid niet van toepassing. Het algemeen bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de ingevolge het zesde lid niet geopende vergadering was belegd, alleen beraadslagen of besluiten, indien blijkt de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

Artikel 8 Besluitvorming

1. Elk lid van het algemeen bestuur, aangewezen door en uit de colleges van burgemeester en wethouders, heeft één stem. Het lid, aangewezen door en uit gedeputeerde staten heeft één stem.
2. Een stemming is alleen geldig als meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft, en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Artikel 29, tweede lid, van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.
3. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming is de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
4. Een lid neemt niet deel aan de stemming over:
 - a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
 - b. de vaststelling of goedkeuring van de rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welk bestuur hij behoort.

Afdeling 3 Het dagelijks bestuur

Artikel 9 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling. De aanwijzing van de leden, niet zijnde de voorzitter, vindt plaats door te bepalen welke vijf colleges van burgemeester en wethouders in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd zijn.
3. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. In een vacature in het dagelijks bestuur wordt zo spoedig mogelijk voorzien.

Artikel 10 Werkwijze en besluitvorming

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo vaak als de voorzitter of één van de leden dit nodig acht.
2. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
3. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
4. De vergadering wordt niet geopend voordat blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
5. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, een nieuwe vergadering.
6. Op de vergadering, bedoeld in het vijfde lid, is het vierde lid niet van toepassing. Het dagelijks bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
7. Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd. Staken de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, dan beslist de stem van de voorzitter.
8. Het dagelijks bestuur kan voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststellen.

Afdeling 4 De voorzitter

Artikel 11 De voorzitter

1. Het algemeen bestuur benoemt uit zijn midden het door gedeputeerde staten aangewezen lid als voorzitter.
2. De voorzitter is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur.
3. De voorzitter wordt bij ontstentenis vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, dat daartoe door het algemeen bestuur is aangewezen.

Afdeling 5 Commissies

Artikel 12 Adviescommissies

1. Het algemeen bestuur kan, met toepassing van artikel 24 van de wet, commissies van advies instellen.
2. Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur, met toepassing van artikel 24a van de wet, een gemeenschappelijke adviescommissie in, die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden en deze bestuursorganen van advies kan voorzien.
3. Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld. Het dagelijks bestuur respectievelijk de voorzitter regelt de bevoegdheden en de samenstelling.

Afdeling 6 De directeur

Artikel 13 De directeur

1. De directeur is belast met de dagelijkse leiding van Recreatieschap Marrekrite.
2. De directeur is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter behulpzaam bij de vervulling van hun taak.
3. De directeur is aanwezig bij de vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur.
4. De stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan worden door de directeur mede ondertekend.
5. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de directeur.

Hoofdstuk 3 Taken en bevoegdheden van het bestuur

Afdeling 1 Taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur

Artikel 14 Taken en bevoegdheden algemeen bestuur

1. Alle taken en bevoegdheden die niet bij of krachtens deze regeling aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn opgedragen, behoren aan het algemeen bestuur.
Tot de taken en bevoegdheden behoren in elk geval:
 - a. het vaststellen van de begroting;
 - b. het vaststellen van de jaarrekening en het jaarverslag;
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam te brengen.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden van het algemeen bestuur overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich tegen overdracht verzet. Het algemeen bestuur kan beperkingen stellen aan de uitoefening van de overgedragen bevoegdheid.

Afdeling 2 Taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur

Artikel 15 Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur

1. Tot de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoren in elk geval:
 - a. het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
 - b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;
 - c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;
 - d. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 14, tweede lid;

- e. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
 - f. het beheer van de financiële administratie;
 - g. de zorg, voor zover niet aan anderen opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
 - h. het behartigen van de belangen van Recreatieschap Marrekrite bij andere overheden, instellingen, diensten of personen.
2. Het dagelijks bestuur neemt, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.

Afdeling 3 Taken en bevoegdheden van de voorzitter

Artikel 16 Taken en bevoegdheden voorzitter

- 1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
- 2. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan.
- 3. De voorzitter vertegenwoordigt Recreatieschap Marrekrite in en buiten rechte. De voorzitter kan deze bevoegdheid opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

Hoofdstuk 4 Inlichtingen en verantwoording

Artikel 17 Inlichtingen door het bestuur aan de raden en provinciale staten

- 1. Het bestuur geeft de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten alle inlichtingen die:
 - a. deze bestuursorganen nodig hebben voor de uitvoering van hun taken; of
 - b. door één of meer leden van die bestuursorganen worden verlangd.
- 2. Het respectieve reglement van orde van de in het eerste lid genoemde bestuursorganen is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18 Algemeen bestuur

1. Een lid van het algemeen bestuur verstrekt aan het college die dit lid heeft aangewezen, alle inlichtingen die door één of meer leden daarvan wordt verlangd op de binnen de betreffende gemeente en de provincie gebruikelijke wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur kan door het college die dit lid heeft aangewezen, ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid op de binnen de betreffende gemeente en de provincie gebruikelijke wijze.
3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten.
4. Het college kan een door hem aangewezen lid van het algemeen bestuur ontslag verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het college niet meer bezit.
5. Bij het verstrekken van inlichtingen of het afleggen van verantwoording verschaft een lid van het algemeen bestuur over zaken waaromtrent krachtens artikel 23 van de wet geheimhouding is opgelegd slechts informatie, indien krachtens het bepaalde voor het orgaan dat het lid heeft aangewezen geheimhouding is opgelegd. Laatstbedoelde geheimhouding kan eerst worden opgeheven, nadat door het algemeen bestuur tot opheffing van de geheimhouding is besloten.

Artikel 19 Dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan het algemeen bestuur verantwoording schuldig over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
2. Het dagelijks bestuur geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten een lid van het dagelijks bestuur ontslag te verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Op het ontslagbesluit is artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing. De rechter treedt niet in de beoordeling van de gronden waarop het algemeen bestuur tot ontslag van een lid van het dagelijks bestuur heeft besloten.

Artikel 20 Bericht en raad

1. Over al hetgeen het openbaar lichaam betreft, dient het dagelijks bestuur Onze Ministers desgevraagd van bericht en raad.
2. Het dagelijks bestuur doet mededeling van het verzoek en de inhoud daarvan aan de colleges.

Hoofdstuk 5 Financiën en beheer

Artikel 21 Geldmiddelen

De geldmiddelen van Recreatieschap Marrekrite worden gevormd door:

- a. vastgestelde jaarlijkse bijdragen van de colleges;
- b. subsidies, schenkingen en overige bijdragen;
- c. overige inkomsten.

Artikel 22 Bijdrage

1. In de kosten als bedoeld in artikel 21 sub a wordt als volgt voorzien:
 - a. gedeputeerde staten: 40%;
 - b. colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 60%.
2. Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de in het eerste lid, onder b. bedoelde bijdrage over de colleges wordt omgeslagen.
3. De deelnemers betalen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 februari.
4. Eventuele verrekening van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening. Uitgangspunt bij verrekening is de solvabiliteit en daaraan gerelateerd het weerstandsvermogen met ratio 'voldoende' (100-140%).
5. De deelnemers dragen er zorg voor dat Recreatieschap Marrekrite te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.
6. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het bestuur van een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.
7. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het provinciebestuur weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.

Artikel 23 Financiële en beleidsmatige kaders

Het dagelijks bestuur zendt van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders in de vorm van een begrotingstoelichting en de voorlopige jaarrekening van het voorafgaande kalenderjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.

Artikel 23a Begroting

1. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast voorafgaande aan het jaar dat waarvoor zij dient, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde begroting aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het dienstjaar valt samen met het kalenderjaar.
3. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn.

Artikel 24 Zienswijzeprocedure begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting, alsmede een meerjarenraming voor drie aaneengesloten jaren, voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor het geven van de in het derde lid bedoelde zienswijze. De ontwerpbegroting bevat een raming van de door de colleges verschuldigde bijdrage.
2. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de deelnemende gemeenten en de provincie voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.
3. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de in het derde lid bedoelde zienswijze, alsmede van de conclusies die het daaraan verbindt.
5. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting zo nodig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, die ter zake bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.
7. Bij toepassing van lid 6, zijn eveneens het eerste, derde en vierde lid van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:
 - a. die verband houden met aanpassingen van de ramingen in verband met loon- en prijsstijgingen;

- b. die betrekking hebben op aanpassingen van investeringskredieten en overboekingen van investeringskredieten van het ene naar het andere, voor zover dat niet leidt tot hogere kapitaallasten.
- c. die betrekking hebben op nieuwe investeringen c.q. lasten daarvan, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
- d. die betrekking hebben op overige lasten, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
- e. die betrekking hebben op bijdragen van derden dan wel andere baten.

Artikel 25 Jaarrekening en Jaarverslag

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening en het jaarverslag vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor toezending van de vastgestelde jaarrekening aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn
3. De jaarrekening en het jaarverslag worden ter kennisname aan de colleges, de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten gezonden.

Artikel 26 De administratie en de controle

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten vast voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. De verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. De verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.
3. Het algemeen bestuur wijst een accountant aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het daarbij uitbrengen van een verslag van de bevindingen. Artikel 217, derde tot en met vijfde lid, van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 27 Tegemoetkoming in de kosten en vergoeding van werkzaamheden

Vervallen.

Hoofdstuk 6 Archiefbescheiden

Artikel 28 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van Recreatieschap Marrekrite, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995, vast te stellen Archiefverordening. Deze verordening moet aan gedeputeerde staten worden meegedeeld.
2. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen, overeenkomstig artikel 4, eerste lid, van de Archiefwet 1995.
3. De archiefbewaarplaats, voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden, is de provinciale archiefbewaarplaats.
4. De directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk 7 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 29 Toetreding

1. Een bestuursorgaan dat wenst toe te treden, dient hiertoe een verzoek in bij het algemeen bestuur.
2. Toetreding kan geschieden nadat de colleges hiertoe eensluidend hebben besloten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.
3. De toetreding gaat in op de eerste dag van het kalenderjaar volgende op het jaar waarin het in het tweede lid bedoelde besluit in werking is getreden. Het algemeen bestuur kan in afwijking van de vorige volzin een andere termijn voor toetreding vaststellen.
4. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen omtrent de toetreding.

Artikel 30 Uittreding

1. Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.
2. Een besluit tot uittreding, met inbegrip van het toestemmingsbesluit van respectievelijk provinciale staten of de raad, wordt bij aangetekende kennisgeving gericht aan het algemeen bestuur.

3. Uittreding is mogelijk met ingang van 1 januari van enig kalenderjaar, na een periode van vijf jaren nadat het besluit tot toetreding in werking is getreden en vervolgens telkens om de vijf jaren. Hierbij wordt een opzegtermijn van ten minste één jaar in acht genomen, te rekenen vanaf de datum waarop het uittredingsbesluit aan het algemeen bestuur ter kennis is gebracht.
4. Na ontvangst van de in het tweede lid vermelde kennisgeving geeft het dagelijks bestuur aan een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke deskundige opdracht om een uittredingsplan op te stellen. Het uittredingsplan geeft inzicht in de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding. De kosten van het uittredingsplan komen voor rekening van de uittredende deelnemer. Het plan wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.
5. Het uittredingsplan bevat een berekening van de financiële gevolgen van de uittreding: de uittreedsom. De uittreedsom bestaat uit een vergoeding ter compensatie van de kosten van uittreding, te weten frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten.
6. Onder frictiekosten wordt verstaan alle incidentele kosten te maken door Recreatieschap Marrekrite die het rechtstreekse gevolg zijn van het uittredingsbesluit. Onder desintegratiekosten wordt verstaan alle kosten te maken dan wel te dragen door Recreatieschap Marrekrite, die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen, ontstaan als rechtstreeks gevolg van het uittredingsbesluit.
7. Een vergoeding van door Recreatieschap Marrekrite toekomstig te maken dan wel te dragen desintegratiekosten beperkt zich tot kosten ontstaan binnen een periode van 5 jaar vanaf het moment van uittreding.
8. De berekening van de kosten voor uittreding wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van het uittredingsbesluit, bedoeld in het eerste lid. Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich voordoen of opkomen na het moment van dat besluit worden niet betrokken bij de bepaling van de hoogte van de uittreedsom.
9. Het algemeen bestuur stelt het uittredingsplan vast binnen zes maanden na ontvangst van het besluit tot uittreding.
10. Op grond van het vastgestelde uittredingsplan besluit de betreffende deelnemer of het besluit tot uittreding heroverweging behoeft.
De deelnemer neemt dit besluit binnen twee maanden na vaststelling van het uittredingsplan. Hiermee wordt de betalingsverplichting opgeschort. Indien binnen twee

maanden geen bericht omtrent heroverweging door de uittredende deelnemer, is de uittredende deelnemer de uittreedsom per ommegaande verschuldigd.

11. Het algemeen bestuur regelt de verdere gevolgen van uittreding.
12. Het bestuur van Recreatieschap Marrekrite en de uittredende deelnemer spannen zich in om de nadelige financiële gevolgen van de uittreding zoveel mogelijk te beperken.
13. Het algemeen bestuur brengt alle frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten, in rekening bij de uittredende deelnemer. De uittredende deelnemer is verplicht tot betaling van de definitieve uittreedsom. De uittreedsom is definitief op het moment dat het uittredingsplan is vastgesteld.

Artikel 31 Wijziging

1. De colleges of het bestuur van Recreatieschap Marrekrite kunnen een voorstel tot wijziging van de regeling indienen bij het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het wijzigingsvoorstel aan de colleges.
3. Een wijziging komt tot stand indien twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.
4. In afwijking van het derde lid komt een wijziging van de artikelen 3, 4, 11, eerste lid en 22, eerste lid, tot stand indien unaniem hiertoe is besloten.

Artikel 32 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer tenminste twee derde van de colleges daartoe besluiten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.
2. De opheffing treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
3. In geval van opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie.
4. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast. Hierbij kan worden afgeweken van de bepalingen van de regeling. Het plan voorziet in de verdeling van de rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende partijen op een in dat plan te bepalen wijze.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 32a Evaluatie

1. Het algemeen bestuur draagt ervoor zorg dat de regeling periodiek, doch tenminste één maal per vier jaar, wordt geëvalueerd.
2. Het algemeen bestuur stelt de evaluatieopdracht vast.
3. Het evaluatieverslag wordt aan de deelnemers, provinciale staten en de gemeenteraden gezonden.
4. De kosten van deze evaluatie zullen -voor zover ze niet binnen de begroting van de regeling kunnen worden opgevangen- separaat bij de deelnemers in rekening worden gebracht naar rato van de deelnemersbijdrage.

Artikel 33 Citeertitel, bekendmaking en inwerkingtreding

1. Deze regeling wordt aangehaald als “Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite”.
2. Gedeputeerde staten van Fryslân dragen zorg voor de bekendmaking van besluiten tot het vaststellen, wijzigen, verlengen of opheffen van de regeling. Bekendmaking vindt plaats in het provinciaal blad.
3. De regeling of een wijziging daarvan treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking, tenzij bij eensluidend besluit van de colleges anders is bepaald.

Algemene toelichting op het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite

11-05-2026

1. Inleiding en achtergrond

De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het is een zogenoemde collegeregelingsverband, getroffen door burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Opsterland, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel, Waadhoeke en Weststellingwerf en gedeputeerde staten van de provincie Fryslân. De regeling bestaat al sinds 1957. Met het treffen van de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld. Het bestuur van dit openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.

Aan het samenwerkingsverband zijn geen publiekrechtelijke bevoegdheden van de colleges overgedragen. Bij de uitvoering van taken bedient het bestuur zich van het privaatrecht en het verrichten van feitelijke handelingen.

De regeling is laatstelijk gewijzigd in werking getreden op 7 februari 2025.

2. Waarom deze wijziging?

Op 1 juli 2022 is de *Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen* in werking getreden. Deze wet wijzigde onder andere de Wet gemeenschappelijke regelingen en beoogt de (informatie)positie van gemeenteraden en provinciale staten bij gemeenschappelijke regelingen te versterken.

De implementatie van deze wetswijziging verloopt in 2 fasen: a) wijzigingen waarbij elke beleidsruimte ontbreekt en b) wijzigingen waarbij aan de deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling (enige) beleidsruimte toekomt.

Onderdeel a) is reeds in de laatst vastgestelde wijziging verwerkt. Dit voorstel ziet op onderdeel b) en is toegelicht onder 4 van deze algemene toelichting.

Daarnaast wordt een wijziging van de taakstelling van Marrekrite voorgesteld naar aanleiding van het besluit van het algemeen bestuur om de taakstelling van Marrekrite te verbreden met een routebureau. Dit moet juridisch geborgd worden in de gemeenschappelijke regeling.

Van de gelegenheid is tevens gebruik gemaakt om enkele redactionele wijzigingen door te voeren. Onder punt 5 van deze algemene toelichting wordt artikelsgewijs een toelichting gegeven.

3. Spelregels voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling

Wijziging van een gemeenschappelijke regeling vindt plaats in twee stappen:

Stap 1: zienswijzeprocedure

Per 1 juli 2022 schrijft de Wgr voor dat een ontwerp van een regeling, met inbegrip van een wijziging hiervan, door de colleges eerst voor een zienswijze aan provinciale staten respectievelijk de gemeenteraden wordt voorgelegd. De staten en raden kunnen binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Indien zij geen zienswijze naar voren wensen te brengen, stellen zij de colleges hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.

Op basis van eventueel ingebrachte zienswijzen kan het ontwerp door het bestuur van Recreatieschap Marrekrite worden aangepast.

Stap 2: finale besluitvorming

Voormelde colleges zijn elk deelnemer in de gemeenschappelijke regeling en moeten ieder voor zich besluiten over het voorstel tot wijziging. Bovendien moeten provinciale staten aan gedeputeerde staten, en de respectieve gemeenteraden aan de betreffende colleges van B&W, toestemming verlenen om de regeling gewijzigd te mogen vaststellen. Die toestemming heeft een alles-of-niets-karakter: provinciale staten en de gemeenteraden verlenen toestemming, of niet. Het is op grond van de Algemene wet bestuursrecht niet toegestaan om aan de verlening van de toestemming voorwaarden te verbinden. De toestemming kan alleen worden onthouden als de wijziging in strijd is met het algemeen belang of met het recht.

Het spreekt voor zich dat de tekst van een gemeenschappelijke regeling door de respectievelijke colleges eensluidend moet worden vastgesteld.

Voorliggend voorstel ziet op stap 2, de finale besluitvorming.

4. Toelichting

Hieronder wordt het nieuwe instrumentarium vanwege de *Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen toegelicht*, waarbij tevens de betekenis voor de gemeenschappelijke regeling inzichtelijk is gemaakt en een standpunt is ingenomen over de vraag óf en hoe het instrument in de regeling moet worden vertaald (punt I-V).

Daarnaast wordt de wijziging van de taakstelling nader toegelicht (punt VI).

- I. Op voorstel van de gemeenteraden en provinciale staten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur een gemeenschappelijke adviescommissie in, die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden en staten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden en deze bestuursorganen kan adviseren.

Wat is de betekenis voor de gemeenschappelijke regeling?

De Wet gemeenschappelijke regelingen kent deze bevoegdheid toe aan gemeenteraden en provinciale staten. Voor zover hiertoe behoefte bestaat kunnen gemeenteraden en provinciale staten gezamenlijk het algemeen bestuur opdragen om een dergelijke commissie in te stellen. Dit is reeds vastgelegd in artikel 12, lid 2 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite.

- II. In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over besluiten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling, waarover gemeenteraden en provinciale staten een zienswijze naar voren kunnen brengen, voorafgaande aan het nemen van het besluit. De verplichting om een zienswijze te vragen geldt nu alleen voor bepaalde besluiten. Het is denkbaar dit ook voor andere besluiten te regelen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes.

Wat is de betekenis voor de gemeenschappelijke regeling?

De (wettelijke) verplichting om een zienswijze te vragen aan provinciale staten en de gemeenteraden geldt nu alleen voor drie typen besluiten:

- a) de ontwerpbegroting;
- b) het besluit tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien de regeling in deze mogelijkheid voorziet, en
- c) een besluit tot het treffen en wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een gemeenschappelijke regeling.

De vraag moet worden beantwoord of er andere potentieel door het bestuur van Recreatieschap Marrekrite te nemen besluiten zijn, die onder het bereik van deze bevoegdheid moeten worden gebracht. De toelichting bij de wet noemt als voorbeeld besluiten met een aanzienlijk financieel belang, anderszins politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes.

Om te komen tot een afgewogen en geobjectiveerd oordeel over de vraag of er, naast voormelde beslissingen, besluiten zijn waarover een zienswijze zou moeten worden gevraagd, zijn hieronder enkele uitgangspunten geformuleerd:

- A. De aard en (be)sturing van een gemeenschappelijke regeling is mede bepalend voor de inzet van het instrument 'zienswijzeprocedure'.

Toelichting:

Een gemeenschappelijke regeling kan worden gezien als (beleids)instrument om provinciale en gemeentelijke beleidsdoelen te verwezenlijken en kan zich richten op alle fasen van de beleidscyclus. Globaal is een onderscheid te maken tussen beleidsbepaling, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie¹. Het maakt voor de inzet van het instrument 'zienswijzeprocedure' uit welke fase van de beleidscyclus door de gemeenschappelijke regeling wordt bestreken.

Heeft het bestuur van een regeling bijvoorbeeld (ook) beleidsbepalende taken en bevoegdheden of wordt louter uitvoering gegeven aan provinciaal en gemeentelijk beleid, binnen (eventueel) door het provincie- en gemeentebestuur vastgestelde kaders.

Naarmate een regeling een meer uitvoerend karakter heeft, is er naar verwachting minder aanleiding voor interventies van provinciale staten en gemeenteraden in het besluitvormingsproces. In de toelichting op de wet staat hierover:

Een regeling die puur gericht is op bedrijfsvoering of uitvoering vraagt om een ander soort betrokkenheid (..) dan een regeling waar ook beleidsvoorbereiding of zelfs (strategische) beleidskeuzes zijn belegd of deze keuzes materieel worden genomen, omdat er dan veel eerder sprake zal zijn van kaderstelling

De regeling heeft een beleidsuitvoerend karakter. Er zijn geen publiekrechtelijke bevoegdheden overgedragen. In de regeling is nadrukkelijk bepaald dat taken zo veel als mogelijk worden uitgevoerd in afstemming met de betreffende deelnemer(s) en voorts met inachtneming van het door de bestuursorganen van de provincie en gemeenten vastgestelde beleid, beleidsregels en instructies. Inhoudelijke betrokkenheid van provinciale staten en gemeenteraden bij die uitvoering(sbesluiten) in de vorm van een zienswijze kan juist conflicteren met hun controlerende taak. Dit leidt logischerwijs tot uitgangspunt B.

¹ Gemeenschappelijke regelingen t.b.v. de rekenkamerfunctie zijn uitgesproken voorbeelden van regelingen gericht op beleidsevaluatie.

- B. Een zienswijzeprocedure bij provinciale staten en gemeenteraden moet verband houden met de taken van provinciale staten en de gemeenteraad: beleidsmatige en financiële kaderstelling en controle.

Toelichting

Beleidsmatige en financiële kaders stellen t.b.v. bestuursvoering en het controleren hiervan zijn kerntaken van provinciale staten en de gemeenteraad als volksvertegenwoordiging. Een zienswijzeprocedure moet niet (kunnen) conflicteren met deze taken. Uit het oogpunt van financiële kaderstelling is een zienswijzeprocedure t.b.v. het vaststellen van de begroting dan ook passend, nu immers de door het provincie- en gemeentebestuur voor een gemeenschappelijke regeling te maken kosten als verplichte uitgaven worden aangemerkt.

Voor besluiten op het niveau van beleidsuitvoering ligt een zienswijze niet voor de hand, om vermenging van inhoudelijke betrokkenheid en de controlerende taak te voorkomen.

Dat laat uiteraard onverlet dat provinciale staten en gemeenteraden t.b.v. hun controlerende taak in enigerlei vorm kennis kunnen nemen van bepaalde uitvoeringsbeslissingen, om te kunnen toetsen of die beslissingen passen binnen de grenzen van de beleidsmatige en financiële kaderstelling.

Voormelde uitgangspunten leiden tot de conclusie dat er geen aanleiding is om bij provinciale staten of gemeenteraden een zienswijze te vragen over door het bestuur te nemen besluiten, anders dan waar de wet dat voorschrijft.

Besluiten van het bestuur van Recreatieschap Marrekrite zijn uitvoerend van aard, binnen beleidsmatige en financiële kaders van provinciebestuur en gemeentebesturen. Bovendien zijn er praktische bezwaren, b.v. zgn. tijdgebonden besluiten. Geen van de door het bestuur te nemen besluiten zijn op voorhand als (potentieel) politiek-gevoelig of anderszins risicovol aan te merken. Dit laat uiteraard onverlet dat het bestuur van Recreatieschap Marrekrite altijd kan besluiten om het provincie- en gemeentebestuur te raadplegen over alle aangelegenheden die de taakuitvoering betreffen.

- III. Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd. Op gemeentelijk en provinciaal niveau kan bijvoorbeeld via inspraak door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aandacht voor een bepaald onderwerp worden gevraagd. Die mogelijkheid bestaat niet wanneer een bevoegdheid of taak bij een gemeenschappelijke regeling is belegd, tenzij de regeling een procedure voor inspraak bevat. Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. Dat kan overigens nog steeds inhouden dat deze mogelijkheid niet geboden wordt.

Wat is de betekenis voor de gemeenschappelijke regeling?

In een nieuwe bepaling (artikel 4a) is opgenomen dat het provinciebestuur en de betrokken gemeentebesturen besluiten omtrent participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid ten behoeve van deze regeling. Dit hangt samen met het uitvoerend karakter van de regeling, binnen de door het provinciebestuur en de betrokken gemeentebesturen gestelde (beleids)kaders. In dat geval ligt het het meest op de weg van provincie en gemeenten om te voorzien in participatie.

- IV. In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden vastgelegd over evaluatie van de regeling. Dit kan ook inhouden dat er geen evaluatie plaatsvindt.

Wat is de betekenis voor de gemeenschappelijke regeling?

In een nieuwe bepaling (artikel 32a) is opgenomen dat de regeling tenminste één maal per vier jaar, wordt geëvalueerd. Periodieke evaluatie kan bijdragen aan een doelmatige en doeltreffende bestuurs- en bedrijfsvoering en de beleidsvorming en -bepaling van provincie en gemeenten over verbonden partijen.

- V. De gemeenschappelijke regeling moet bepalingen bevatten omtrent de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van het openbaar lichaam, de gemeenten en de provincie, waarbij moet worden gedacht aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen. T.o.v. de laatst vastgestelde regeling zijn deze bepalingen aanmerkelijk aangescherpt.

Wat is de betekenis voor de gemeenschappelijke regeling?

Artikel 30 van de regeling is geheel herzien, waarbij de bepalingen omtrent uittreding aanmerkelijk zijn ingekaderd en aangescherpt.

- VI. Toelichting wijziging taken Marrekrite
Marrekrite heeft in 2023/2024 een gedegen traject doorlopen waarin met deelnemers en andere stakeholders is nagedacht over de toekomstige taakstelling van het schap (Marrekrite Toekomstbestendig). Door diverse ontwikkelingen in het speelveld ontstond behoefte om in kaart te brengen welke (kern)taken Marrekrite in de toekomst zou moeten uitvoeren en wat dit voor de organisatie betekent. Dit heeft in november 2024 geresulteerd in een aantal besluiten van het algemeen bestuur om de organisatie toekomstbestendig te maken. Deze besluiten hebben betrekking op de bestaande basisorganisatie. Daarnaast is besloten om de taakstelling te verbreden met een routebureau, welke taak juridisch verankerd moet worden in de gemeenschappelijke regeling.

Wat is de betekenis voor de gemeenschappelijke regeling?

In de geldende gemeenschappelijke regeling staat in relatie tot het routebureau reeds het volgende in de taakstelling (artikel 4, lid 1):

‘Het bevorderen van landrecreatie door:

- a. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve routestructuren, inclusief toeristische overstappunten; en*
- b. het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase.’*

Marrekrite heeft deze taak al sinds 2012, toen ‘landrecreatie’ als taak werd toegevoegd aan het recreatieschap. Destijds is er door Marrekrite een routedatabase opgezet, die net als in de huidige afspraken rond het routebureau, ontsloten zou worden door de marketingorganisaties. Door meerdere oorzaken buiten Marrekrite is dat destijds niet goed tot stand gekomen en heeft de organisatie zich daarna vooral gericht op het beheer en onderhoud van de knooppuntnetwerken en toeristische overstappunten.

Met de opgave Dagrecreatieve Netwerken van het programma Gastvrij Fryslân 2028 van de provincie Fryslân, destijds op verzoek van de gemeenten opgenomen, is de routedatabase nieuw leven ingeblazen. Met het routebureau willen we die werkzaamheden structureel borgen. De taken van het routebureau zijn uitgebreider dan Marrekrite in 2012 had (zie hierboven), waardoor een aanpassing van de taakbeschrijving gewenst is.

Met de voorliggende wijziging willen wij de taken van het routebureau beter definiëren.

De bestaande bepaling in artikel 4 lid 1 over het beheren van routes in een digitale routedatabase is daarom verder uitgewerkt en als zelfstandige taak (naast water, land en advisering) beschreven. De financiële gevolgen worden meegenomen in de reguliere begrotingscyclus en daarbij verwerkt in de deelnemersbijdragen.

Tot en met 2026 is het routebureau als tijdelijke taak en met tijdelijke middelen ondergebracht bij Marrekrite. Het streven is om het routebureau vanaf 2027 als structurele taak in de gemeenschappelijke regeling en begroting van Marrekrite opgenomen te hebben.

5. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Huidige tekst

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite;
 - b. openbaar lichaam: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
 - c. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - d. colleges: gedeputeerde staten van Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders **van de deelnemende gemeenten**.
2. Waar de wet of de regeling bepalingen van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing verklaard wordt voor provinciale staten, gedeputeerde staten en de commissaris van de Koning, gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Voorgestelde tekst

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite;
 - b. openbaar lichaam: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
 - c. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - d. colleges: gedeputeerde staten van Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders **die deelnemen aan deze regeling**.
2. Waar de wet of de regeling bepalingen van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing verklaard wordt voor provinciale staten, gedeputeerde staten en de commissaris van de Koning, gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Voor het eerste lid, onderdeel d, wordt een tekstuele wijziging voorgesteld. Er wordt niet langer gesproken over 'deelnemende gemeenten'. Alleen bestuursorganen kunnen immers aan een gemeenschappelijke regeling deelnemen (de tekst van de Wgr is op dit punt niet consequent).			

Artikel 4

Huidige tekst

Artikel 4 **Taken openbaar lichaam**

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:

Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat mede:

- o het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;
- o het op diepte houden van de aanlegplaatsen;
- o het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en
- o het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.

Het bevorderen van landrecreatie door:

- a. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve route**structuren, inclusief** toeristische overstappunten; **en**
- b. **het beheren en coördineren van routes in de digitale routedatabase.**

Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie):

- a. advisering over **uniforme brug- en sluisbediening**;
 - b. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen;
 - c. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek
 - d. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.
2. De taken als bedoeld in het eerste lid worden zo veel als mogelijk uitgevoerd in afstemming met de betreffende deelnemer(s) en voorts met inachtneming van het door de bestuursorganen van de provincie en de deelnemende gemeenten vastgestelde beleid, beleidsregels en instructies.
 3. Recreatieschap Marrekrite is bevoegd tot het ten behoeve van derden verrichten van diensten op het terrein van het beheer en onderhoud ten behoeve van water- en landrecreatie, voor zover het dagelijks bestuur daarin bewilligt.

Voorgestelde tekst

Artikel 4 **Taken openbaar lichaam**

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:

- a. Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat mede:
 - i. het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;
 - ii. het op diepte houden van de aanlegplaatsen;

- iii. het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en
- iv. het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.

b. Het bevorderen van landrecreatie door:

- i. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve route(**knooppunt**)**netwerken** en toeristische overstappunten.

c. Het beheren en coördineren van recreatieve routes. Dit omvat mede:

- i. **het beheren, verzamelen, ontwikkelen en verrijken van recreatieve routes in de provinciale digitale routedatabase;**
- ii. **het ontsluiten van het routeaanbod via provinciale en regionale marketingorganisaties en derden;**
- iii. **het ontwikkelen van routeproducten ter ondersteuning hiervan;**
- iv. **het onderhouden en verbinden van het netwerk van stakeholders.**

d. Advisering en ontwikkeling water- en landrecreatie:

- i. advisering over **routegebonden water- en landrecreatie;**
- ii. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen;
- iii. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek;
- iv. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.

2. De taken als bedoeld in het eerste lid worden zo veel als mogelijk uitgevoerd in afstemming met de betreffende deelnemer(s) en voorts met inachtneming van het door de bestuursorganen van de provincie en de deelnemende gemeenten vastgestelde beleid, beleidsregels en instructies.
3. Recreatieschap Marrekrite is bevoegd tot het ten behoeve van derden verrichten van diensten op het terrein van het beheer en onderhoud ten behoeve van water- en landrecreatie, voor zover het dagelijks bestuur daarin bewilligt.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd	x	
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Het algemeen bestuur heeft in november 2024 besloten de deelnemers voor te stellen de taken van Marrekrite uit te breiden met een routebureau. Om dit te borgen moet de taak duidelijker worden opgenomen in de gemeenschappelijke regeling, waarbij de deelnemers unaniem moeten besluiten over het toevoegen van deze taak. In de geldende regeling staat onder de taak landrecreatie reeds de taak: <i>het beheren en coördineren van recreatieve routes in de digitale routedatabase.</i>			

Marrekrite heeft deze taak al sinds 2012 toen landrecreatie als taak werd toegevoegd aan het recreatieschap. Destijds is er door Marrekrite een routedatabase opgezet, die net als in de huidige afspraken, ontsloten zou worden door de marketingorganisaties. Door meerdere oorzaken buiten Marrekrite is dat laatste destijds niet goed tot stand gekomen. Daardoor richtte Marrekrite de werkzaamheden vooral op het beheer en onderhoud van de netwerken.

Met de opgave Dagrecreatieve Netwerken van het programma Gastvrij Fryslân 2028 van de provincie Fryslân, destijds op verzoek van de gemeenten opgenomen, is de routedatabase nieuw leven ingeblazen. Met het routebureau willen we die werkzaamheden structureel borgen.

De taken van het routebureau zijn uitgebreider dan Marrekrite in 2012 had, waardoor een aanpassing van de taakbeschrijving gewenst is.

De bestaande bepaling in lid 1, over het beheren van routes in een digitale routedatabase is daarom verder uitgewerkt en als zelfstandige taak (naast water, land en advisering) beschreven. De financiële gevolgen worden meegenomen in de reguliere begrotingscyclus en daarbij verwerkt in de deelnemersbijdragen.

Tot en met 2026 is het routebureau nog als tijdelijke taak en met tijdelijke middelen ondergebracht bij Marrekrite. Het streven is om het routebureau vanaf 2027 als structurele taak in de begroting opgenomen te hebben.

Daarnaast is besloten te stoppen met het voorzitterschap van de werkgroep harmonisering brug- en sluisbediening, waardoor de tekst in lid 1 bij 'adviesing en ontwikkeling' wordt aangepast. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in lid 1 tevens een aantal redactionele wijzigingen door te voeren.

Redactioneel is de opsomming aangepast door de taken weer te geven als a-d en de subtaken als i-iv.

Artikel 4a

Huidige tekst

Het betreft hier een nieuwe bepaling.

Voorgestelde tekst

Artikel 4a Participatie

Het provinciebestuur en de betrokken gemeentebesturen besluiten omtrent participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid ten behoeve van deze regeling.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd	x	x
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Dit is een nieuwe bepaling. Bij gemeenschappelijke regelingen kunnen taken en bevoegdheden met grote maatschappelijke relevantie zijn belegd, terwijl niet is voorzien in overheidsparticipatie. De <i>Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen</i> schrijft daarom voor dat de gemeenschappelijke regeling bepalingen inhoudt omtrent de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van de regeling betrokken worden. Dat kan overigens ook inhouden dat deze mogelijkheid niet wordt geboden. Participatie wordt hier overgelaten aan het provinciebestuur en de betrokken gemeentebesturen. Dit sluit aan bij hetgeen in artikel 4, tweede lid, is bepaald.			

Artikel 9

Huidige tekst

Artikel 9 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
3. **Een lid** van het dagelijks bestuur **treedt af**, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. **Degene die tussentijds ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.**
5. **Indien** in het dagelijks bestuur **een vacature ontstaat, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.**

Voorgestelde tekst

Artikel 9 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling. **De aanwijzing van de leden, niet zijnde de voorzitter, vindt plaats door te bepalen welke vijf colleges van burgemeester en wethouders in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd zijn.**
3. **Het lidmaatschap** van het dagelijks bestuur **eindigt van rechtswege**, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. **In een vacature** in het dagelijks bestuur **wordt** zo spoedig mogelijk **voorzien**.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen	x	
Toelichting: Voorgesteld wordt om de regeling aan te passen aan de bestuurspraktijk. Dit komt erop neer dat in het algemeen bestuur periodiek wordt bepaald welke vijf colleges van burgemeester en wethouders voorzien in een lid van het dagelijks bestuur. Als er een vacature ontstaat, bijvoorbeeld omdat een wethouder tussentijds zijn functie neerlegt, is het door dat college nieuw aangewezen lid van het algemeen bestuur tevens lid van het dagelijks bestuur. Lid 3 en 4 regelen hetzelfde. Lid 3 wordt tekstueel iets aangepast, waarmee lid 4 vervalt.			

Artikel 10

Huidige tekst

Artikel 10 Werkwijze en besluitvorming

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo vaak als de voorzitter of één van de leden dit nodig acht.
2. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
3. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
4. De vergadering wordt niet geopend voordat blijkt de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
5. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, een nieuwe vergadering.

6. Op de vergadering, bedoeld in het vijfde lid, is het vierde lid niet van toepassing. Het dagelijks bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien **alle** zitting hebbende leden tegenwoordig **zijn**.
7. Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd. Staken de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, dan beslist de stem van de voorzitter.
8. Het dagelijks bestuur kan voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststellen.

Voorgestelde tekst

Artikel 10 Werkwijze en besluitvorming

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo vaak als de voorzitter of één van de leden dit nodig acht.
2. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
3. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
4. De vergadering wordt niet geopend voordat blijkt de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
5. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, een nieuwe vergadering.
6. Op de vergadering, bedoeld in het vijfde lid, is het vierde lid niet van toepassing. Het dagelijks bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien **meer dan de helft van het aantal** zitting hebbende leden tegenwoordig **is**.
7. Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd. Staken de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, dan beslist de stem van de voorzitter.
8. Het dagelijks bestuur kan voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststellen.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd	x	
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel of artikellid vervallen		

Toelichting:

De Wgr laat het aan de deelnemers over om het vergaderquorum voor het dagelijks bestuur te regelen. Volgens het vierde lid is het vergaderquorum voor een reguliere vergadering 'meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden'. Voor het houden van een vergadering op grond van het zesde lid moeten echter alle leden tegenwoordig zijn. Daar is geen logische verklaring voor en ook niet in lijn met vergelijkbare bepalingen in de Gemeentewet en de Provinciewet. Voorgesteld wordt om het zesde lid aan te passen en het vergaderquorum gelijk te trekken met het vierde lid.

Artikel 21

Huidige tekst

Artikel 21 Geldmiddelen

De geldmiddelen van Recreatieschap Marrekrite worden gevormd door:

- a. bijdragen van de colleges;
- b. subsidies, schenkingen en overige bijdragen;
- c. overige inkomsten.

Voorgestelde tekst

Artikel 21 Geldmiddelen

De geldmiddelen van Recreatieschap Marrekrite worden gevormd door:

- a. **vastgestelde jaarlijkse** bijdragen van de colleges;
- b. subsidies, schenkingen en overige bijdragen;
- c. overige inkomsten.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Bij sub a is een verduidelijking opgenomen, om het onderscheid tussen de jaarlijkse bijdrage en eventuele incidentele bijdragen aan projecten (vallend onder sub c) door de deelnemers aan te geven. Dit ook in relatie tot de tekstuele aanpassing van artikel 22, lid 1.			

Artikel 22

Huidige tekst

Artikel 22 Bijdrage

1. **Voor zover de kosten van Recreatieschap Marrekrite niet worden gedekt door de in artikel 21 sub b en c bedoelde inkomsten, wordt hierin als volgt voorzien:**
 - a. gedeputeerde staten: 40%;
 - b. colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 60%.
2. Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de in het eerste lid, onder b. bedoelde bijdrage over de colleges wordt omgeslagen.
3. De deelnemers betalen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 februari.
4. Verrekening van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening.

5. De deelnemers dragen er zorg voor dat Recreatieschap Marrekrite te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.
6. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het bestuur van een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.
7. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het provinciebestuur weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.

Voorgestelde tekst

Artikel 22 Bijdrage

1. **In de kosten als bedoeld in artikel 21 sub a** wordt als volgt voorzien:
 - a. gedeputeerde staten: 40%;
 - b. colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 60%.
2. Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de in het eerste lid, onder b. bedoelde bijdrage over de colleges wordt omgeslagen.
3. De deelnemers betalen de verschuldigde bijdrage bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 1 februari.
4. **Eventuele verrekening** van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening. **Uitgangspunt bij verrekening is de solvabiliteit en daaraan gerelateerd het weerstandsvermogen met ratio 'voldoende' (100-140%).**
5. De deelnemers dragen er zorg voor dat Recreatieschap Marrekrite te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.
6. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het bestuur van een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.
7. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat het provinciebestuur weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Lid 1 wordt tekstueel gewijzigd omdat de genoemde kostenverdeling alleen van toepassing is op hetgeen genoemd in artikel 21 sub a. Lid 4 heeft ook een aanpassing. In de vergadering van het algemeen bestuur van 28 november 2024 is besloten het weerstandsvermogen te relateren aan de solvabiliteitsratio en daarnaast is in de vergadering van het algemeen bestuur op 9 juli 2025 bij het vaststellen van de begroting 2026 besloten dat de hoogte van het eigen vermogen gerelateerd is aan een 'gezonde' solvabiliteitsratio en een 'voldoende' ratio van het weerstandsvermogen (100-140%). Als we in het meerjarenperspectief structureel boven de 140% komen, keren we vermogen uit aan onze deelnemers. Als we onder 100% komen, doen de deelnemers een extra bijdrage om de solvabiliteit (en het weerstandsvermogen) aan te zuiveren, mits het niet op een andere manier in het meerjarenperspectief kan worden opgelost.			

Artikel 24

Huidige tekst

Artikel 24 Zienswijzeprocedure begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp-begroting, alsmede een meerjarenraming voor drie aaneengesloten jaren, voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor het geven van de in het derde lid bedoelde zienswijze. De ontwerp-begroting bevat een raming van de door de colleges verschuldigde bijdrage.
2. De ontwerp-begroting wordt door de zorg van de deelnemende gemeenten en de provincie voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.
3. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerp-begroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerp-begroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de in het derde lid bedoelde zienswijze, alsmede van de conclusies die het daaraan verbindt.

5. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting zo nodig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, die ter zake bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. **Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:**
 - a. die verband houden met aanpassingen van de ramingen in verband met loon- en prijsstijgingen;
 - b. die betrekking hebben op **overboekingen van kredieten van één object naar één of meer andere, dan wel nieuwe objecten;**
 - c. die betrekking hebben op nieuwe investeringen c.q. lasten daarvan, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - d. die betrekking hebben op overige lasten, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - e. die betrekking hebben op bijdragen van derden dan wel andere baten.
7. **Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.**

Voorgestelde tekst

Artikel 24 Zienswijzeprocedure begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting, alsmede een meerjarenraming voor drie aaneengesloten jaren, voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, met inachtneming van de in de wet genoemde termijn voor het geven van de in het derde lid bedoelde zienswijze. De ontwerpbegroting bevat een raming van de door de colleges verschuldigde bijdrage.
2. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de deelnemende gemeenten en de provincie voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.
3. De raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de in het derde lid bedoelde zienswijze, alsmede van de conclusies die het daaraan verbindt.
5. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting zo nodig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten, die ter zake bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. **Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.**

7. **Bij toepassing van lid 6, zijn eveneens** het eerste, derde en vierde lid van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:
- a. die verband houden met aanpassingen van de ramingen in verband met loon- en prijsstijgingen;
 - b. die betrekking hebben op **aanpassingen van investeringskredieten** en overboekingen van **investeringskredieten van het ene naar het andere, voor zover dat niet leidt tot hogere kapitaallasten.**
 - c. die betrekking hebben op nieuwe investeringen c.q. lasten daarvan, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - d. die betrekking hebben op overige lasten, voor zover de post “onvoorzien” daartoe nog de ruimte biedt;
 - e. die betrekking hebben op bijdragen van derden dan wel andere baten.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Het oorspronkelijke Lid 6 en 7 worden omgewisseld, om de juiste volgtijdelijkheid aan te geven. Het nieuwe lid 7 wordt daarnaast tekstueel aangepast om het in overeenstemming te brengen met de geldende werkwijze danwel besluiten van het bestuur hieromtrent.			

Artikel 29

Huidige tekst

Artikel 29 Toetreding

1. Een bestuursorgaan dat wenst toe te treden, dient hiertoe een verzoek in bij het algemeen bestuur.
2. Toetreding kan geschieden nadat de colleges hiertoe eensluidend hebben besloten.
3. De toetreding gaat in op de eerste dag van het kalenderjaar volgende op het jaar waarin het in het tweede lid bedoelde besluit in werking is getreden. Het algemeen bestuur kan in afwijking van de vorige volzin een andere termijn voor toetreding vaststellen.
4. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen omtrent de toetreding.

Voorgestelde tekst

Artikel 29 Toetreding

1. Een bestuursorgaan dat wenst toe te treden, dient hiertoe een verzoek in bij het algemeen bestuur.
2. Toetreding kan geschieden nadat de colleges hiertoe eensluidend hebben besloten, **met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.**

3. De toetreding gaat in op de eerste dag van het kalenderjaar volgende op het jaar waarin het in het tweede lid bedoelde besluit in werking is getreden. Het algemeen bestuur kan in afwijking van de vorige volzin een andere termijn voor toetreding vaststellen.
4. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen omtrent de toetreding.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Voor het tweede lid is een tekstuele wijziging voorgesteld, waarmee de vinger wordt gelegd op de wettelijk voorgeschreven zienswijzeprocedure en de toestemmingsprocedure bij provinciale staten en de raden.			

Artikel 30

Huidige tekst

Artikel 30 Uittreding

1. Uittreding uit de regeling is mogelijk per 1 januari van enig jaar, na een periode van vijf jaren nadat het besluit tot toetreding in werking is getreden en vervolgens telkens om de vijf jaren. Daarbij wordt een opzegtermijn van ten minste één jaar in acht genomen.
2. Het voornemen tot uittreding wordt door het betreffende college bij aangetekende kennisgeving aan het algemeen bestuur meegedeeld.
3. Na ontvangst van de in het tweede lid vermelde kennisgeving wordt door het dagelijks bestuur een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke derde opdracht verleend een uittredingsplan op te stellen.
4. Op grond van het in het derde lid opgestelde plan besluit het college dat een kennisgeving als bedoeld in het tweede lid heeft gedaan of daadwerkelijk tot uittreding wordt overgegaan.
5. Wanneer het betreffende college, na daartoe verkregen toestemming van de raad of provinciale staten, besluit uit te treden, stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast. De in het plan omschreven financiële verplichtingen zijn voor de uittredende deelnemer bindend.
6. De kosten van het opstellen van het uittredingsplan komen voor rekening van de deelnemer die het voornemen heeft om uit te treden.

Voorgestelde tekst

Artikel 30 Uittreding

1. Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.
2. Een besluit tot uittreding, met inbegrip van het toestemmingsbesluit van respectievelijk provinciale staten of de raad, wordt bij aangetekende kennisgeving gericht aan het algemeen bestuur.
3. Uittreding is mogelijk met ingang van 1 januari van enig kalenderjaar, na een periode van vijf jaren nadat het besluit tot toetreding in werking is getreden en vervolgens telkens om de vijf jaren. Hierbij wordt een opzegtermijn van ten minste één jaar in acht genomen, te rekenen vanaf de datum waarop het uittredingsbesluit aan het algemeen bestuur ter kennis is gebracht.
4. Na ontvangst van de in het tweede lid vermelde kennisgeving geeft het dagelijks bestuur aan een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke deskundige opdracht om een uittredingsplan op te stellen. Het uittredingsplan geeft inzicht in de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding. De kosten van het uittredingsplan komen voor rekening van de uittredende deelnemer. Het plan wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.
5. Het uittredingsplan bevat een berekening van de financiële gevolgen van de uittreding: de uittreedsom. De uittreedsom bestaat uit een vergoeding ter compensatie van de kosten van uittreding, te weten frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten.
6. Onder frictiekosten wordt verstaan alle incidentele kosten te maken door Recreatieschap Marrekrite die het rechtstreekse gevolg zijn van het uittredingsbesluit. Onder desintegratiekosten wordt verstaan alle kosten te maken dan wel te dragen door Recreatieschap Marrekrite, die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen, ontstaan als rechtstreeks gevolg van het uittredingsbesluit.
7. Een vergoeding van door Recreatieschap Marrekrite toekomstig te maken dan wel te dragen desintegratiekosten beperkt zich tot kosten ontstaan binnen een periode van 5 jaar vanaf het moment van uittreding.
8. De berekening van de kosten voor uittreding wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van het uittredingsbesluit, bedoeld in het eerste lid. Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich voordoen of opkomen na het moment van dat besluit worden niet betrokken bij de bepaling van de hoogte van de uittreedsom.
9. Het algemeen bestuur stelt het uittredingsplan vast binnen zes maanden na ontvangst van het besluit tot uittreding.
10. Op grond van het vastgestelde uittredingsplan besluit de betreffende deelnemer of het besluit tot uittreding heroverweging behoeft.

De deelnemer neemt dit besluit binnen twee maanden na vaststelling van het uittredingsplan. Hiermee wordt de betalingsverplichting opgeschort. Indien binnen twee maanden geen bericht omtrent heroverweging door de uittredende deelnemer, is de uittredende deelnemer de uittreedsom per ommegaande verschuldigd.

11. Het algemeen bestuur regelt de verdere gevolgen van uittreding.
12. Het bestuur van Recreatieschap Marrekrite en de uittredende deelnemer spannen zich in om de nadelige financiële gevolgen van de uittreding zoveel mogelijk te beperken.
13. Het algemeen bestuur brengt alle frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten, in rekening bij de uittredende deelnemer. De uittredende deelnemer is verplicht tot betaling van de definitieve uittreedsom. De uittreedsom is definitief op het moment dat het uittredingsplan is vastgesteld.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd	x	x
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: De gehele bepaling is herzien. Naast enkele tekstuele wijzigingen, ter completering of verduidelijking, worden met dit voorstel de bepalingen over uittreding aangescherpt. Dat is ook in lijn met de <i>Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen</i>. In de memorie van toelichting staat hierover²: <i>Hoewel artikel 9 van de Wgr al verplicht om bij een voor onbepaalde tijd ingestelde gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over het regelen van de gevolgen van de uittreding, laat de praktijk zien dat veel problemen worden ervaren ten gevolge van de uittreding. Dat komt omdat in de regeling vaak wordt volstaan met de afspraak dat in geval van uittreding het (algemeen) bestuur de uittreedvoorwaarden vaststelt. Om hier een einde aan te maken wordt voorgesteld artikel 9 van de Wgr aan te scherpen met een bepaling over de reikwijdte van de afspraken die moeten worden gemaakt over het regelen van de gevolgen van de uittreding, zodat niet langer volstaan kan worden met een vaststelling door het (algemeen) bestuur. Toegevoegd is dat in ieder geval afspraken moeten worden gemaakt over de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, waarbij moet worden gedacht - maar niet uitsluitend - aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting, (achterblijvende rentelasten over) investeringen, beheer van activa en de eigendoms- en vermogensoverdracht van de activa op grondgebied van de deelnemer.</i>			

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 35 513, nr. 3, p. 16

Art. 9 van de Wgr, dat van overeenkomstige toepassing is, luidt, voor zover hier van belang inmiddels:

De regeling houdt bepalingen in omtrent (...) de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 8, eerste en derde lid, en de deelnemende gemeenten, met inachtneming van artikel 1.

De regeling schrijft voor dat door een onafhankelijke derde de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding in kaart worden gebracht, het zgn. uittredingsplan. In dit plan moet ook een berekening worden opgenomen van de financiële gevolgen van de uittreding: de uittreedsom. De uittreedsom bestaat uit twee componenten, te weten frictiekosten en desintegratiekosten, waarbij de regeling definieert wat hieronder wordt verstaan. Eventuele baten worden hiermee verrekend.

De uittreedsom kan zich maximaal uitstrekken over een periode van 5 jaren na de datum van uittreding. Deze termijn is in lijn met de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.³ Bovendien wordt de uittreedsom berekend op basis van ten tijde van het uittredingsbesluit bekende feiten en omstandigheden.

Het algemeen bestuur mag niet min of meer de vrije hand krijgt bij het bepalen van de gevolgen van uittreding. De deelnemers moeten dit in de regeling inkaderen. Met dit voorstel is dat gebeurd. Het is vervolgens aan algemeen bestuur om de verdere gevolgen van uittreding te regelen.

De regeling voorziet nadrukkelijk in een moment van heroverweging door de uittredende deelnemer, zodra het uittredingsplan is vastgesteld. De vaststelling van het uittredingsplan door het AB is een voor bezwaar vatbaar besluit op grond van de Awb.

Artikel 31

Huidige tekst

Artikel 31 Wijziging

1. De colleges of het bestuur van Recreatieschap Marrekrite kunnen een voorstel tot wijziging van de regeling indienen bij het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het wijzigingsvoorstel aan de colleges.
3. Een wijziging komt tot stand indien twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten.
4. In afwijking van het derde lid komt een wijziging van de artikelen 3, 4, 11, eerste lid en 22, eerste lid, tot stand indien unaniem hiertoe is besloten.

³ ABRS 15 april 2015, nr. 201404322/1/A2.

Voorgestelde tekst

Artikel 31 Wijziging

1. De colleges of het bestuur van Recreatieschap Marrekrite kunnen een voorstel tot wijziging van de regeling indienen bij het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het wijzigingsvoorstel aan de colleges.
3. Een wijziging komt tot stand indien twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten, **met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.**
4. In afwijking van het derde lid komt een wijziging van de artikelen 3, 4, 11, eerste lid en 22, eerste lid, tot stand indien unaniem hiertoe is besloten.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Voor het derde lid is een tekstuele wijziging voorgesteld, waarmee de vinger wordt gelegd op de wettelijk voorgeschreven zienswijzeprocedure en de toestemmingsprocedure bij provinciale staten en de raden.			

Artikel 32

Huidige tekst

Artikel 32 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer tenminste twee derde van de colleges daartoe besluiten, **zulks onverminderd het bepaalde in artikel 9, derde lid, van de wet.**
2. De opheffing treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
3. In geval van opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie.
4. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast. Hierbij kan worden afgeweken van de bepalingen van de regeling. Het plan voorziet in de verdeling van de rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende partijen op een in dat plan te bepalen wijze.

Voorgestelde tekst

Artikel 32 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven wanneer tenminste twee derde van de colleges daartoe besluiten, **met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.**

2. De opheffing treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
3. In geval van opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie.
4. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast. Hierbij kan worden afgeweken van de bepalingen van de regeling. Het plan voorziet in de verdeling van de rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende partijen op een in dat plan te bepalen wijze.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd		
	tekst redactioneel aangepast	x	
	artikel of artikellid vervallen		
Toelichting: Voor het eerste lid is een tekstuele wijziging voorgesteld, waarmee de vinger wordt gelegd op de wettelijk voorgeschreven zienswijzeprocedure en de toestemmingsprocedure bij provinciale staten en de raden. De verwijzing naar artikel 9, derde lid, van de Wgr kan vervallen. De Wgr bepaalt eenvoudigweg dat het openbaar lichaam Recreatieschap Marrekrite na zijn ontbinding blijft voortbestaan voor zover dit tot vereffening van zijn vermogen nodig is.			

Artikel 32a

Huidige tekst

Dit betreft een nieuwe bepaling.

Voorgestelde tekst

Artikel 32a Evaluatie

1. Het algemeen bestuur draagt ervoor zorg dat de regeling periodiek, doch tenminste één maal per vier jaar, wordt geëvalueerd.
2. Het algemeen bestuur stelt de evaluatieopdracht vast.
3. Het evaluatieverslag wordt aan de deelnemers, provinciale staten en de gemeenteraden gezonden.
4. De kosten van deze evaluatie zullen -voor zover ze niet binnen de begroting van de regeling kunnen worden opgevangen- separaat bij de deelnemers in rekening worden gebracht naar rato van de deelnemersbijdrage.

			van rechtswege
type wijziging	nieuw artikel of artikellid toegevoegd	x	x
	tekst redactioneel aangepast		
	artikel of artikellid vervallen		

Toelichting:

Dit is een nieuwe bepaling.

Doel van de *Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen* is onder andere het versterken van de positie van de volksvertegenwoordiging. De Wgr schrijft voor dat de regeling bepalingen inhoudt omtrent de evaluatie. Periodieke evaluatie kan bijdragen aan a) een doelmatige en doeltreffende bestuurs- en bedrijfsvoering en b) de beleidsvorming en -bepaling over verbonden partijen. In dat licht is toezending van het evaluatieverslag aan genoemde bestuursorganen gewenst.

Besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite

[bestuursorgaan dat tot wijziging besluit]

gelet op:

- de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- de Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen; en
- de verkregen toestemming van de gemeenteraad d.d. [datum raadsbesluit]
of
de verkregen toestemming van provinciale staten d.d. [datum statenbesluit]

besluit de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite te wijzigen als volgt:

A.

Artikel 1, eerste lid, onderdeel d, komt te luiden:

- d. colleges: gedeputeerde staten van Fryslân en de colleges van burgemeester en wethouders die deelnemen aan deze regeling;

B.

Artikel 4, eerste lid, komt te luiden:

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen oefent het openbaar lichaam de volgende taken uit:
 - a. Het bevorderen van waterrecreatie door het tot stand brengen, beheren en onderhouden van voldoende vrije aanlegplaatsen midden in de natuur. Dit omvat mede:
 - i. het zorgdragen voor een goede spreiding van de aanlegplaatsen;
 - ii. het op diepte houden van de aanlegplaatsen;
 - iii. het ophalen van recreatieafval bij de aanlegplaatsen; en
 - iv. het verzorgen van het groenonderhoud bij de aanlegplaatsen.
 - b. Het bevorderen van landrecreatie door:
 - i. het tot stand brengen, beheren en onderhouden van bewegwijzering van recreatieve route(knooppunt)netwerken en toeristische overstappunten.
 - c. Het beheren en coördineren van recreatieve routes. Dit omvat mede:
 - i. het beheren, verzamelen, ontwikkelen en verrijken van recreatieve routes in de provinciale digitale routedatabase;
 - ii. het ontsluiten van het routeaanbod via provinciale en regionale marketingorganisaties en derden;
 - iii. het ontwikkelen van routeproducten ter ondersteuning hiervan;
 - iv. het onderhouden en verbinden van het netwerk van stakeholders.

- d. Advisering en ontwikkeling water- en landrecreatie:
 - i. advisering over routegebonden water- en landrecreatie;
 - ii. het geven van voorlichting, het ontwerpen van plannen en het verstrekken van adviezen;
 - iii. het gevraagd en ongevraagd (doen) uitvoeren van onderzoek;
 - iv. het initiëren, coördineren en organiseren van werkgroepen, (innovatieve) projecten en initiatieven.

C.

Er wordt een nieuw artikel 4a ingevoegd, luidende:

Artikel 4a Participatie

Het provinciebestuur en de betrokken gemeentebesturen besluiten omtrent participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid ten behoeve van deze regeling.

D.

Artikel 9 komt te luiden:

- 1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
- 2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling. De aanwijzing van de leden, niet zijnde de voorzitter, vindt plaats door te bepalen welke vijf colleges van burgemeester en wethouders in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd zijn.
- 3. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
- 4. In een vacature in het dagelijks bestuur wordt zo spoedig mogelijk voorzien.

E.

Artikel 10, zesde lid, komt te luiden:

- 6. Op de vergadering, bedoeld in het vijfde lid, is het vierde lid niet van toepassing. Het dagelijks bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

F.

Artikel 21, onderdeel a, komt te luiden:

- a. vastgestelde jaarlijkse bijdragen van de colleges;

G.

Artikel 22, eerste en vierde lid komen te luiden:

- 1. In de kosten als bedoeld in artikel 21 sub a wordt als volgt voorzien:
 - a. gedeputeerde staten: 40%;
 - b. colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 60%.

4. Eventuele verrekening van het verschil tussen de begrote bijdrage en de werkelijk verschuldigde bijdrage vindt plaats binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening. Uitgangspunt bij verrekening is de solvabiliteit en daaraan gerelateerd het weerstandsvermogen met ratio 'voldoende' (100-140%).

H.

Artikel 24, zesde lid en zevende lid, aanhef en onderdeel b, komen te luiden:

6. Begrotingswijzigingen worden door het dagelijks bestuur toegezonden aan de colleges, indien en voor zover een wijziging van invloed is op de bijdrage.
7. Bij toepassing van lid 6, zijn eveneens het eerste, derde en vierde lid van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van de volgende categorieën van begrotingswijzigingen:
 - b. die betrekking hebben op aanpassingen van investeringskredieten en overboekingen van investeringskredieten van het ene naar het andere, voor zover dat niet leidt tot hogere kapitaallasten.

I.

Artikel 29, tweede lid, komt te luiden:

2. Toetreding kan geschieden nadat de colleges hiertoe eensluidend hebben besloten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.

J.

Artikel 30 komt te luiden:

Artikel 30 Uittreding

1. Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.
2. Een besluit tot uittreding, met inbegrip van het toestemmingsbesluit van respectievelijk provinciale staten of de raad, wordt bij aangetekende kennisgeving gericht aan het algemeen bestuur.
3. Uittreding is mogelijk met ingang van 1 januari van enig kalenderjaar, na een periode van vijf jaren nadat het besluit tot toetreding in werking is getreden en vervolgens telkens om de vijf jaren. Hierbij wordt een opzegtermijn van ten minste één jaar in acht genomen, te rekenen vanaf de datum waarop het uittredingsbesluit aan het algemeen bestuur ter kennis is gebracht.
4. Na ontvangst van de in het tweede lid vermelde kennisgeving geeft het dagelijks bestuur aan een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke deskundige opdracht om een uittredingsplan op te stellen. Het uittredingsplan geeft inzicht in de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding. De kosten van het uittredingsplan komen voor rekening

van de uittredende deelnemer. Het plan wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.

5. Het uittredingsplan bevat een berekening van de financiële gevolgen van de uittreding: de uittreedsom. De uittreedsom bestaat uit een vergoeding ter compensatie van de kosten van uittreding, te weten frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten.
6. Onder frictiekosten wordt verstaan alle incidentele kosten te maken door Recreatieschap Marrekrite die het rechtstreekse gevolg zijn van het uittredingsbesluit. Onder desintegratiekosten wordt verstaan alle kosten te maken dan wel te dragen door Recreatieschap Marrekrite, die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen, ontstaan als rechtstreeks gevolg van het uittredingsbesluit.
7. Een vergoeding van door Recreatieschap Marrekrite toekomstig te maken dan wel te dragen desintegratiekosten beperkt zich tot kosten ontstaan binnen een periode van 5 jaar vanaf het moment van uittreding.
8. De berekening van de kosten voor uittreding wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van het uittredingsbesluit, bedoeld in het eerste lid. Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich voordoen of opkomen na het moment van dat besluit worden niet betrokken bij de bepaling van de hoogte van de uittreedsom.
9. Het algemeen bestuur stelt het uittredingsplan vast binnen zes maanden na ontvangst van het besluit tot uittreding.
10. Op grond van het vastgestelde uittredingsplan besluit de betreffende deelnemer of het besluit tot uittreding heroverweging behoeft.
De deelnemer neemt dit besluit binnen twee maanden na vaststelling van het uittredingsplan. Hiermee wordt de betalingsverplichting opgeschort. Indien binnen twee maanden geen bericht omtrent heroverweging door de uittredende deelnemer, is de uittredende deelnemer de uittreedsom per ommegaande verschuldigd.
11. Het algemeen bestuur regelt de verdere gevolgen van uittreding.
12. Het bestuur van Recreatieschap Marrekrite en de uittredende deelnemer spannen zich in om de nadelige financiële gevolgen van de uittreding zoveel mogelijk te beperken.
13. Het algemeen bestuur brengt alle frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten, in rekening bij de uittredende deelnemer. De uittredende deelnemer is verplicht tot betaling van de definitieve uittreedsom. De uittreedsom is definitief op het moment dat het uittredingsplan is vastgesteld.

K.

Artikel 31, derde lid, komt te luiden:

3. Een wijziging komt tot stand indien twee derde van de colleges hiertoe heeft besloten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.

L.

Artikel 32, eerste lid komt te luiden:

1. De regeling wordt opgeheven wanneer tenminste twee derde van de colleges daartoe besluiten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 51, tweede tot en met vijfde lid, van de wet.

M.

Er wordt een nieuw artikel 32a ingevoegd, luidende:

Artikel 32a Evaluatie

1. Het algemeen bestuur draagt ervoor zorg dat de regeling periodiek, doch tenminste één maal per vier jaar, wordt geëvalueerd.
2. Het algemeen bestuur stelt de evaluatieopdracht vast.
3. Het evaluatieverslag wordt aan de deelnemers, provinciale staten en de gemeenteraden gezonden.
4. De kosten van deze evaluatie zullen -voor zover ze niet binnen de begroting van de regeling kunnen worden opgevangen- separaat bij de deelnemers in rekening worden gebracht naar rato van de deelnemersbijdrage.

[plaats en datum]

[bestuursorgaan dat tot wijziging heeft besloten]

[naam voorzitter] , voorzitter

[naam secretaris] , secretaris

recreatieschap marrekrite

Verdeling kosten routebureau 2027		
<i>o.b.v. verdeelsleutels periode 2027-2031</i>		
	% per 2027	Bijdrage 2027
Achtkarspelen	1,01%	€ 2.889
Dantumadiel	1,42%	€ 4.039
De Fryske Marren	12,88%	€ 36.712
Harlingen	0,50%	€ 1.434
Heerenveen	2,96%	€ 8.444
Leeuwarden	10,45%	€ 29.775
Noardeast-Fryslân	4,16%	€ 11.843
Opsterland	1,67%	€ 4.760
Smallingerland	4,50%	€ 12.835
Súdwest-Fryslân	13,44%	€ 38.296
Tytsjerksteradiel	2,64%	€ 7.523
Waadhoeke	2,46%	€ 7.006
Weststellingwerf	1,91%	€ 5.445
Provincie	40,00%	€ 114.000
		€ 285.000
		100%

recreatieschap marrekrite

Begrotingswijziging 2026.01	Begrotingsjaar 2026 primitieve begroting			Begrotingsjaar 2026 n.a.v. wijziging 2026.01			Mutatie
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Verschil
Bedrijfsvoering	2.228.812	-873.943	1.354.869	2.182.812	-827.943	1.354.869	-
Waterrecreatie	17.142	-963.775	-946.633	17.142	-963.775	-946.633	-
Landrecreatie	-	-483.000	-483.000	-	-483.000	-483.000	-
Baggeren	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000	-
Ontwikkelingen	330.000	-330.000	-	330.000	-275.000	55.000	55.000
Wimpels, donaties & vrijwilligers	275.000	-26.500	248.500	275.000	-26.500	248.500	-
Resultaat vóór bestemming 2026	2.850.954	-2.877.218	-26.264	2.804.954	-2.776.218	28.736	55.000
	Begrotingsjaar 2026						Mutatie
	Saldo per 1-1-2026*	resultaat bestemming	Saldo na wijziging	Saldo per 1-1-2026	Mutatie incl BW26-01	Saldo na wijziging	Verschil
Reserves							
Toevoeging/onttrekking							
Algemene reserve	3.199.242	-50.000	3.149.242	3.199.242		3.149.242	-
BB**	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	-
BIOR	214.138	-	214.138	214.138	55.000	269.138	55.000
Subtotaal	3.713.380	-50.000	3.663.380	3.713.380	55.000	3.718.380	55.000
Resultaat ná bestemming	23.736						23.736

* beginstand 2026 is gebaseerd op vastgestelde begroting 2026

recreatieschap marrekrite

Marrekrite 2026

begrotingswijziging BW26.01

<i>Routebureau</i>
De raming uit het Borgingsplan Routebureau was gebaseerd op de begrotingen van de periode 2021-2023 van de opgave Dagrecreatieve Netwerken, de voorloper van het routebureau. Nu Marrekrite de regie voert krijgen we vanuit de praktijk steeds beter zicht op hetgeen werkelijk nodig is om de routes in Friesland middels een eigen intern routebureau actueel en op peil te houden. Het dagelijks bestuur heeft op 25 september jl. besloten het algemeen bestuur voor te stellen om het verwachte verschil in de begroting 2026 van het routebureau ter grootte van € 55.000 ten gunste te laten komen aan de reserve, met bestemming routebureau .

	baten	lasten
Programma	Ontwikkeling	
Effect	€ -55.000	€ 55.000,00

	baten	lasten
SALDO BEGROTINGSWIJZIGING 26.01	€ -55.000	€ 55.000
saldo vastgestelde -gewijzigde- begroting 2026	BATIG	€ 23.736
overige verschillen <25.000 (saldo)		€ -
NIEUW saldo na wijziging begroting 2026	BATIG	€ 23.736

Recreatieschap Marrekrite
Lytse Sudein 12
8624 TT Uitwellingergera

Joure, 21 mei 2026
Verz.:

Zaaknummer : Z.887064
Uw kenmerk :
Beh. door : Team RO
Bijlage(n) :

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 Marrekrite

Beste heer Touwen,

U informeerde ons over uw ontwerpbegroting 2027 en uw meerjarenraming 2028-2030. U verzocht ons en de andere deelnemers in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite hierop een zienswijze in te dienen, mocht hiervoor aanleiding zijn. Eventuele zienswijzen zullen door u aan de Algemene Vergadering van Marrekrite op 25 juni 2026 worden voorgelegd. Met deze brief informeren wij u over ons besluit.

Op 20 mei 2026 is in de vergadering van de gemeenteraad de ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 van Recreatieschap Marrekrite besproken. Besloten is om een zienswijze in te dienen.

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor het werk dat de Marrekrite verricht en op dit moment in het bijzonder voor het werk dat u heeft verricht om tot een sluitende begroting te komen.

Toch hebben wij besloten een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Tot en met 2026 is het routebureau gefinancierd met incidentele middelen. In 2025 namelijk met een incidentele bijdrage van de provincie (€ 275.000) en een onttrekking uit de algemene reserve (€ 55.000). In 2026 nogmaals met een zelfde incidentele bijdrage vanuit de Provincie en het resterende deel door de deelnemers. Vanaf 2027 draagt de Provincie dit bedrag niet meer bij en koerst Marrekrite op een structurele financiering van het routebureau door een verhoging van de deelnemersbijdragen. U heeft het routebureau in uw ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 opgenomen. De bestaande budgetten van de Fryske Marren voor de Marrekrite (deelnemersbijdrage) zijn op dit moment niet toereikend om de verhoging van de deelnemersbijdrage op te vangen. Het voorstel de deelnemersbijdrage te verhogen wordt gewogen binnen onze planning en control cyclus.

Verzoek:

Daarom willen we de Marrekrite met deze zienswijze vragen zich voor te bereiden op verschillende financiële scenario's.

Overwegingen voor dit verzoek:

- Gemeenten moeten het voorstel tot verhoging van de deelnemersbijdrage wegen binnen hun planning en control cyclus.
- Nu besluiten tot een verhoging van de deelnemersbijdrage ondermijnt het budgetrecht van de gemeenteraad en plaatst gemeenteraden budgettair voor voldongen feiten.

Vragen

Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met Team Ruimtelijke Ontwikkeling via telefoonnummer 14 05 14 of via e-mail: info@defryskemarren.nl. Wilt u in uw contact met de gemeente het zaaknummer vermelden?

Namens de gemeenteraad van De Fryske Marren,

de griffier,
J. Hofman

de voorzitter,
L.P. Stoel

Dagelijks Bestuur van Recreatieschap Marrekrite
De heer L. Touwen
Lytse Sudein 12
8624 TT UITWELLINGERGA

Onderwerp Verzoek zienswijze Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2026-100680
Sector Ruimtelijk Economische Ontwikkeling en Beheer
Team Gebiedsontwikkeling, Economie en Strategische Staf (GES)
Bijlagen
Datum 27 mei april 2026

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

E-mail gemeente@leeuwarden.nl
www.leeuwarden.nl

In uw brief van 05 maart 2026 vraagt u de deelnemers van het Recreatieschap Marrekrite (verder: RM) om een zienswijze uit te brengen inzake de Begroting 2027 en de Meerjarenbegroting 2028-2030. Wij willen hiervan gebruik maken door een zienswijze in te dienen met onderstaande strekking.

- In 2027 heeft het recreatieschap ten aanzien van het Routebureau nog altijd te maken met een overgangssituatie. De formele wijziging van de gemeenschappelijke regeling, waarin onder meer wordt vastgelegd dat de deelnemers hebben besloten dat de taken van het Routebureau binnen de GR thuishoren, is nog op route. Het recreatieschap verwacht deze wijziging eind 2026 te kunnen afronden, waarmee bij een positief besluit de taken van het Routebureau een vast onderdeel worden van de begroting van Marrekrite.

Het recreatieschap stelt voor om voor 2027 de kosten van uitvoering van het routebureau incidenteel ten laste te brengen van de deelnemers, als ware het onderdeel van de taken van Marrekrite. Voor Leeuwarden betekent dit een uitzetting van afgerond € 30.000.

Formeel heeft er nog geen besluitvorming plaatsgevonden over de gewijzigde gemeenschappelijke regeling, inclusief de nieuwe taken van het Routebureau. De financiële vraag zal binnen de gemeente Leeuwarden betrokken moeten worden bij de integrale afwegingen voor het nieuwe coalitieakkoord 2026-2030 voor de 4 jaar durende bestuursperiode.

Daarom stellen wij voor om de totale kosten voor uitvoering van het Routebureau voor begrotingsjaar 2027 ten bedrage van € 285.000 ten laste te brengen van het eigen vermogen van de Marrekrite. (Dit bedraagt op 1/1/2027 afgerond € 3.300.000.)

Wij wensen u ook dit jaar veel succes met uw goede werk en gaan er vanuit daar met deze zienswijze een positieve bijdrage aan te leveren.

Blad 2

Hoogachtend,

Namens de gemeenteraad,

Voorzitter,

Griffier

Gemeente De Fryske Marren
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 101
8500 AC JOURE

Uitwellingerga
28 mei 2026

Onderwerp
Z.887064
Reactie op uw zienswijze
Ontwerpbegroting 2027
en MJR 2028-2030

Ons kenmerk
20260008

Geachte raadsleden,

Wij hebben de door u op 20 mei 2026 vastgestelde zienswijze ontvangen met betrekking tot de Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

In uw zienswijze geeft u aan dat de bestaande budgetten voor de Marrekrite (deelnemersbijdrage) op dit moment niet toereikend zijn om de verhoging van de deelnemersbijdrage op te vangen. Het voorstel de deelnemersbijdrage te verhogen wordt gewogen binnen uw planning en control cyclus. U verzoekt ons daarom ons voor te bereiden op verschillende scenario's.

U geeft daarbij de volgende overwegingen:

- Gemeenten moeten het voorstel tot verhoging van de deelnemersbijdrage wegens binnen hun planning en control cyclus.
- Nu besluiten tot een verhoging van de deelnemersbijdrage ondermijnt het budgetrecht van de gemeenteraad en plaatst gemeenteraden budgettair voor voldongen feiten.

Het dagelijks bestuur heeft op 28 mei besloten om het algemeen bestuur tijdens de vergadering van 25 juni aanstaande, de volgende reactie op uw zienswijze te adviseren bij het vaststellen van de ontwerpbegroting:

Hoewel we begrip hebben voor de lastige positie waar gemeenten in zitten in hun meerjarenperspectief, raden we de zienswijze af. Het AB heeft in november 2024 aangegeven positief te adviseren over de structurele toevoeging van de taken van het Routebureau aan de GR Marrekrite. Uitgangspunt daarbij is en was dat de taken alleen kunnen worden ondergebracht bij Marrekrite als daarvoor 100% dekking via de deelnemersbijdrage tegenover staat. Formeel is het -inderdaad- nog geen taak van Marrekrite, dus formeel zouden de lasten dan ook niet ten laste van (het eigen vermogen van) Marrekrite kunnen komen. Onze toezichthouder heeft hier in zijn toezichtbrief 2026 nadrukkelijk aandacht voor gevraagd.

Bij de begroting 2026 is de extra bijdrage omgeslagen over de deelnemers en niet (meer) ten laste van het eigen vermogen van Marrekrite gekomen, ook toen was de wijziging nog niet vastgesteld.

Voor wat betreft de besluitvorming van een GR over financieel kader en begroting: deze loopt vooruit op het planning en control proces bij de deelnemers. Dit is bewust zo vastgelegd in wet- en regelgeving, zodat de deelnemers de financiële effecten bij de gemeenschappelijke regelingen tijdig kunnen verwerken in hun begroting.

Het dagelijks bestuur adviseert het algemeen bestuur de resultaatsbestemming van de jaarstukken 2025 te betrekken bij de in de ontwerpbegroting gevraagde deelnemersbijdrage 2027: door het resultaat 2025 te verrekenen met de deelnemersbijdrage 2027 meent het dagelijks bestuur een compromis te kunnen bieden voor de extra deelnemersbijdrage 2027, waarvoor sommige deelnemers nog binnen hun begroting dekking moeten vinden. Het dagelijks bestuur verwacht dat de deelnemers vanaf 2028 de extra deelnemersbijdrage volledig via hun begroting zullen dekken, omdat er geen zienswijzen zijn ingediend ten aanzien van de GR-wijziging.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Recreatieschap Marrekrite

Lourens Touwen
directeur

Gemeente Leeuwarden
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Uitwellingerga
28 mei 2026

Onderwerp
2026-100680
Reactie op uw zienswijze
Ontwerpbegroting 2027
en MJR 2028-2030

Ons kenmerk
20260009

Geachte raadsleden,

Wij hebben de door u op 27 mei vastgestelde zienswijze ontvangen met betrekking tot de Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

In uw zienswijze stelt u voor om de gevraagde incidentele bijdrage voor het Routebureau ten laste van het eigen vermogen van de Marrekrite te laten komen en geeft u aan dat financiële vraag onderdeel is van de integrale afweging die in het meerjarenperspectief door de raad nog moet worden afgewogen. De nadere motivatie daarbij is dat de GR wijziging nog niet formeel is vastgesteld.

Het dagelijks bestuur heeft op 28 mei besloten om het algemeen bestuur tijdens de vergadering van 25 juni aanstaande, de volgende reactie op uw zienswijze te adviseren bij het vaststellen van de ontwerpbegroting:

Hoewel we begrip hebben voor de lastige positie waar gemeenten in zitten in hun meerjarenperspectief, raden we de zienswijze af. Het AB heeft in november 2024 aangegeven positief te adviseren over de structurele toevoeging van de taken van het Routebureau aan de GR Marrekrite. Uitgangspunt daarbij is en was dat de taken alleen kunnen worden ondergebracht bij Marrekrite als daarvoor 100% dekking via de deelnemersbijdrage tegenover staat. Formeel is het -inderdaad- nog geen taak van Marrekrite, dus formeel zouden de lasten dan ook niet ten laste van (het eigen vermogen van) Marrekrite kunnen komen. Onze toezichthouder heeft hier in zijn toezichtbrief 2026 nadrukkelijk aandacht voor gevraagd.

Bij de begroting 2026 is de extra bijdrage omgeslagen over de deelnemers en niet (meer) ten laste van het eigen vermogen van Marrekrite gekomen, ook toen was de wijziging nog niet vastgesteld.

Voor wat betreft de besluitvorming van een GR over financieel kader en begroting: deze loopt vooruit op het planning en control proces bij de deelnemers. Dit is bewust zo vastgelegd in wet- en regelgeving, zodat de deelnemers de financiële effecten bij de gemeenschappelijke regelingen tijdig kunnen verwerken in hun begroting.

Het dagelijks bestuur adviseert het algemeen bestuur de resultaatsbestemming van de jaarstukken 2025 te betrekken bij de in de ontwerpbegroting gevraagde deelnemersbijdrage 2027: door het resultaat 2025 te verrekenen met de deelnemersbijdrage 2027 meent het dagelijks bestuur een compromis te kunnen bieden voor de extra deelnemersbijdrage 2027, waarvoor sommige deelnemers nog binnen hun begroting dekking moeten vinden. Het dagelijks bestuur verwacht dat de deelnemers vanaf 2028 de extra deelnemersbijdrage volledig via hun begroting zullen dekken, omdat er geen zienswijzen zijn ingediend ten aanzien van de GR-wijziging.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Recreatieschap Marrekrite

Lourens Touwen
directeur

Ontwerpbegroting 2027

Meerjarenraming 2028-2030

Inhoud

1	ONTWERPBEGROTING 2027	5
1.1	Inleiding	6
1.1.1	Deelnemersbijdragen	7
1.1.2	Vervangingsinvesteringen	8
1.1.3	Liquiditeit	9
1.1.4	Begrotingsresultaat	10
1.2	Samenstelling bestuur en organisatie	10
1.3	Leeswijzer	11
2	BELEIDSBEGROTING	13
2.1	Programmaplan	14
2.1.1	Beleidskader	14
2.1.2	Programma's	14
2.2	Programma Bedrijfsvoering	14
2.2.1	Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?	15
2.2.2	Huisvesting	15
2.2.3	Personeel	15
2.2.4	Wat mag het kosten?	15
2.3	Programma Waterrecreatie	16
2.3.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	16
2.3.2	Wat gaat het kosten?	17
2.4	Programma Landrecreatie	17
2.4.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	17
2.4.2	Wat gaat het kosten?	18
2.5	Programma Baggeren	19
2.5.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	19
2.5.2	Wat gaat het kosten?	19
2.6	Programma Ontwikkelingen	20
2.6.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	20
2.6.2	Wat gaat het kosten?	20
2.7	Programma Wimpels, donateurs en vrijwilligers	21
2.7.1	Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?	21
2.7.2	Wat gaat het kosten?	21

3	PARAGRAFEN	23
3.1	Lokale heffingen	24
3.2	Weerstandsvermogen en risicomanagement	24
3.3	Financiering	26
3.4	Onderhoud Kapitaalgoederen	27
3.5	Verbonden partijen	27
3.6	Bedrijfsvoering	28
3.7	Openbaarheid	28
3.8	Grondbeleid	29
4	FINANCIËLE BEGROTING	32
4.1	Overzicht van baten en lasten	33
4.1.1	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	34
4.2	Uiteenzetting financiële positie	35
4.2.1	Geprognosticeerde balans	35
4.2.2	Stand en verloop van reserves/eigen vermogen	35
4.2.3	Meerjarenraming 2028-2030	36
4.2.4	Ontwikkeling financiële positie	37
5	BJLAGEN	39
5.1	Overzicht deelnemersbijdragen	40
5.2	Overzicht incidentele baten en lasten	41
5.3	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	42
5.4	EMU-saldo	43
5.5	Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen	44

1

Ontwerpbegroting 2027

1.1 Inleiding

Recreatieschap Marrekrite biedt hierbij haar Ontwerpbegroting 2027 & Meerjarenraming 2028-2030 aan. Deze begroting voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting.

Het vaststellen van de begroting is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur (AB). Uiterlijk 30 april ontvangen de deelnemers de ontwerpbegroting. Naar aanleiding hiervan kunnen zij hun zienswijzen kenbaar maken, wat aanleiding kan zijn tot wijzigingen in de begroting.

De Ontwerpbegroting 2027 & Meerjarenraming 2028-2030 zal naar verwachting op 25 juni 2026 door het algemeen bestuur worden vastgesteld.

1.1.1 Deelnemersbijdragen

Indexeren en deelnemersbijdragen

De (meerjaren)begroting is gebaseerd op de op 9 juli 2025 door het AB vastgestelde geactualiseerde verdeelsleutels ten behoeve van de deelnemersbijdragen 2027-2031 (met een standaard indexatie van 3% jaarlijks). Om een sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren, hebben we wederom alle onderdelen van de begroting uitgebreid tegen het licht gehouden en de budgetten getoetst aan de werkelijke en noodzakelijke ontwikkelingen, zoals de stijging van de salarislasten. Dergelijke posten zorgen voor druk op het meerjarensaldo, zodat we de begroting en het meerjarenperspectief - binnen de huidige afspraken - structureel sluitend hebben gekregen vanaf het jaar 2030. Hierin zijn de CAO-loonstijgingen tot en met 1 januari 2026 meegenomen (einddatum CAO is 1 juli 2026).

In 2027 hebben we ten aanzien van het Routebureau nog altijd te maken met een overgangssituatie. De formele wijziging van de gemeenschappelijke regeling, waarin onder meer wordt vastgelegd dat de deelnemers hebben besloten dat de taken van het Routebureau binnen de GR thuishoren, is nog op route. We verwachten deze wijziging eind 2026 te kunnen afronden, waarmee de taken van het Routebureau een vast onderdeel worden van de begroting van Marrekrite. Tot die tijd bekostigen de deelnemers het Routebureau incidenteel, als ware het onderdeel van de taken van Marrekrite.

De structureel benodigde middelen zullen worden verdeeld op basis van de geactualiseerde verdeelsleutels van de bijdrageregeling. We hebben gemeend dat het juist is om deze structurele effecten in de meerjarenraming zichtbaar te maken, hoewel de wijzigingsprocedure op het moment van presenteren van de voorliggende begroting nog loopt. Dit is naar ons idee een juiste werkwijze, aangezien de meerjarenbegroting puur ter informatie wordt verstuurd en geen vaststellingsbesluit vraagt. Alleen het begrotingsjaar 2027 wordt formeel door de deelnemers vastgesteld. Het meerjarenperspectief is altijd een voorlopig perspectief, onder voorbehoud van besluitvorming.

Baggerbudget

In 2020 heeft het algemeen bestuur ons Plan van aanpak Baggeren vastgesteld. Daarbij hebben we aangegeven dat we toewerken naar een gedifferentieerde aanpak inzake het op diepte houden van onze ligplaatsen, teneinde het voor de deelnemers betaalbaar te houden.

Aangezien de onderwaterwereld van het baggeren voor ons in belangrijke mate *terra incognita* is - en dat voorlopig ook nog blijft - hebben we met het bestuur afgesproken dat het baggerplan wordt geactualiseerd aan de hand van de kennis die al werkend wordt opgedaan. We doen jaarlijks metingen van waterdieptes en de veranderingen daarin in de tijd. Dat betekent dat onze prognoses, ook over benodigde budgetten, met het verstrijken van de jaren steeds nauwkeuriger worden.

Investing in maatschappelijk nut

Conform het BBV worden alle investeringen per 2018 geactiveerd. In onze Financiële Verordening en de Nota Activeren, Waarderen & Afschrijven is afgesproken dat investeringen kleiner dan € 25.000 niet worden geactiveerd. Dit kan niet met terugwerkende kracht gebeuren voor de bestaande situatie, dus geldt dit alleen voor nieuwe investeringen.

Doorschuif BTW

De doorschuif-BTW verantwoorden wij als kosten en opbrengsten binnen de exploitatie. Marrekrite financiert deze doorschuif-BTW niet langer voor, wat leidt tot een betere liquiditeitspositie.

1.1.2 Vervangingsinvesteringen

Marrekrite werkt nog altijd hard aan de duurzame vernieuwing van onze voorraad aan ligplaatsen. Dit enorme project loopt inmiddels ruim 10 jaar en is meerjarig in de investeringsplanning weggezet, tot en met 2034. Tegen die tijd hopen we onze volledige voorraad van ruim 32 km aan voorzieningen voor de komende decennia helemaal klaar te hebben.

Door de doorlooptijd van het project op te rekken naar 2034, neemt de financieringsbehoefte de komende jaren af (ten opzichte van eerdere prognoses). Een iets aangepaste spreiding van werken over de komende jaren bleek goed mogelijk, aangezien alle nu nog te vervangen objecten in redelijke staat lijken te verkeren. Ons devies is altijd geweest dat we, de veiligheid van de gebruikers in acht nemend, de levensduur van onze voorzieningen zoveel mogelijk proberen te verlengen. Dat betekent dat het tempo van de vervanging omlaag zou kunnen, zodra alle slechte objecten vernieuwd waren. Dat punt is inmiddels bereikt.

Wij bouwen onze steigers al vele jaren van gerecycled kunststof (KLP, Lankhorst Sneek). Dit materiaal is in meerdere opzichten duurzaam. De optie om tropisch hardhout te gebruiken, is al lang taboe. We kunnen veilig aannemen dat KLP als *materiaal* zeker 40 jaar meegaat. Enig voorbehoud moet nog wel worden gemaakt ten aanzien van de *constructie* van de KLP-voorzieningen, maar op de dimensie materiaal hebben we onze slag in ieder geval al geslagen. We schatten nu dat, als de laatste oude (bestaande) voorzieningen in 2034 alle herbouwd zijn, de volgende vervangingen pas vanaf circa 2045 weer aan de orde zijn. Daarom verwachten we van 2035 tot 2045 ongeveer 10 jaar van relatieve rust met tevens een beperkte financieringsbehoefte.

Behalve *steigers*, beheren we ook een groot aantal *damwanden*. Dit type voorzieningen bouwen we in een combinatie van beton en KLP. Voor damwanden houden we een levensduur van 50 jaar aan, opnieuw kijkend naar wat we over het materiaal en over de constructie weten. Met beton als *materiaal* is een levensduur van 50 jaar makkelijk haalbaar. Maar net als bij steigers is ook hier de vraag: hoe gaat het met de constructie? Hoe houdt de verankering zich bijvoorbeeld? Waarschijnlijk blijkt dat straks de zwakke schakel. Daarom voeren we de ankers al jaren extra zwaar uit.

Focus op duurzaam handelen

Hoe langer de levensduur, hoe duurzamer. Marrekrite neemt haar verantwoordelijkheid op dit vlak middels concrete keuzes en maatregelen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit onze keuze van materialen, zoals hierboven geschetst. Maar we kijken ook naar ons dagelijks gedrag en verbruik. Al onze schepen en voertuigen varen en rijden al jaren op HVO. Dat betekent dat we gestopt zijn met leasecontracten en dat we oude diesels (schepen / auto's) juist aankopen om er vervolgens mee op HVO gaan varen en rijden. Dat leidt tot een enorme reductie van kwalijke emissies (tot wel 90%). Deze route is vele malen duurzamer dan bijvoorbeeld elektrificeren, met name doordat je wat ooit al is gemaakt, langer gebruikt. Dat is altijd duurzamer dan nieuwbouw. "Niets doen" is vanuit een duurzame wereld gezien altijd de beste keus, maar als je dan toch besluit om "iets te maken", maak het dan voor de eeuwigheid. Dat is precies waarom we bij de bouw van damwanden kiezen voor beton.

Qua productie is beton zeker geen duurzame keuze, maar doordat het veel langer meegaat dan hout, voorkomen we vele herbouwcycli en dat bespaart veel energie en materiaal. Met de investeringen die voor de komende jaren in de planning staan, blijft Marrekrite zo duurzaam mogelijk investeren in haar recreatieve voorzieningen en daarmee ook in de (Friese) economie. Voor 2027 is de investeringsopgave zoals hieronder aangegeven.

Investeringsbegroting 2027

	Afschrijvingstermijn		
Damwanden	500.000	50	jaar
Steigers	250.000	40	jaar
Marboeien	-	10	jaar
Uren	60.000	40/50	jaar
Overig	50.000	nmb	jaar
Investeringskrediet 2027	860.000		

Kapitaallasten	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
MVA maatschappelijk		-266.600	-291.600	-310.600	-323.600	-332.600
MVA economisch		-55.800	-55.800	-44.800	-44.000	-33.500
Rente-omslag		-217.013	-295.082	-306.439	-295.187	-283.954
TOTAAL		-539.413	-642.482	-661.839	-662.787	-650.054
Personeelskosten		2026	2027	2028	2029	2030
Loonkosten incl WG		-1.018.000	-1.144.000	-1.178.320	-1.213.670	-1.250.080

Overigens speelt voor de toekomst bij de vervangingsinvesteringen ook de revisie van de routenetwerken op land. Die is van andere omvang dan de vervangingsinvesteringen op het water. In 2018/2019 is het fietsknooppuntnetwerk volledig vernieuwd. Ook is in die periode in de resterende regio's het wandelknooppuntnetwerk gerealiseerd. De oudste bebording van het wandelnetwerk is echter in 2013 al geplaatst (regio Waddenwandelen).

Gemiddeld gaat een bord circa 10 jaar mee, maar door het jaarlijks onderhoud - waarbij slechte bebording wordt vervangen - maar ook doordat we jaarlijks nieuwe trajecten toevoegen, staan er intussen ook veel nieuwere borden in het veld. Het is dus niet zo dat na 10 jaar het complete netwerk aan vervanging toe is. In 2026 maken we een start met een meerjarenvisie voor de knooppunt-netwerken. Hieruit zal blijken op welke termijn vervangingsinvesteringen nodig zijn en welke omvang die hebben.

1.1.3 Liquiditeit

Met het investeringsniveau van de afgelopen jaren was het niet langer mogelijk om de investeringen met eigen vermogen te bekostigen. In 2022 hebben we via de gemeente Súdwest-Fryslân een langlopende lening aangetrokken (€ 4,0 miljoen tegen 1,825% rente). Op deze wijze hebben we onze liquiditeitsbehoefte op dat moment veiliggesteld. We hebben op 7 oktober 2025 een langlopende lening van € 4,0 miljoen afgesloten en zullen ook in 2027 nogmaals vreemd vermogen moeten aantrekken om het restant van onze vervangingsoperatie te financieren. Hier is in onze begroting rekening mee gehouden. Deze behoefte wordt versterkt door prijsstijgingen als gevolg van de voortdurende inflatie. We volgen de ontwikkelingen in de markt op de voet, zodat we het bestuur tijdig een voorstel kunnen doen voor het aantrekken van aanvullende leningen.

Binnen ons investeringsbudget kijken we jaarlijks waar de prioriteit qua benodigde vervangingen het hoogst is. Die locaties pakken we als eerste aan. Deze praktische werkwijze voldoet al jaren goed. Mocht de opgave toch groter blijken dan het budget toestaat dan kunnen we bepaalde ligplaatsen altijd nog tijdelijk afsluiten en de vervanging ervan uitstellen. Overigens is dit de afgelopen 10 jaar nog nooit nodig geweest, ook niet in de jaren dat we flinke achterstanden hadden.

1.1.4 Begrotingsresultaat

TOTAAL MARREKRITE	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	2.730.023	2.850.954	3.190.030	3.227.234	3.238.806	3.297.431
Lasten	-2.851.552	-2.877.218	-3.211.158	-3.253.800	-3.263.690	-3.287.192
Saldo (voor bestemming)	-121.528	-26.264	-21.128	-26.566	-24.884	10.239
Onttrekking uit reserves	278.774	50.000	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	157.245	23.736	-21.128	-26.566	-24.884	10.239
TOTAAL MARREKRITE	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Structurele baten	2.586.155	2.520.954	3.190.030	3.227.234	3.238.806	3.297.431
Incidentele baten	422.642	380.000	-	-	-	-
Saldo baten	3.008.797	2.900.954	3.190.030	3.227.234	3.238.806	3.297.431
Structurele lasten	-2.417.910	-2.497.218	-3.211.158	-3.253.800	-3.263.690	-3.287.192
Incidentele lasten	-433.642	-380.000	-	-	-	-
Saldo lasten	-2.851.552	-2.877.218	-3.211.158	-3.253.800	-3.263.690	-3.287.192
TOTAAL MARREKRITE	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo structurele baten en lasten	168.245	23.736	-21.128	-26.566	-24.884	10.239
Saldo incidentele baten en lasten	-11.000	-	-	-	-	-
	157.245	23.736	-21.128	-26.566	-24.884	10.239

1.2 Samenstelling bestuur en organisatie

Het algemeen bestuur (AB) bestaat op moment van opstellen van de voorliggende begroting (januari 2026) uit de volgende leden. Gezien het feit dat er in maart 2026 gemeenteraadsverkiezingen zijn, zal de samenstelling van het DB en AB in 2027 een andere zijn dan hieronder wordt gepresenteerd.

Algemeen Bestuur	
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra
Gemeente Achtkarspelen	De heer Bruining
Gemeente Dantumadeel	De heer Kempenaar
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Harlingen	De heer Schoute
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Smallingerland	De heer Hoekstra
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman
Gemeente Tytsjerksteradiel	De heer Van der Velde
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw Van der Meer
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen

Het dagelijks bestuur (DB) bestaat op 1 januari 2026 uit de volgende leden:

Dagelijks Bestuur	
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma

1.3 Leeswijzer

De opbouw van de begroting wordt in belangrijke mate voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en ziet er als volgt uit:

- In Hoofdstuk 2 treft u de beleidsbegroting aan, bestaande uit de plannen voor het jaar 2027, onderverdeeld naar de programma's Bedrijfsvoering, Waterrecreatie, Landrecreatie, Baggeren, Ontwikkelingen en tot slot het programma Wimpels, Donaties & Vrijwilligers.
- Hoofdstuk 3 bestaat uit de paragrafen waar we ingaan op de bedrijfsvoering, de financiering, het weerstandstandsvermogen en het onderhoud van onze kapitaalgoederen.
- In de Financiële Begroting (Hoofdstuk 4) schetsen wij een beeld van onze financiële positie en geven wij met onze meerjarige investeringsplanning een financiële doorkijk naar de jaren 2028 – 2030. Hier vindt u ook de verplicht voorgeschreven bijlagen uit het BBV.

2

Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Beleidskader

Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ruim 32 kilometer aan vrije ligplaatsen in het Friese buitengebied, zorgt voor het afvoeren van recreatieafval en voor het onderhouden van het groen bij de ligplaatsen (maaien en snoeien). Ook het op diepte houden van ligplaatsen is een taak.

Op het domein landrecreatie is Marrekrite vooral actief met het onderhoud aan de fiets- en de wandelknooppuntnetwerken, maar ook met de toeristische opstappunten (TOP's). Met ingang van 2025 is het Routebureau Fryslân eveneens bij Marrekrite belegd. Het routebureau richt zich op het beheren van de database met thematische routes, routeontwikkeling en het ontsluiten van deze routes, waarmee onze provincie beter beleefbaar wordt. Daarnaast is het routebureau een belangrijke schakel tussen met name de fiets- en wandelnetwerken, de provinciale en regionale marketingorganisaties en alle stakeholders die zich met routes bezighouden.

Als uitvoeringsorganisatie verricht Marrekrite haar taken namens de deelnemers (provincie Fryslân en gemeenten) met het doel *een uniforme, toeristisch-recreatieve basisinfrastructuur op water en land te beheren*. Daartoe wordt, behalve met de deelnemende Friese gemeenten en de provincie nauw samengewerkt met partijen als Merk Fryslân, Wetterskip, It Fryske Gea (IFG), Staatsbosbeheer (SBB) en vele anderen. Marrekrite doet haar werk in de eerste plaats voor de inwoners van Fryslân (recreatie), maar het is duidelijk dat ons werk ook voor onze gasten (toerisme) van groot belang is.

2.1.2 Programma's

De begroting van Recreatieschap Marrekrite bestaat uit zes programma's:

1. Bedrijfsvoering
2. Waterrecreatie
3. Landrecreatie
4. Baggeren
5. Ontwikkelingen
6. Wimpels, Donaties & Vrijwilligers

2.2 Programma Bedrijfsvoering

Het achterliggende doel van het programma 'Bedrijfsvoering' is een goed en efficiënt functionerende organisatie. Het gaat erom dat de primaire processen binnen de organisatie effectief verlopen en dat er goed wordt samengewerkt met, en namens, deelnemers en bestuur.

Kosten die betrekking hebben op de bedrijfsvoering zijn onder andere: personeelskosten, kantoor- en secretariaatskosten en communicatie. Ook zaken waterschapslasten, ruilverkavelingsrente en de aan- en verkoop van grond worden verantwoord onder dit programma.

We rekenen de loon- en salariskosten van onze medewerkers toe aan de programma's en aan de investeringen waar deze betrekking op hebben. Dit doen we middels een integraal uurtarief. Dit tarief bevat ook de niet direct toe te rekenen loon- en salariskosten van de ondersteunende

functies, de zogenaamde overhead. Ten behoeve van een juiste vervaardigingsprijs van onze producten en dienstverlening is het overheadpercentage per 2026 geactualiseerd en berekend op 37,74%.

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wij werken er als team dagelijks aan om de interne organisatie op orde te houden, zodat wij onze taken naar behoren kunnen uitvoeren en de deelnemers en het bestuur kunnen ondersteunen en hun belangen zo goed mogelijk kunnen behartigen.

2.2.2 Huisvesting

Marrekrite is enkele jaren geleden naar het provinciale steunpunt in Uitwellingerga verhuisd. Deze locatie is bij uitstek geschikt voor onze organisatie omdat we hier de functies *kantoor*, *werkplaats* en *haven* bij elkaar konden brengen. Aangezien wij voor het gebruik van deze voorzieningen met de provincie een langlopende overeenkomst zijn overeengekomen, zijn op dit punt geen bijzondere zaken te verwachten.

2.2.3 Personeel

Marrekrite werkt in 2027 met een formatie van 13,22 fte. Daarvan is 11,11 fte vaste formatie en 2,11 fte Routebureau. We hebben naar verwachting 15 personen in loondienst. Van de totale formatie van 13,22 fte rekenen we 4,99 fte tot de overhead. Het overheadpercentage bedraagt afgerond 38%. Het overige personeel rekenen we toe aan de programma's Waterrecreatie en Landrecreatie. De gemiddelde parttime-factor bedraagt 87%. We verwachten met de begroting 2027 min of meer alle voorkomende werkzaamheden met vast personeel te kunnen invullen.

Adviescommissies en werkgroepen

In 2026 is het Wandelplatform Fryslân opgericht, met als doel om partijen uit zowel de mobiliteits-, recreatie- als sportsector bij elkaar te brengen om zich gezamenlijk in te zetten voor het versterken van lopen en wandelen in Fryslân. De ANWB levert de voorzitter en Marrekrite voert het secretariaat van het Wandelplatform. Het platform komt tweemaal per jaar bij elkaar.

2.2.4 Wat mag het kosten?

Bedrijfsvoering	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	2.206.793	2.228.812	2.583.759	2.611.626	2.613.580	2.662.298
Lasten	-1.109.164	-873.943	-1.031.665	-1.030.426	-996.790	-993.646
Saldo (voor bestemming)	1.097.629	1.354.869	1.552.094	1.581.199	1.616.790	1.668.652
Onttrekking uit reserves	250.000	50.000	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	1.347.629	1.404.869	1.552.094	1.581.199	1.616.790	1.668.652

2.3 Programma Waterrecreatie

Onder het programma Waterrecreatie vallen alle taken die betrekking hebben op het vernieuwen en het vervangen, alsmede het beheer en onderhoud, van de infrastructuur op en om het water. Onze taken variëren van (regie op) nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen, het uitvoeren van dagelijks onderhoud, recreatieafvalinzameling en groenbeheer, tot het op diepte houden van ligplaatsen.

2.3.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Dagelijks Onderhoud

De kosten die voortkomen uit kleinere reparaties, die wij in eigen beheer uitvoeren of uitbesteden aan derden, rekenen we tot de kosten op de post *dagelijks onderhoud* (DO). Door de grootschalige vervangingsinvesteringen van de afgelopen jaren en door ook de komende tijd duurzame steigers en damwanden te blijven bouwen, kunnen wij het dagelijks onderhoud uitvoeren met een relatief beperkt budget, alsmede een minimale bezetting qua personeel en materieel. Tegelijk is duidelijk dat zaken als branden en andere schades een flinke invloed hebben op het benodigde budget, terwijl deze kosten moeilijk te begroten zijn.

Vervangingsinvesteringen

Per 2018 activeren wij de investeringen in de vervanging van aanlegvoorzieningen (investeringen met maatschappelijk nut). De voortgang in de uitvoering van de investeringsopgave wordt verantwoord in de voortgangsrapportage (herfst) en in de jaarstukken (voorjaar).

Voor de volledigheid geven wij in het onderstaande een samenvatting van een aantal belangrijke beleidskeuzes van waaruit de jaarlijkse vervangingsopgave al vele jaren wordt gedestilleerd:

- a) Zoveel mogelijk werken vanuit kennis en data met betrekking tot het gebruik van voorzieningen (tellingen, provinciale monitoringscijfers, observaties) en trends in de watersport, zodat er een goed beeld ontstaat van de benodigde capaciteit.
- b) Ligplaatsen waar mogelijk aansluiten op fiets- en wandelstructuren.
- c) Nieuwe plekken realiseren en elders meters inleveren (waar dat verantwoord is), om zo te werken aan een optimalere spreiding over Fryslân, zonder te groeien.
- d) Zoveel mogelijk locaties behouden, maar wel afslanken op locaties met erg grote capaciteit.
- e) Het verkopen van percelen is voorzichtig bespreekbaar. Focus op recreatief (mede)gebruik.
- f) Duurzaam materiaalgebruik: hout vervangen door kunststof (KLP) en beton.
- g) Locaties damwanden in principe alle behouden. Vervangen door beton-kunststof exemplaren.
- h) Steigers waar mogelijk vervangen door damwanden (in overleg met terreinbeheerders en rekening houdend met natuurdoelen). Oud hardhout zoveel mogelijk hergebruiken.

Groenbeheer

Al jaren kijken we met interesse naar wat zich in de SW afspeelt. Dat het werven van assistenten op onze maaiboten uit de SW steeds moeilijker wordt, is een structurele factor gebleken. Daarom huren we voor maaierwerkzaamheden steeds vaker personeel uit de reguliere markt in, tegen zo scherp mogelijke tarieven, maar vooral sturend op behoud van kwaliteit.

Recreatieafval

Marrekrite wordt alom geprezen voor een unieke vorm van dienstverlening, namelijk het werk van onze milieuboot, de “vuilniswagen op het water”. Met 120 containers op zo’n 60 plekken in de provincie, halen wij gedurende het seizoen gemiddeld 175 ton recreatieafval op. Dit is vanouds een intensieve klus, die veel vraagt van onze mensen en ons materieel. Maar de waardering vanuit de watersport is enorm. Fryslân is hiermee op en top gastvrij naar haar gasten en bewoners.

De laatste jaren zijn er forse slagen gemaakt om dit werk efficiënter te laten verlopen. Na recente investeringen in een centrale laad- en losplaats, zijn in 2025-2026 stevige investeringen gedaan in de milieuboot zelf, waarmee het schip voor de komende jaren weer helemaal bij de tijd is. Wel zullen we, nu steeds meer containers aan vervanging toe zijn, moeten kijken naar de wijze van inzamelen. Momenteel gaat alle afval in één grote container en vindt na-scheiding bij Omrin plaats. Andere manieren van *inzamelen* hebben een direct gevolg voor de *verwerking* bij Omrin. Daar moet dus zorgvuldig met elkaar naar worden gekeken en over worden gesproken. Zodra deze zaken zich duidelijker aftekenen, zal er ook meer zicht komen op de financiële gevolgen.

2.3.2 Wat gaat het kosten?

Waterrecreatie	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	57.765	17.142	26.270	27.058	27.870	28.706
Lasten	-977.486	-963.775	-1.377.873	-1.414.511	-1.442.129	-1.452.424
Saldo (voor bestemming)	-919.721	-946.633	-1.351.603	-1.387.452	-1.414.259	-1.423.718
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-919.721	-946.633	-1.351.603	-1.387.452	-1.414.259	-1.423.718

2.4 Programma Landrecreatie

Binnen het programma Landrecreatie gaat het om het beheer en onderhoud van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken, overige routestructuren, toeristische overstappunten (TOP's), het initiëren en faciliteren van nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de infrastructuur voor de landrecreatie, alsmede het coördineren van nieuwe en bestaande netwerken in Fryslân.

2.4.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Fiets- en wandelknooppuntnetwerken

We voeren het onderhoud aan beide knooppuntnetwerken (fietsen en wandelen) elk jaar uit via één uitgebreide inspectie- en schoonmaakronde. Incidentele meldingen, waaronder schades, verhelpen we jaarrond. Tot eind 2027 hebben we hiervoor een onderhoudscontract met een aannemer. Daarna kan het contract nog tweemaal met 2 jaren worden verlengd.

Ook voeren we jaarlijks trajectwijzigingen door, bijvoorbeeld vanwege infrastructurele werken, wensen van derden, kwaliteitsverbetering in verband met de aansluiting op ligplaatsen en TOP's, e.d. Waar mogelijk brengen we de kosten daarvan in rekening bij het project dat de aanleiding is voor de wijziging, dan wel, bij de opdrachtgever of bij betreffende gemeente. Is het niet mogelijk de kosten elders in rekening te brengen, dan is er in ons eigen budget (zeer) beperkt ruimte om een enkele noodzakelijke trajectwijziging door te kunnen voeren.

De (onderhouds)kosten voor het beheer van, en onderhoud aan, de netwerken en TOP's vallen onder de algemene bijdrageregeling. Waar incidenteel grotere investeringen noodzakelijk zijn (met name trajectwijzigingen), maken we hierover vooraf extra afspraken met de deelnemers. De bovenstaande aanpak is niet alleen efficiënt gebleken, mede hierdoor zijn wij als Fryslân in de kwaliteitsmonitor van het Landelijk Fietsplatform al jaren één van de beste fietsregio's. Deze positie willen we behouden.

Zowel het fiets- als wandelnetwerk zijn in de periode 2018/2019 gereviseerd. De bebording van het fietsnetwerk is volledig vervangen en het wandelnetwerk is verder afgerond (provinciedekkend) en waar nodig is groot onderhoud gepleegd. Ook bij de netwerken zien we dat de dragers, door het gebruik van gerecycled kunststof, een lange levensduur hebben. Een groot deel staat al sinds de realisatie van de netwerken (waarvan de eerste reeds in 2003) in het veld. Bij de revisie is destijds dan ook geconcentreerd op de bebording zelf. Voor de bebording gaan we uit van een levensduur van ca. 10 jaar, maar ook hier zien we dat in de praktijk vaak een langere levensduur mogelijk is. Daarnaast worden borden, indien ze erg slecht zijn, ook al tijdens het dagelijks onderhoud vervangen. In 2026 wordt een start gemaakt met een meerjarenvisie voor de knooppuntnetwerken, waaruit zal blijken op welke termijn grootschalige vervangingsinvesteringen nodig zijn.

Toeristische overstappunten (TOP's)

We zien al jaren dat het TOP-project veel tijd en inzet van onze mensen vraagt. Wij doen het werk voor de deelnemers feitelijk "gratis". Er staan namelijk geen extra middelen tegenover onze eigen ureninzet, ondanks het feit dat het om een (meerjarig) tijdelijk project gaat. De teller van het aantal gerealiseerde TOP's stond begin 2026 op 30 stuks. De verwachting is dat er begin 2027 35 TOP's in Fryslân staan. Afhankelijk van de tijdige medewerking van betrokken partijen (gemeentes, dorpsbelangen, regio-marketingorganisaties) verwachten wij dat alle beoogde TOP's eind 2028 geplaatst zijn. Als slot van het project dient er dan gekeken te worden naar een revisie van de eerste generatie TOP-zuilen uit 2017 (drie stuks).

Voor de geplaatste TOP's voeren we ook het beheer en onderhoud uit. Die taak is voor ons logisch en pragmatisch in te vlechten in ons overige werkpakket. In het beheer van de TOP's worden jaarlijks twee inspectierondes uitgevoerd. Incidentele meldingen (schades) komen zelden voor en worden jaarrond verholpen.

De beheer- en onderhoudskosten van de gerealiseerde TOP's zijn onderdeel van de algemene bijdrageregeling. In de begroting 2027 gaan we uit van 35 TOP's. De komende jaren zullen naar verwachting, door de toename van het aantal TOP's, maar ook de levensduur van een TOP, de beheer- en onderhoudskosten stijgen. Deze maken echter maar een beperkt deel uit van de totale onderhoudskosten op land.

2.4.2 Wat gaat het kosten?

Landrecreatie	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	27.095	-	-	-	-	-
Lasten	-352.884	-483.000	-290.120	-293.812	-300.914	-308.195
Saldo (voor bestemming)	-325.789	-483.000	-290.120	-293.812	-300.914	-308.195
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-325.789	-483.000	-290.120	-293.812	-300.914	-308.195

2.5 Programma Baggeren

Baggeren is een activiteit die van ons vraagt om permanent scherp te blijven. Het is een complexe wereld met een hoop regelgeving en serieuze kosten. Als gevolg van de complexiteit is er relatief snel sprake van vertraging, wat een projectmatige uitvoering vaak in de weg staat. De kunst is om ver vooruit te denken en goed te plannen. Sinds 2024 lukt het ons beter om onze jaarlijkse baggeropgave werkelijk uitgevoerd te krijgen. Ook hebben we veel beter grip op het verzamelen van data over dieptes, iets dat we inmiddels in eigen beheer doen. Dit betekent dat we de twee slagen, die we de deelnemers ten aanzien van de uitvoering van ons Baggerplan (2020) hadden toegezegd, ook in 2027 weer waar kunnen maken:

- 1) het jaarlijks verhelpen we ondieptes bij ligplaatsen, en
- 2) het jaarlijks verkrijgen van meer zicht op de mate van “verondieping”.

Zicht op de verondieping is de basis voor het bepalen van de lengte van de onderhoudscyclus en daarmee voor de vraag hoeveel middelen er de komende jaren nodig zijn om onze ligplaatsen bereikbaar te houden. Moeten we eens per 10 jaar op een bepaalde locatie baggeren of is eens per 15 of 20 jaar ook goed? Dit weten we pas al we een aantal jaren achter elkaar peilingen doen.

Zolang we nog geen goed en betrouwbaar zicht hebben op de meerjarige baggerverplichtingen, behandelden we onze bestemmingsreserve Baggeren (BB) *als ware het een voorziening*.

In het Baggerplan uit 2020 is aangegeven, dat structureel aan de baggeropgave werken voor Marrekrite een uitdagend fenomeen is. We kennen de situatie onder water niet zo goed als die erboven. Dat betekent dat we werkenderwijs de komende jaren kennis zullen opdoen, waarmee onze meerjarige prognoses de komende tijd steeds betrouwbaarder zullen worden.

Tot het moment dat we beter weten waar we structureel over praten, zijn de exploitatielasten voor de baggeropgave jaarlijks met een budget van € 200.000 in onze begroting verwerkt. De 80/20-regel leert dat het aanpakken van de juiste 20%, 80% van de klachten voorkomt. De focus ligt daarom op het baggeren van de meest populaire ligplaatsen (“top 12”), maar ook op slimme combinaties bij de vervanging van voorzieningen, of op bijzondere kansen zoals “mee te liften” met anderen.

2.5.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

“Het op diepte brengen/houden van ligplaatsen” is het bestedingsdoel voor de bijdragen van de deelnemers in het kader van het programma Baggeren. In de praktijk betekent dit grofweg het baggeren tot 4 meter vóór de aanlegplaats en over de hele lengte.

2.5.2 Wat gaat het kosten?

Baggeren	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten	-206.184	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Saldo (voor bestemming)	-206.184	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-206.184	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000

2.6 Programma Ontwikkelingen

Binnen het programma Ontwikkelingen kunnen nieuwe (incidentele) ontwikkelingen in gang worden gezet rondom voorzieningen van Marrekrite en/of de infrastructuur voor de water- en landrecreatie. Voorstellen voor projecten als deze worden, na goedkeuring van het bestuur, uit dit programma betaald. Op deze wijze kan Marrekrite haar ambitie op het vlak van innoveren en verduurzamen handen en voeten geven en bijdragen aan het aantrekkelijker maken van Fryslân als dé provincie voor water- en landrecreatie. Dit ligt in lijn met ons statutaire doel: *het verbeteren van het leefklimaat van de inwoners (recreanten) en de bevordering van het toerisme*.

Zo is in 2025 het Routebureau gestart, als onderdeel van Marrekrite, nadat wij in 2024 de regie hadden gevoerd op de voorloper Dagrecreatieve Netwerken. De verwachting is dat het routebureau eind 2026 formeel als taak is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling. Vanaf dat moment zullen de taken en de middelen, via een begrotingswijziging, vooreerst onder het programma Landrecreatie komen te vallen.

Het Routebureau is hét aanspreekpunt voor alle routegebonden recreatie in Fryslân. Het richt zich op het bieden van een compleet en actueel aanbod aan thematische routes, waardoor onze provincie beter beleefbaar wordt. Daarnaast is het verbinden van de diverse betrokken partijen een speerpunt. Het Routebureau is de spin in een web waar vele partijen samenwerken. Na de eerste twee jaren ingezet te hebben op het actualiseren van het bestaande aanbod, denken we dat er in 2027 meer ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen en projecten. Daarvoor wordt in nauw overleg met de stakeholders bepaald waar de grootste prioriteiten liggen.

Op moment van schrijven van de voorliggende Begroting 2027 (januari 2026) is formele opname in de GR nog lopende, waardoor we de middelen voor de taken van het Routebureau in 2027 nog eenmaal onder dit programma opnemen. We hebben deze middelen eveneens geprojecteerd in het meerjarenperspectief, zodat het voor de deelnemers duidelijk is wat de geprognosticeerde, meerjarig benodigde, middelen zijn.

2.6.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

We hanteren jaarlijkse budgetten voor “ontwikkelingen/innovaties” op de domeinen water en land. Omdat het veelal gaat om het inspringen op zaken die zich relatief onverwacht voordoen, is het begroten hiervan lastig. We hebben sinds 2023 hiervoor (structurele) middelen opgenomen in de begroting. Het bestuur kan in voorkomende gevallen ook besluiten om voor zaken als deze geld in te zetten uit de Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR).

2.6.2 Wat gaat het kosten?

Ontwikkelingen	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	143.868	330.000	285.000	293.550	302.357	311.427
Lasten	-178.676	-330.000	-285.000	-293.550	-302.357	-311.427
Saldo (voor bestemming)	-34.808	-	-	-	-	-
Onttrekking uit reserves	28.774	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-6.034	-	-	-	-	-

2.7 Programma Wimpels, donateurs en vrijwilligers

Binnen dit programma komen alle inkomsten en uitgaven samen, die te maken hebben met de wimpelverkoop, de vrijwilligers en zaken rondom de donateurs die Marrekrite ondersteunen.

2.7.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Wimpels

Watersporters dragen, door het vrijwillig kopen van de bekende Marrekrite-wimpel, in belangrijke mate bij aan het in stand houden van onze aanlegvoorzieningen. Sinds 2023 experimenteren we met een variant op de wimpel in de vorm van een sticker, het *vignet*. Het is nog te vroeg om conclusies te trekken over het succes hiervan. Op aanraden van onze vrijwilligers kiezen wij ervoor om voor het vignet dezelfde prijs aan te houden als voor de kleine wimpel. Dit om verdringing te voorkomen.

Vrijwilligers

Al jaren zien we het aantal vrijwilligers teruglopen, vooral als gevolg van gezondheid en leeftijd. Door ons meer te richten op online verkoop van wimpels, is het goed mogelijk om hierop in te spelen. Dat blijkt wel uit de wimpelverkoop, die nog altijd een stijgende lijn laat zien. In 2026 zijn we gestart met een pilot met de vrijwilligers voor cashloos betalen van de wimpels via QR-codes. We verwachten dat de pilot slaagt en dat de wimpelverkoop in 2027 volledig cashloos is. Qua *inspecties* zijn we inmiddels volledig onafhankelijk van de inzet van de vrijwilligers. Door keuzes te maken qua bouw, constructie en materiaalgebruik, hebben we steeds meer grip op het onderhoud van onze voorzieningen.

Donateurs

Marrekrite streeft ernaar dat zoveel mogelijk watersporters donateur worden. Dit maakt een deel van de wimpelverkoop voorspelbaar en dus beter stuurbaar. Daarbij, donateurs betalen net iets meer dan mensen die de wimpel “gewoon” kopen. Ook geven zij vaak vrijwillige, extra bijdragen.

Het potentieel aan nieuwe donateurs is groot. De meeste mensen zijn namelijk zeer trouw in het kopen van de wimpel. Velen zijn door hun trouwe herhaalaankoop in feite al een soort donateur, alleen nog niet in formele zin. Via een “echt” donateurschap borgen we de goede relatie. Dat het goed lukt om mensen te stimuleren om donateur te worden, blijkt wel uit het feit dat we er jaarlijks nog steeds veel nieuwe donateurs bij krijgen. Hoewel Marrekrite voor de wimpelverkoop in belangrijke mate vertrouwt op (watersport)winkels en watersportverenigingen, zullen we de komende jaren ongetwijfeld zien dat de online verkoop via eigen webshop blijft groeien. Dat is positief, het maakt ons minder afhankelijk van anderen. Wel wordt het langzaam drukker op ons secretariaat, de plek waar de wimpelverkoop wordt aangestuurd.

2.7.2 Wat gaat het kosten?

Wimpels, donateurs en vrijwilligers	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	294.502	275.000	295.000	295.000	295.000	295.000
Lasten	-27.158	-26.500	-26.500	-21.500	-21.500	-21.500
Saldo (voor bestemming)	267.344	248.500	268.500	273.500	273.500	273.500
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	267.344	248.500	268.500	273.500	273.500	273.500

3

Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Hoewel een verplichte paragraaf op grond van het BBV, kent Recreatieschap Marrekrite geen Lokale Heffingen.

3.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen van Marrekrite zegt iets over de mate waarin de GR in staat is om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit directe gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering. Om te bepalen of het weerstandsvermogen van Marrekrite per 31 december 2027 toereikend is, bekijken we welke risico's we lopen en wat de mogelijke (financiële) impact van deze risico's is.

	JR2025			begroting 2026			begroting 2027		
	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind
A Algemene Reserve (AR)	3.614.242	-150.799	3.463.443	3.332.216	-50.000	3.282.216	3.282.216	23.736	3.305.953
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
C Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	214.138	-	214.138	179.138	-	179.138	179.138	-	179.138
SUBTOTAAL (MUTATIES) RESERVES	4.128.380	-150.799	3.977.581	3.811.354	-50.000	3.761.354	3.761.354	23.736	3.785.091
RESULTAAT/Eigen vermogen		157.245			23.736			-21.128	

Algemene Reserve

De algemene reserve dient ter dekking van de onvoorziene uitgaven. Het grootste risico voor Marrekrite is dat we - als gevolg van ziekte, vertrek of uitval - extra of duurder personeel moeten aantrekken om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. In dergelijke gevallen moeten we teruggevalen op interim-personeel of op uitzendkrachten die, in directe kosten gerekend, duurder zijn dan eigen mensen. De kans dat dit risico zich voordoet is reëel.

Het algemeen bestuur heeft op 28 november 2024 besloten dat we niet langer de personeelskosten als referentie voor het weerstandsvermogen aanhouden, maar de solvabiliteitsratio. We hanteren een ondergrens van 20% solvabiliteit om ons weerstandsvermogen te berekenen. Dit doen we voor het eerst in deze begroting. De daarbij behorende ratio van het weerstandsvermogen geeft een reële indicatie over de hoogte van ons eigen vermogen in verhouding tot de risico's die we lopen. Marrekrite is een kapitaalintensieve GR: eind 2027 verwachten we voor ruim € 13 miljoen aan activa en dat neemt alleen maar verder toe. Dat is tussen de 4 en 5 keer onze totale jaarlijkse exploitatie.

Per 2027 doen we geen vermogensuitkeringen meer aan de deelnemers. Op welke wijze vermogensuitkeringen en toevoegingen plaatsvinden, is in de nota Weerstandsvermogen bepaald. Hier komen we in de paragraaf Weerstandsvermogen op terug.

Eventuele materiële risico's in de vaste organisatiekosten schatten we als zeer beperkt in, omdat hier in belangrijke mate sprake is van flexibiliteit, dan wel van dekking via verplichte verzekeringen. Nu Marrekrite gevestigd is in het voormalige provinciale steunpunt in Uitwellingerga, is ook duidelijk dat er op het vlak van huisvesting voor ons nauwelijks risico's zijn. Er is sprake van een langlopend huurcontract en de zorg voor het pand ligt bij de provincie. De beschikbaarheid van voldoende werkplekken en vergaderruimtes in het pand is wel een punt van aandacht, zeker door de groei van onze organisatie. De provincie werkt aan een toekomstplan voor de provinciale steunpunten, waaronder Uitwellingerga. Welke kant dit opgaat, is lastig te zeggen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve Baggeren bedraagt € 300.000. Deze reserve dient als “achtervang” achter de exploitatielasten van de onderhoudsopgave Baggeren, als ware het een voorziening.

De bestemmingsreserve Ontwikkeling (BIOR) bedraagt krap € 180.000 en is ingesteld om nieuwe (incidentele) ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie of landrecreatie mogelijk te maken, op het moment dat de aanwezige exploitatiemiddelen onvoldoende zijn. De bestemmingsreserve dient niet ter dekking van structurele exploitatielasten die uit deze initiatieven voort kunnen vloeien.

Aanwezige stille reserves

Naast bovenstaande reserves beschikt Marrekrite ook over meerdere water- en grondkavels. In het verre verleden zijn deze veelal “om niet” verkregen en niet op de balans gewaardeerd. Het BBV staat herwaardering van deze bezittingen niet toe. De omvang van de stille reserves op dergelijke kavels is op de balansdatum niet bepaald. Als gevolg van allerlei heroverwegingen kan het bestuur besluiten om kavels te verkopen aan boeren, natuurorganisaties of andere belangstellenden. Op dat moment dient er getaxeerd te worden.

Financiële kengetallen

Meerjarenbegroting 2027-2030	Meerjarenbegroting			
Kengetallen	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	253%	282%	297%	304%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	253%	282%	297%	304%
Weerstandsvermogen	125%	128%	130%	134%
Solvabiliteitsratio	27%	27%	28%	29%
Structurele exploitatieruimte	-1%	-1%	-1%	0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

Een positieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een tekort aan (liquide) middelen. Na vele decennia hebben we per 2022 afscheid van het regime om onze werkzaamheden uit eigen middelen te dekken, omdat Marrekrite bij een gelijkblijvend investeringsniveau geen andere optie heeft dan lang vreemd vermogen aan te trekken. De hiermee gemoeide rentelasten zijn ingepast in de begroting. We verwachten in 2027 ook nog een langlopende lening te moeten aantrekken. De verwachte rentelasten zijn ingeprijsd in de begroting.

Solvabiliteitsratio

Naarmate het solvabiliteitspercentage hoger is, is een onderneming (of gemeenschappelijke regeling) beter in staat om aan de verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van Marrekrite is, mede ook gelet op de beperkte organisatieomvang, goed te noemen en blijft ook naar de toekomst toe voldoende. Zoals reeds eerder is aangegeven, gebruiken we de solvabiliteitsratio als richtlijn voor het weerstandsvermogen. Het lijkt erop dat vanaf 2028 weer sprake is van een lichte stijging.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoeveel vrije ruimte er structureel binnen de begroting aanwezig is. Een hoog percentage geeft aan dat de organisatie beschikt over een positief resultaat op haar structurele activiteiten. We hebben in de komende vierjarige periode structurele exploitatieruimte in onze begroting. Op grond van onze huidige inzichten zet deze positieve ontwikkeling zich in de jaren daarna verder door richting 2% van de begroting.

Weerstandsvermogen

Ons weerstandsvermogen per 2027 is gebaseerd op onze solvabiliteitspositie bij minimaal 20% solvabiliteit. In 2027 bedraagt de daarbij behorende vermogenspositie € 2,80 miljoen om in de normering “voldoende” te komen ($140\% > x > 100\%$). Zoals u in onderstaande tabel kunt zien, zitten we daar op dit moment keurig boven. We vallen in de klasse voldoende. Dat stijgt in de meerjarenprognose tot 134% in 2030.

In de nota Weerstandsvermogen hebben we afgesproken dat, als we met de ratio boven 140% komen (blijvend in het meerjarenperspectief), we het surplus uitkeren aan de deelnemers. Komen we onder 100% (blijvend in het meerjarenperspectief) dan zullen de deelnemers moeten bijpassen, tenzij we het op een andere manier kunnen oplossen.

Weerstandsvermogen

Ratio van het weerstandsvermogen	=	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	3.485	=	125%
		Benodigde weerstandscapaciteit		2.797		

3.3 Financiering

Sinds we te maken hebben met (lang) vreemd vermogen nemen we in deze paragraaf de verplichte tabellen op ten behoeve van het bepalen van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Marrekrite blijft ten aanzien van beide normen ruimschoots binnen de toepasselijke maxima.

Berekening renterisiconorm

	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Grondslag: omvang oorspronkelijke begroting	2.682.572	2.877.218	3.211.158	3.253.800	3.263.690	3.287.192
Renterisiconorm (20% van grondslag)	536.514	575.444	642.232	650.760	652.738	657.438
Renteherzieningen	-	-	-	-	-	-
Aflossingen	1.133.333	266.667	333.333	383.333	383.333	383.333
Renterisicobedrag	1.133.333	266.667	333.333	383.333	383.333	383.333
In % begroting	42,25%	9,27%	10,38%	11,78%	11,75%	11,66%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	-596.819	308.777	308.898	267.427	269.405	274.105

Berekening kasgeldlimiet

	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Viottende korte schuld	316.187	50.000	-	-	-	-
Viottende Middelen	747.951	499.762	1.209.036	512.391	50.358	-343.037
Netto viottende schuld	-431.764	-449.762	-1.209.036	-512.391	-50.358	343.037
Kasgeldlimiet	219.971	235.932	263.315	266.812	267.623	269.550
Ruimte onder de kasgeldlimiet	651.735	685.694	1.472.351	779.202	317.980	-73.488
Begrotingstotaal	2.422.115	2.877.218	3.211.158	3.253.800	3.263.690	3.287.192
Kasgeldlimiet	219.971	235.932	263.315	266.812	267.623	269.550

In 2027 trekken we naar verwachting € 2,0 miljoen aan langlopende leningen aan. We hebben de periode bereikt waarin er in de bestaande infrastructuur beperkter hoeft te worden geïnvesteerd en we de jaarlijkse investeringen tot en met 2034 gaan afbouwen, aangezien het grootste deel van de ruim 32 km aan aanlegcapaciteit dan duurzaam is vervangen. Op zijn vroegst in 2045 verwachten we weer grotere vervangingsinvesteringen te moeten doen, op basis van de gebruikte afschrijvingstermijnen van 40 en 50 jaar. We sluiten echter niet uit dat de levensduur van onze voorzieningen op het water veel langer zal blijken te zijn.

3.4 Onderhoud Kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Wanneer al onze aanlegplaatsen in Fryslân aan elkaar zouden worden geplakt, blijkt dat we ruim 32km aan voorzieningen in beheer hebben, op de mooiste plekken in het buitengebied. Daarnaast hebben we sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers voor recreatie-afval blijven 's winters in het veld staan. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig – gerepareerd. Zo bewaken we de kwaliteit en verlengen we de levensduur. De meeste containers zijn inmiddels afgeschreven. Als repareren niet langer mogelijk of rendabel is, schaffen we (zo goed als) nieuwe exemplaren aan.

Werkship (MK1)

Onze eerste werkboot is halverwege 2013 aanschaf en wordt gedurende 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip heeft een ligplaats in de haven bij onze kantoorlocatie in Uitwellingerga. Het meeste onderhoud aan onze schepen en kleinere aanpassingen doen we zelf. Ingrijpendere klussen worden op werven uitgevoerd, waarbij wij meestal zelf ook in uitvoerende zin betrokken blijven.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (containerboot) is eind 2013 aanschaf om het recreatie-afval met ingang van 2014 in eigen beheer te kunnen inzamelen. Vóór die tijd werd deze taak vanuit Boarnsterhim uitgevoerd. De verwerking van het afval is en blijft een taak van Omrin. De schipper doet het dagelijks onderhoud aan het schip zelf, waar nodig bijgestaan door onze andere buitendienst collega's.

Duwponton

De werkponen is 6 x 4 meter groot en kan worden ingezet om klein onderhoudswerk te doen.

Borden netwerken en TOP's

De informatiepanelen en borden van de knooppuntnetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden door de deelnemers betaald. In totaal is in Fryslân (exclusief gemeente Ooststellingwerf) ruim 2.800 km fietspad van knooppuntbebording voorzien (868 knooppunten). Op het gebied van wandelen gaat het om ruim 3.900 km aan paden dat is voorzien van 2.106 knooppunten. Daarnaast worden in samenwerking met de gemeenten door de hele provincie TOP's geplaatst. De TOP's functioneren als begin- en eindpunten voor routes en ommetjes die recreanten uitzetten in het betreffende gebied, maar dragen ook bij aan een betere spreiding van routerecreatie over de provincie. Zij staan op logische startpunten voor routegebonden recreatie of op plekken waar partijen dit willen stimuleren. Ook TOP's blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Begin 2026 stonden er 30 TOP's in de provincie.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is eerder volledig afgeschreven. Aanschaffingen kleiner dan € 25.000 komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

3.5 Verbonden partijen

Bij Marrekrite is geen sprake van Verbonden Partijen.

3.6 Bedrijfsvoering

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de verwachte formatie van Recreatieschap Marrekrite, met als peildatum 1 januari 2027. Daarin is de formatie van het Routebureau ad. 2,11 fte ook opgenomen.

Personeel 2027	
directeur	0,89
senior beleidsmedewerker	0,78
teamleider beheer en onderhoud	0,89
officemanager	0,67
medewerker communicatie	0,89
projectleider landrecreatie	0,89
coördinator Routebureau	0,89
medewerker Routebureau	1,00
medewerker communicatie Routebureau	0,11
technisch medewerker watersport	0,78
medewerker milieuboot	0,89
medewerker groenonderhoud	4,00
vacatureruimte	0,55
TOTAAL	13,22

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de regelgeving rondom het algemene WNT-maximum. Daaruit blijkt dat de honorering van de directeur van Recreatieschap Marrekrite ruim binnen het bezoldigingsmaximum valt.

Overhead

Het overheadpercentage voor 2027 hebben we berekend op 38% en is gebaseerd op 4,99 fte personeel dat overheadtaken uitvoert. De overhead rekenen we als een opslag op het integrale uurtarief, dat we als directe kosten in rekening brengen ten aanzien van de respectievelijke programma's.

Kostendeckende tarieven

De integrale uurtarieven van onze medewerkers zijn gebaseerd op 1.400 werkbare uren per jaar en zijn tenminste kostendeckend. Omdat deze tarieven naar personen te herleiden zijn, vormen deze geen onderdeel van deze begroting.

3.7 Openbaarheid

De Wet Open Overheid (Woo) is ingegaan op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Een van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkelingen rond de Woo in 2027. We richten ons daarbij op de drie pijlers van de Woo:

- Actieve openbaarmaking.
- Passieve openbaarmaking.
- Verbetering van de (digitale) informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

De Woo verplicht overheden ook hun informatiehuishouding op orde te hebben en te houden, en actief te publiceren. Per 1 november 2024 hebben overheden al de plicht tot actief publiceren van de informatiecategorieën van de eerste tranche. Marrekrite voldoet aan deze eisen. Voor verdere actieve publicaties volgt Marrekrite de implementatiedata zoals vastgesteld door de Rijksoverheid.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken, kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie via een Woo-verzoek openbaar te maken. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan en daarmee een uitzondering kan vormen. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is. Indien Marrekrite een Woo-verzoek ontvangt en afhandelt, zullen de stukken eveneens op de website worden gepubliceerd.

Informatiehuishouding op orde

Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. Door digitalisering heeft Marrekrite hier de afgelopen jaren al stappen in gezet en ook de komende jaren zetten we hierop in.

3.8 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen in eigendom. Op de meeste percelen zijn voorzieningen gerealiseerd, maar er zijn ook percelen waarop dat niet zo is. Er zijn locaties in of aan vaarwater (provincie, gemeenten, Wetterskip) of op eigendommen van natuurorganisaties.

Grondbezit is voor Marrekrite geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te faciliteren. Veel percelen hebben een beperkte (financiële) waarde, omdat deze geen nut hebben voor een andere bestemming. Veelal betreft het geïsoleerde snippers. Boeren hebben er vaak geen belang bij, omdat het niet zelden om buitendijks land gaat.

Verkoop voor commercieel gebruik is door dergelijke factoren vaak niet goed mogelijk. Toch is het van belang om zorgvuldig naar deze materie te blijven kijken. Bij eigendom liggen de risico's en de onderhoudsplicht wel bij Marrekrite. Dat betekent dat we soms kosten moeten maken, zonder dat hier echte voordelen tegenover staan, terwijl we onze doelen ook behalen als het niet ons eigendom betreft. Verkoop kan daarom zeker wel interessant zijn, niet voor de opbrengst, maar om kosten te besparen. Daarom staan we hier, zij het met behoud van het recht van recreatief medegebruik, in principe positief tegenover. Het algemeen bestuur neemt over verkoop altijd het finale besluit.

4

Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder een overzicht van de baten en lasten voor 2027. In de tabel wordt ook helder wat de stand en het verloop van de reserves is.

4.1 Overzicht baten en lasten 2027

Marrekrite	JR 2025			2026			2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering	2.206.793	-1.109.164	1.097.629	2.228.812	-873.943	1.354.869	2.583.759	-1.031.665	1.552.094
2 Waterrecreatie	57.765	-977.486	-919.721	17.142	-963.775	-946.633	26.270	-1.377.873	-1.351.603
3 Landrecreatie	27.095	-352.884	-325.789	-	-483.000	-483.000	-	-290.120	-290.120
4 Baggeren	-	-206.184	-206.184	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000
5 Ontwikkelingen	143.868	-178.676	-34.808	330.000	-330.000	-	285.000	-285.000	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	294.502	-27.158	267.344	275.000	-26.500	248.500	295.000	-26.500	268.500
Resultaat voor bestemming	2.730.023	-2.851.552	-121.528	2.850.954	-2.877.218	-26.264	3.190.030	-3.211.158	-21.128
Mutaties reserves	278.774	-	278.774	50.000	-	50.000	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	3.008.797	-2.851.552	157.245	2.900.954	-2.877.218	23.736	3.190.030	-3.211.158	-21.128
	JR 2025			2026			2027		
	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind	Begin	Resultaat	Eind
A Algemene Reserve (AR)	3.614.242	-150.799	3.463.443	3.365.721	-50.000	3.315.721	3.315.721	-	3.315.721
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
C Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	214.138	-	214.138	214.138	-	214.138	214.138	-	214.138
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	4.128.380	-150.799	3.977.581	3.879.859	-50.000	3.829.859	3.829.859	-	3.829.859
RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES			157.245			23.736			-21.128

4.1.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

We kunnen u met deze meerjarenbegroting wederom een structureel sluitende begroting aanbieden. We blijven aan het einde van het meerjarenperspectief aan de goede kant van de streep. Dat is een minimale vereiste voor repressief toezicht. Hieronder volgt een korte analyse van de belangrijkste verschillen groter dan € 25.000 per programma (2027 in vergelijking met 2026).

Programma Bedrijfsvoering (lasten + € 158.000 // baten + € 355.000)

Lasten: hogere rentelasten op onze langlopende lening (+74k); lagere doorbelasting van loonkosten, onder andere door een lager niveau investeringen (+98k). Een hogere loonsom, vanwege indexatie en stijging fte (+64k, waar lagere inhuur- en personele kosten tegenover staan (-25k). De extra personele kosten kunnen volledig worden opgevangen binnen de oorspronkelijke begroting. Per saldo ontstaat een voordeel ten opzichte van inhuur. Daarnaast is er geen afbouw van eigen vermogen meer (-50k). De overige verschillen kleiner dan € 25.000 bedragen per saldo + € 3.000.

Baten: we hebben in deze begroting de rente-omslag op begrotingsbasis doorgevoerd. Dat leidt tot een bate in dit programma (en een last in het programma Waterrecreatie, per saldo budgetneutraal; 295k). Verder zijn er vanwege de indexatie van de deelnemersbijdragen meer inkomsten die we volledig aan het programma Bedrijfsvoering toerekenen (+55k). Daarnaast zijn er extra inkomsten, waaronder rente en een loonkostensubsidie (+25k). Daartegenover staat een afname van de doorschuif-BTW vanwege een afname van de investeringen in 2027 ten opzichte van 2026 (-20k).

Programma Waterrecreatie (lasten + € 414.000 // baten + € 9.000)

Lasten: hogere toerekening van loon- en overheadkosten aan het programma Waterrecreatie, met name door wijzigingen in verhoudingen fte's Water en Land (+170k). Hogere kapitaallasten, met name doorbelaste rentelasten, als gevolg van investeringen in damwanden en steigers (+308k). Tegenover de hogere doorbelasting van loonkosten staan lagere directe onderhoudslasten (-64k). De extra personele kosten kunnen (groten)deels worden opgevangen binnen de toegestane loonsom, waardoor per saldo over de hele begroting een voordeel ontstaat ten opzichte van de situatie van ingehuurd krachten.

Programma Landrecreatie (lasten - € 193.000)

Lasten: lagere toerekening van loon- en overheadkosten aan het programma Landrecreatie, met name door wijzigingen in verhoudingen fte's Land en Water (+170k).

Programma Baggeren

Geen verschillen.

Programma Ontwikkeling (lasten - € 45.000 // baten - € 45.000)

Lasten: het Routebureau valt, zoals ook al gemeld aan het algemeen bestuur, goedkoper uit (-45k).

Baten: de bijdragen voor het Routebureau vallen, zoals ook al gemeld aan het algemeen bestuur, lager uit, ten gevolge van lagere lasten (-45k).

Programma Wimpels, donateurs & vrijwilligers (baten + € 20.000)

Geen verschillen > € 25.000.

Mutaties reserves (baten - € 50.000)

De baten nemen af omdat de onttrekkingen aan de reserves stoppen (-50k).

4.2 Uiteenzetting financiële positie

4.2.1 Geprognosticeerde balans

4.2.1. Meerjarige balans

Activa	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vaste activa	11.495.830	12.542.487	13.054.926	13.341.673	13.395.488	13.450.913
Activa in aanbouw	243.284	-	-	-	-	-
Vorraden	11.265	-	-	-	-	-
Vorderingen	662.022	-	-	-	-	-
Liquide middelen	74.664	625.937	1.209.036	512.391	50.358	-343.037
TOTAAL	12.487.066	13.168.424	14.263.962	13.854.063	13.445.846	13.107.875
Passiva						
Eigen Vermogen	3.977.572	3.761.354	3.785.091	3.763.962	3.737.396	3.747.636
Onverdeeld resultaat	157.254	23.736	-21.128	-26.566	-24.884	10.239
Voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Langlopende schulden	7.600.000	9.333.333	10.500.000	10.116.667	9.733.333	9.350.000
Kortlopende schulden	743.240	50.000	-	-	-	-
TOTAAL	12.478.066	13.168.424	14.263.962	13.854.063	13.445.846	13.107.875

4.2.2 Stand en verloop van reserves/eigen vermogen

In de paragrafen 4.1 en 4.2 wordt de stand en het verloop van de reserves tot en met 2030 weergegeven. Zoals uit de balans blijkt, heeft Marrekrite meer dan voldoende bezittingen (activa in de vorm van aanlegvoorzieningen) om een gezonde financiële positie te behouden. Het blijft wel wenselijk dat we onze investeringen niet langer uit de eigen liquide middelen kunnen bekostigen. Een liquiditeitsvoordeel behalen we door alle bijdragen, ook de doorschuif BTW, aan het begin van het jaar bij de deelnemers in rekening te brengen.

4.2.3 Meerjarenraming 2028-2030

4.2.3 Meerjarenraming 2028-2030

Marrekrite

	2028			2029			2030		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering	2.611.626	-1.030.426	1.581.199	2.613.580	-996.790	1.616.790	2.662.298	-993.646	1.668.652
2 Waterrecreatie	27.058	-1.414.511	-1.387.452	27.870	-1.442.129	-1.414.259	28.706	-1.452.424	-1.423.718
3 Landrecreatie	-	-293.812	-293.812	-	-300.914	-300.914	-	-308.195	-308.195
4 Baggeren	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000
5 Ontwikkelingen	293.550	-293.550	-	302.357	-302.357	-	311.427	-311.427	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	295.000	-21.500	273.500	295.000	-21.500	273.500	295.000	-21.500	273.500
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	3.227.234	-3.253.800	-26.566	3.238.806	-3.263.690	-24.884	3.297.431	-3.287.192	10.239
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	3.227.234	-3.253.800	-26.566	3.238.806	-3.263.690	-24.884	3.297.431	-3.287.192	10.239

	Begin			Resultaat			Eind		
A Algemene Reserve (AR)	3.315.721	-	3.315.721	3.315.721	-	3.315.721	3.315.721	-	3.315.721
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
Bestemmingsreserve Innovatie en									
C Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	214.138	-	214.138	214.138	-	214.138	214.138	-	214.138
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	3.829.859	-	3.829.859	3.829.859	-	3.829.859	3.829.859	-	3.829.859
RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES			-26.566			-24.884			10.239

Hieronder volgt een korte analyse van de verschillen per programma (2028 ten opzichte van 2027) en opmerkelijke verschillen in de meerjarenbegroting.

Programma Bedrijfsvoering (lasten - € 1.000 // baten + €28.000)

Lasten: minder uitgaven doorschuif BTW vanwege lagere investeringskredieten (+40k). Verder hogere loonkosten (indexatie) en lagere doorbelastingen, met name als gevolg van lagere investeringskredieten (-26k). De overige verschillen < € 25.000 zijn per saldo + € 13.000.

Baten: minder inkomsten doorschuif-BTW vanwege lagere investeringskredieten (-40k). Daarnaast een hogere deelnemersbijdrage vanwege indexatie (+57k). De overige verschillen < € 25.000 zijn per saldo + € 11.000.

Programma Waterrecreatie (lasten + € 37.000 // baten + € 1.000)

Lasten: de doorbelaste loonkosten en kapitaallasten (inclusief doorbelaste rente) van damwanden en steigers nemen toe ten opzichte van 2027 (37k).

Programma Landrecreatie (lasten + € 4.000)

Geen verschillen > € 25.000.

Programma Baggeren

Geen verschillen.

Programma Ontwikkeling (lasten + € 9.000 // baten + € 9.000)

Zowel de lasten als de baten nemen toe ten gevolge van indexatie van de benodigde middelen (salarissen en directe kosten).

Programma Wimpels, donateurs & vrijwilligers (lasten - € 5.000)

Geen verschillen > € 25.000.

Mutaties reserves

Geen verschillen.

4.2.4 Ontwikkeling financiële positie

De langere termijn financiële prognose voor Marrekrite is in beginsel zeer goed. De rente over toekomstige investeringen is ingeprijsd in de begroting. Niet-beïnvloedbare posten zoals met name (exorbitante) loon- en prijsinflatie blijven een risico ten opzichte van de financiële positie van Marrekrite. De voor 2027 en verder af te spreken CAO zal in de loop van 2026 zijn beslag krijgen. We hebben met de deelnemers afgesproken dat we een nacalculatie van de loonsom mogen doen op rekeningbasis, als dit voor het rekeningsaldo noodzakelijk is.

De onderhoudskosten dalen door het gebruik van duurzame materialen en door vaste bemanning aan te trekken. Dit vereist aan de voorkant investeringen waar we in de toekomst decennia de financiële vruchten van zullen plukken. De huidige investeringsniveaus voor damwanden en steigers nemen verder af. Pas na 2045 volgt op zijn vroegst weer een serieuzere investeringsopgave, die vooral afhankelijk zal zijn van de staat van de steigers en damwanden die in de periode 2003-2017 zijn gebouwd.

5

Bijlagen

5.1 Overzicht deelnemersbijdragen

Hieronder treft u de deelnemersbijdragen aan voor de jaren 2027-2030. Het algemeen bestuur van Recreatieschap Marrekrite heeft op 9 juli 2025 ingestemd met de geactualiseerde verdeelsleutels ten behoeve van de deelnemersbijdrageregeling. De afbouw van het eigen vermogen vindt voortaan plaats conform de spelregels in de Nota Weerstandsvermogen, die in 2024 is vastgesteld.

Per 2027 hebben we de verdeelsleutels geactualiseerd, zoals we eens per vijf jaar doen, volgens afspraak met de deelnemers. Op grond van de te hanteren kengetallen (inwoners en meters voorzieningen) hebben we het bijdragepercentage van de gemeentelijke deelnemers herberekend. Uiteraard hebben we ook gekeken naar de houdbaarheid van de totale deelnemersbijdrage in relatie tot de kostenontwikkelingen.

Formele besluitvorming ten aanzien van de taken voor het Routebureau via van een wijziging van de gemeenschappelijke regeling vindt naar verwachting in de loop van 2026 plaats, idealiter gelijktijdig met de vaststelling van de begroting in de vergadering van het algemeen bestuur. In de Begroting 2027 vragen we dekking aan de deelnemers en dat doen we conform de herberekende verdeelsleutels. Op het moment dat de deelnemers besluiten geen structurele extra bijdrage geven voor deze structurele taak, zal Marrekrite geen uitvoering meer geven aan deze taak en kan de regeling op dit onderwerp niet worden gewijzigd.

Deelnemersbijdrage Marrekrite
verdeelsleutels periode 2027-2031

	% per 2027	Bijdrage 2027	Routebureau*	TOTAAL 2027
Achtkarspelen	1,01%	19.094	2.889	21.983
Dantumadiel	1,42%	26.695	4.039	30.733
De Fryske Marren	12,88%	242.642	36.712	279.353
Harlingen	0,50%	9.476	1.434	10.910
Heerenveen	2,96%	55.811	8.444	64.256
Leeuwarden	10,45%	196.795	29.775	226.571
Noardeast-Fryslân	4,16%	78.278	11.843	90.121
Opsterland	1,67%	31.458	4.760	36.217
Smallingerland	4,50%	84.830	12.835	97.665
Súdwest-Fryslân	13,44%	253.116	38.296	291.413
Tjtsjerksteradiel	2,64%	49.720	7.523	57.242
Waadhoeke	2,46%	46.307	7.006	53.313
Weststellingwerf	1,91%	35.985	5.445	41.430
Provincie	40,00%	753.471	114.000	867.471
		1.883.677	285.000	2.168.677

Totale bijdrage, inclusief Routebureau; meerjarig

2028	2029	2030	2031
22.642	23.321	24.021	24.742
31.655	32.605	33.583	34.591
287.734	296.366	305.257	314.415
11.237	11.575	11.922	12.279
66.183	68.169	70.214	72.320
233.368	240.369	247.580	255.007
92.825	95.609	98.478	101.432
37.304	38.423	39.576	40.763
100.595	103.613	106.721	109.923
300.155	309.159	318.434	327.987
58.959	60.728	62.550	64.427
54.912	56.560	58.257	60.004
42.672	43.953	45.271	46.629
893.495	920.300	947.909	976.346
2.233.737	2.300.749	2.369.771	2.440.865

Het Hogeland	26.270	26.270	27.058	27.870	28.706	29.567
--------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

* de taak Routebureau wordt per 2028 -na goedkeuring wijziging gemeenschappelijke regeling- onderdeel van programma Landrecreatie

Verdeling	
Gemeenten	60%
Provincie	40%

5.2 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele lasten en baten Marrekrite meerjarenbegroting 2027-2030 (per programma)

							LASTEN
<i>Programma</i>	<i>JR2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>		<i>2030</i>
1 Bedrijfsvoering	-261.000	-50.000	-	-	-	-	-
2 Waterrecreatie	-	-	-	-	-	-	-
3 Landrecreatie	-	-	-	-	-	-	-
4 Baggeren	-	-	-	-	-	-	-
5 Ontwikkelingen	-172.642	-330.000	-	-	-	-	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-	-	-
<i>SUBTOTAAL incidentele lasten</i>	<i>-433.642</i>	<i>-380.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
							BATEN
<i>Programma</i>	<i>JR2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>		<i>2030</i>
1 Bedrijfsvoering	250.000	380.000	-	-	-	-	-
2 Waterrecreatie	-	-	-	-	-	-	-
3 Landrecreatie	-	-	-	-	-	-	-
4 Baggeren	-	-	-	-	-	-	-
5 Ontwikkelingen	172.642	-	-	-	-	-	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-	-	-
<i>SUBTOTAAL incidentele baten</i>	<i>422.642</i>	<i>380.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
TOTAAL incidentele lasten en baten	-11.000	-	-	-	-	-	-
SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000			-				

5.3 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV), meerjarig

Marrekrite

	JR2025			2026			2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering (excl overhead)	2.206.793	-529.975	1.676.818	2.228.812	-569.013	1.659.799	2.583.759	-678.339	1.905.420
2 Waterrecreatie	57.765	-977.486	-919.721	17.142	-963.775	-946.633	26.270	-1.377.873	-1.351.603
3 Landrecreatie	27.095	-352.884	-325.789	-	-483.000	-483.000	-	-290.120	-290.120
4 Baggeren	-	-206.184	-206.184	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000
5 Ontwikkelingen	143.868	-178.676	-34.808	330.000	-330.000	-	285.000	-285.000	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	294.502	-27.158	267.344	275.000	-26.500	248.500	295.000	-26.500	268.500
Overhead	-	-579.189	-579.189	-	-304.930	-304.930	-	-353.326	-353.326
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	2.730.023	-2.851.552	-121.528	2.850.954	-2.877.218	-26.264	3.190.030	-3.211.158	-21.128
Mutaties reserves	278.774	-	278.774	50.000	-	50.000	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	3.008.797	-2.851.552	157.245	2.900.954	-2.877.218	23.736	3.190.030	-3.211.158	-21.128

	2028			2029			2030		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering (excl overhead)	2.611.626	-658.650	1.952.976	2.613.580	-602.057	2.011.522	2.662.298	-519.291	2.143.007
2 Waterrecreatie	27.058	-1.414.511	-1.387.452	27.870	-1.442.129	-1.414.259	28.706	-1.452.424	-1.423.718
3 Landrecreatie	-	-293.812	-293.812	-	-300.914	-300.914	-	-308.195	-308.195
4 Baggeren	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000
5 Ontwikkelingen	293.550	-293.550	-	302.357	-302.357	-	311.427	-311.427	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	295.000	-21.500	273.500	295.000	-21.500	273.500	295.000	-21.500	273.500
Overhead	-	-371.776	-371.776	-	-394.732	-394.732	-	-474.355	-474.355
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	3.227.234	-3.253.800	-26.566	3.238.806	-3.263.690	-24.884	3.297.431	-3.287.192	10.239
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	3.227.234	-3.253.800	-26.566	3.238.806	-3.263.690	-24.884	3.297.431	-3.287.192	10.239

5.4 EMU-saldo

EMU-saldo	Marrekrite MJB 2027-2030	T-1	T	T+1
		2026	2027	2028
Omschrijving		x € 1000,- Volgens meerjarenra ming in begroting 2026	x € 1000,- Volgens meerjarenra ming in begroting 2027	x € 1000,- Volgens meerjarenra ming in begroting 2028
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	24	-21	-27
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	777	512	287
3.	Mutatie voorzieningen	0	0	0
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-753	-534	-313

5.5 Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite meerjarenbegroting 2027-2030

		BATEN					
		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.1	Bestuur		-	-	-	-	-
0.4	Overhead		-	-	-	-	-
0.5	Treasury	18.057	-	295.082	306.439	295.187	283.954
0.8	Overige baten en lasten	478.842	400.000	380.000	340.000	300.000	300.000
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	278.774	50.000	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.233.124	2.450.954	2.514.947	2.580.795	2.643.619	2.713.478
7.2	Riolering	-	-	-	-	-	-
TOTAAL BATEN		3.008.797	2.900.954	3.190.030	3.227.234	3.238.806	3.297.431

		LASTEN					
		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.1	Bestuur	-21.851	-20.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.750
0.4	Overhead	-579.189	-304.930	-353.326	-371.776	-394.732	-474.355
0.5	Treasury	-21.428	-221.013	-295.082	-306.439	-295.187	-283.954
0.8	Overige baten en lasten	-506.820	-476.500	-406.500	-361.500	-321.500	-321.500
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-157.245	-23.736	-21.128	-26.566	-24.884	10.239
2.1	Verkeer en vervoer	-44.539	-42.575	-54.027	-53.476	-52.654	-48.178
2.4	Economische havens en waterwegen	-948.460	-937.520	-1.417.753	-1.453.329	-1.480.147	-1.492.743
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-715.978	-874.680	-617.213	-629.148	-644.702	-661.191
7.2	Riolering	-13.288	-	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN		-3.008.797	-2.900.954	-3.190.030	-3.227.234	-3.238.806	-3.297.431

TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN		-	-	-	-	-
----------------------------	--	---	---	---	---	---

Behandeld door:
R.J. Admiraal
Telefoonnummer: 14 0515

Recreatieschap 'De Marrekrite'
Lytse Súdein 12
8624 TT UITWELLINGERGA

Ons nummer: U26.004268

Sneek, 22 mei 2026

Onderwerp: Rechtmatigheidsverantwoording boekjaar 2025

Geacht dagelijks bestuur ,

Wij hebben op 25 juni 2025 van u formeel de opdracht gekregen om de rechtmatigheid van de baten en lasten in de jaarrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland “De Marrekrite” (hierna: De Marrekrite) te controleren. Het betreft de onafhankelijke verbijzonderde interne controle op de financiële huishouding van De Marrekrite. Deze werkzaamheden zijn zoals gebruikelijk afgestemd met de extern accountant (Eshuis Accountants en Adviseurs).

Dit eindrapport is, samen met de rechtmatigheidsverantwoording, het sluitstuk van onze werkzaamheden. In deze brief gaan wij in op het controleproces, de strekking van de rechtmatigheidsverantwoording, geconstateerde afwijkingen, de bestuurlijke afhandeling ervan en rapporteren wij, voor zover dit noodzakelijk of vereist is, over onze bevindingen en adviezen.

Onze bevindingen en opmerkingen daarbij zijn bedoeld om het management, het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur te ondersteunen in de besturende en controlerende taak.

Een concept van dit verslag is afgestemd via de mail, ambtelijk besproken en vervolgens aan De Marrekrite verstrekt. De laatste versie is op 22 mei 2026 met Eshuis Accountants en met uw organisatie afgestemd. Daarna is dit rapport definitief gemaakt en in die vorm onderdeel geworden van de bestuurlijke behandeling van de jaarstukken.

De indeling van dit rapport is als volgt:

1. De achtergrond van onze interne controle
2. Het controleproces
3. Goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie
4. Controlebevindingen en aanbevelingen rechtmatigheid
5. Overige zaken
6. Onafhankelijkheid
7. Afsluiting.

Wij hebben in het kader van onze opdracht de nodige vragen gesteld en documentatie opgevraagd om een beeld te vormen van de interne beheersing en de administratievoering. Wij hebben ook onderzoek ter plaatse in Uitwellingerga verricht.

Wij bedanken de medewerkers van De Marrekrite voor de tijd en aandacht die is besteed aan het beantwoorden van onze vragen en voor de samenwerking.

1. De achtergrond van onze interne controle

Vanaf verslagjaar 2023 stelt het dagelijks bestuur de verantwoording over de rechtmatigheid op. Voor de controle op deze rechtmatigheid maakt het dagelijks bestuur gebruik van de onafhankelijke interne controle expertise van de gemeente Súdwest-Fryslân.

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen is in het Normenkader. De controle op rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing voor zover deze directe financiële handelingen betreffen of kunnen betreffen. De elementen van de rechtmatigheid en de goedkeurings-, en rapportagetoleranties zijn vastgelegd in de controleverordening, het Normenkader 2025 en de financiële verordening, de laatstgenoemde twee stukken zijn vastgesteld op 9 juli 2025 door het algemeen bestuur.

De commissie BBV heeft voor de rechtmatigheid een standaardtekst opgesteld. Deze rechtmatigheidsverantwoording is een verplicht onderdeel van de jaarrekening van De Marrekrite. In deze opgestelde standaardtekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen worden verstaan posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten, waarbij voor het dagelijks bestuur een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid (onduidelijkheden).

Het is belangrijk om aan te geven dat deze onduidelijkheden niet gelijk zijn aan de formele onzekerheden in de controle van de externe accountant. Vanuit de interne controle wordt er informatie verkregen over eventuele onduidelijkheden, die twijfels oproepen over de rechtmatigheid. Bijvoorbeeld dat juristen van mening verschillen over een aanbesteding. Onduidelijkheden over interpretatie, uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen weergegeven worden als onduidelijkheden.

In de financiële verordening van De Marrekrite is over de rechtmatigheidsverantwoording het volgende opgenomen:

Hoofdstuk 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het algemeen bestuur stelt vast op welke wijze het door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.

2. Verantwoordingsgrens: in de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over afwijkingen groter dan 2% van de totale lasten van de begroting, inclusief de dotaties aan de reserves, naar beneden afgerond op een veelvoud van € 10.000.

3. Rapportagegrens: in de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen nader toegelicht (fouten of onduidelijkheden) voor zover groter dan 1% van de totale lasten, inclusief dotaties aan de reserves, naar beneden afgerond op een veelvoud van € 10.000.

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- a. begrotingscriterium;
- b. voorwaardencriterium;
- c. misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

Bovenstaande criteria komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. Rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken, zijn geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Bijvoorbeeld: de constatering van een verslaggevingsfout is geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook de constatering dat een post in de jaarrekening niet voldoet aan de uitgangspunten van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) hoeft niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

a. Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium houdt in dat financiële handelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Bij het begrotingscriterium gaat het om controle op overschrijdingen van de geautoriseerde begroting (inclusief investeringen) na begrotingswijzigingen in het boekjaar. Onderdeel van de rechtmatigheidsonderbouwing is het vaststellen of er sprake is van dit soort overschrijdingen en of deze passen binnen het organisatiebeleid en met reden zijn toegelicht in de jaarrekening. Als de overschrijdingen zijn toegelicht en de jaarrekening wordt vastgesteld door het algemeen bestuur, dan zijn deze overschrijdingen alsnog rechtmatig. Alleen een begrotingsoverschrijding die onrechtmatig (niet passend binnen het beleid en niet toegelicht) is, wordt vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit omdat de overschrijding een inbreuk vormt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

b. Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door De Marrekrite zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden, waarop door het dagelijks bestuur wordt getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) verordeningen. Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële handelingen binnen De Marrekrite voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. In het Normenkader zijn de interne en externe regels opgenomen, die het dagelijks bestuur in zijn controle van het voorwaardencriterium moet betrekken. Besluiten van het dagelijks bestuur vallen buiten het Normenkader, tenzij dat wettelijk niet is toegestaan. Hierdoor vallen bijvoorbeeld de interne regels niet onder het hier bedoelde kader. Een voorbeeld van het niet naleven van het voorwaardencriterium is het ten onrechte niet Europees aanbesteden van een opdracht.

c. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Hierbij gaat het om de toets of het dagelijks bestuur voldoende waarborgen heeft genomen om te voorkomen dat als gevolg van misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving ten onrechte subsidies zijn verleend. Bij het M&O criterium gaat het in het bijzonder om vast te stellen dat de organisatie effectieve maatregelen heeft getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen.

Het dagelijks bestuur van De Marrekrite heeft op 13 november 2025 het Beleid Misbruik en Oneigenlijk Gebruik Marrekrite vastgesteld. Dit beleid is in werking getreden op 1 januari 2026. Wij hebben dit beleid als achtergrondstuk meegenomen bij de beoordelingen van onze interne controle.

2. Het controleproces

De werkzaamheden zijn voornamelijk uitgevoerd in de periode november 2025 - februari 2026, zowel op kantoor van De Marrekrite in Uitwellingerga, als op afstand. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd zoals in hoofdpijnen beschreven in de formele opdracht.

Voorafgaand aan de controle is een aantal gesprekken gevoerd met medewerkers van De Marrekrite, en zijn in december 2025 controles uitgevoerd ten kantore van De Marrekrite onder andere aan de hand van de systemen en dossiers. Aan de hand van de ervaringen over boekjaren 2023 en 2024, de gesprekken, de verstrekte stukken en de toegang tot de fysieke en digitale dossiers van De Marrekrite is een beeld gevormd van de risico's en de te onderzoeken processen. Dat betreft met name de volgende processen:

- Inkopen en aanbestedingen;
- Salarisadministratie;
- Planning en controlcyclus/begrotingswijzigingen;
- Inkomsten uit verkopen.

Er is tevens gebruik gemaakt van informatie van externe partijen. Uiteraard is gebruik gemaakt van rapportages van de externe accountant, Eshuis Accountants, die t/m boekjaar 2022 gerapporteerd heeft over de getrouwheid en de rechtmatigheid en vanaf 2023 over de getrouwheid. Er is ook een interimcontrole uitgevoerd door Eshuis Accountants, tijdens onze interne controleperiode waren er (nog) geen uitkomsten daarvan beschikbaar. Er is gebruik gemaakt van mondelinge informatie van de organisatie over deze interimcontrole.

Daarnaast is gebruik gemaakt van de auditfile van de financiële boekhouding uit het pakket Twinfield. Op basis van deze uitdraai van het grootboek (auditfile) is een scan gedaan van alle baten en lasten. Daarbij zijn ook steekproefsgewijs facturen getrokken van diverse processen. Waar nodig is dieper ingegaan op details van deze facturen en/of processen, zoals bijvoorbeeld de rittenadministratie van de bedrijfswagens.

De salarisadministratie wordt uitgevoerd door de provincie Fryslân. Wij hebben geconstateerd dat het proces rond de salarisadministratie niet is gewijzigd ten opzichte van boekjaar 2024. De begin 2024 van de provincie Fryslân verkregen stukken over de inrichting van het proces rond de salarisadministratie zijn dus nog actueel. Wel hebben wij begrepen dat in 2026 door de provincie wordt overgestapt van het systeem ADP naar AFAS.

De interne controle is uitgevoerd door de bedrijfsprocessen binnen De Marrekrite te analyseren en de financiële informatievoorziening te beoordelen. Aan de hand van de wet- en regelgeving en de door het algemeen bestuur vastgestelde beleidsregels is de naleving daarvan beoordeeld. Van de controle van de hiervoor genoemde processen zijn interne rapportages en memo's gemaakt. In paragraaf 4 worden de bevindingen vanuit de interne controle samengevat.

3. Goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie

De goedkeuringstoleranties zijn vastgelegd in het Normenkader 2025, vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2025. De in dit normenkader voor boekjaar 2025 vastgestelde toleranties zijn:

Rechtmatigheidsverantwoording dagelijks bestuur	% van de lasten	Lasten 2025	Bedrag 2025
Verantwoordingsgrens	2 %	€ 2.683.000	€ 50.000
Rapportagegrens	1 %	€ 2.683.000	€ 20.000

Deze goedkeuringsgrenzen worden aangehouden voor het bepalen van de rechtmatigheidsverantwoording. Dat betekent dat vanaf boekjaar 2025 als het aantal fouten en onduidelijkheden gezamenlijk boven de 2% komt, dat het dagelijks bestuur deze dan in de verplichte rechtmatigheidsverantwoording opneemt en toelicht.

De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. De totale lasten van de jaarrekening 2025 van De Marrekrite zijn circa € 2,7 miljoen.

Voor het boekjaar 2025 is de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid dus een bedrag van € 50.000,-.

In de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In desbetreffende paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke acties ondernomen worden om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Rapporteringstoleranties

Naast de goedkeuringstolerantie is er tevens een zogenaamde rapporteringstolerantie. Hierbij wordt bedoeld op het bedrag waarboven -voor wat betreft geconstateerde fouten of onzekerheden in de jaarrekening- gerapporteerd wordt. De voor de jaarrekening 2025 te hanteren rapporteringstolerantie is vastgesteld op € 20.000,-. Deze grens en dat bedrag is ook vastgelegd in de financiële verordening van De Marrekrite. Voor de interne controle wordt deze rapportagetolerantie dus gehanteerd.

4. Controlebevindingen en aanbevelingen rechtmatigheid

Op basis van de interne controle zijn de volgende bevindingen geconstateerd:

Criterium	Omschrijving	foutbedrag	onduidelijkheid
a. Begrotingscriterium	a1. lasten programma Baggeren	€ 6.184,00	€ -
	a2. lasten programma Wimpels	€ 1.158,00	
b. Voorwaardencriterium	Europees aanbesteden	€ 173.584,00	€ -
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik	meerontvangsten wimpels	€ -	
Totaal onrechtmatigheden		€ 180.926,00	
waarvan acceptabel		€ 7.342,00	
Totaal niet-acceptabel		€ 173.584,00	€ -

Deze tabel is opgesteld met inachtneming van de rapportage- en tolerantiegrenzen.

Daarbij is voor de begrotingsonrechtmatigheden aangesloten bij de systematiek van Eshuis Accountants, waarbij zij oordelen dat *alle* overschrijdingen van de lasten (ook onder de rapportagegrens) moeten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

In de bijlage is de totaaltabel met *alle* geconstateerde fouten en onduidelijkheden opgenomen.

Ad a. Begrotingscriterium

Wij hebben de afwijkingen per programma én de bijbehorende toelichting op de verschillen groter dan € 20.000,- van de verschillende programma's in onderdeel 3.5 van de jaarrekening 2025 beoordeeld. Daarbij hebben wij geconstateerd dat de verschillen adequaat zijn toegelicht.

Wij hebben geconstateerd dat er afwijkingen zijn ontstaan bij een tweetal programma's van in totaal € 7.342,-. Dat betreft een overschrijding van de lasten van het programma Baggeren met € 6.184,- en een overschrijding van de lasten van het programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers met € 1.158,-. Deze afwijkingen vallen ruim onder de rapportagegrens. Wanneer deze worden beoordeeld, kan worden geconcludeerd dat deze afwijkingen acceptabel zijn.

In alle gevallen (acceptabel of niet-acceptabel) dienen de begrotingsonrechtmatigheden te worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij hebben geconstateerd dat dit heeft plaatsgevonden.

Wij hebben specifieke aandacht besteed aan de investeringskredieten in relatie tot de post onderhanden werk (OHW). Wij hebben geconstateerd dat de investeringen lager zijn uitgekomen dan het beschikbaar gestelde totale investeringskrediet van € 1.600.000,-. Derhalve zijn er bij de investeringskredieten geen onrechtmatigheden geconstateerd.

In boekjaar 2025 zijn er twee begrotingswijzigingen geweest. Deze begrotingswijzigingen zijn bij de behandeling van de tussenrapportages door het algemeen bestuur vastgesteld. Wij hebben geconstateerd dat deze begrotingswijzigingen het volledige besluitvormingstraject correct hebben doorlopen.

Wij hebben de analyse van de verschillen tussen de begrote baten en lasten en de gerealiseerde baten en lasten, welke opgenomen is in de jaarrekening, gecontroleerd. Daarnaast is zoals hiervoor aangegeven de realisatie op de beschikbaar gestelde investeringskredieten gecontroleerd.

Conclusie is dat er sprake is van begrotingsonrechtmatigheid ad € 7.342,-, maar tevens dat deze begrotingsonrechtmatigheid acceptabel is.

Ad b. Voorwaarden criterium

Bij het voorwaarden criterium hebben wij de inkopen en aanbestedingen welke in 2025 hebben geleid tot jaarlasten getoetst. Over 2025 is een uitdraai gemaakt van alle betaalde facturen.

Deze uitdraai is volledig gecontroleerd en er is verder ingezoomd op betalingen die boven de Europese aanbestedingsgrens uit kunnen komen (over vier jaren kan dat dus al bij circa € 53.000 exclusief btw per jaar). De betaalde bedragen zijn getoetst aan de aanbestedingswetgeving.

Deze controle leverde een fout van € 174.000,- op. Lankhorst fabriceert in samenwerking met Marrekrite kunststof voor steigers en damwanden. Dit is geheel uniek en Marrekrite is ook eigenaar van de spuitgietmal die gezamenlijk is ontwikkeld. De opdracht kan maar door één leverancier uitgevoerd worden i.v.m. de interoperabiliteitseisen. Om in aanmerking te komen voor enkelvoudige gunning, moet echter wel worden voldaan aan de voorwaarden van artikel 2.32 van de Aanbestedingswet 2012 (welke is afgeleid van Europese aanbestedingsregelgeving). Dat houdt in dat er een publicatie moet worden geplaatst van de opdracht op TenderNed. In eerdere boekjaren was dit wel gebeurd, maar voor boekjaar 2025 is dit uitgebleven. Daarmee zijn de lasten in boekjaar 2025 formeel onrechtmatig.

Ad c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik

Het dagelijks bestuur van De Marrekrite heeft op 13 november 2025 het Beleid Misbruik en Oneigenlijk Gebruik Marrekrite vastgesteld. Dit beleid treedt in werking op 1 januari 2026. Wij hebben dit beleid als achtergrondstuk meegenomen bij de beoordelingen van onze interne controle.

Bij de ontvangsten uit hoofde van de verkoop van wimpels hebben wij geconstateerd dat er een bedrag van circa € 925,- te veel ontvangen is ten opzichte van het aantal verkochte wimpels. Dit bedrag valt ruim onder de rapporteringsgrens.

In 2024 is door ons geconstateerd dat de omzet door sommige vrijwilligers contant bij De Marrekrite wordt ingeleverd. Dit is een risico voor zowel De Marrekrite, als ook een (veiligheids)risico voor de vrijwilligers gezien de hoogte van soms wel duizenden euro's per transactie. Bij overdracht van het contante geld werd niet getekend voor ontvangst. Een werkinstructie om de risico's in te dammen was ons inziens vereist voor dit proces. In 2025 is er een plan van aanpak opgesteld voor de afbouw van contante geldstromen. Het jaar 2026 fungeert als een overgangsjaar en vanaf 2027 is het plan om volledig te stoppen met contante verkopen.

Een aandachtspunt is verder het beheer van de bankpassen. In 2024 is door ons geconstateerd dat er een Rabobank pinpas is waarmee contant geld gepind kan worden en waarmee aankopen direct kunnen worden betaald (dus in plaats van aankoop op factuur). Bij de controle van 2025 blijkt dat met alle 3 de bankpassen zowel contant geld gepind kan worden als directe (contactloze) betalingen kunnen worden verricht. De limieten per bankpas variëren wel sterk. Deze situatie is ons inziens onnodig en met het oog op het risico van misbruik en oneigenlijk gebruik ook onwenselijk. Het is dan ook aan te bevelen om de limieten van de diverse betaalpassen kritisch onder de loep te nemen. Wij adviseren om voor alle bankpassen de mogelijkheid tot pinnen volledig te blokkeren (alle inkoop op factuur) zodat het 4-ogen principe t.a.t. kan worden gegarandeerd, dan wel aanzienlijk te limiteren (bijvoorbeeld max € 100,- per week). In dit laatste geval moet er wel een heldere werkinstructie zijn, waarin beschreven wordt hoe de interne controle op deze pinbetalingen wordt uitgevoerd en moet er ook een fysieke vastlegging van de uitkomsten van deze controle plaatsvinden.

Voorts hebben wij net als vorig boekjaar de autorisaties binnen de Rabobank doorgenomen. De autorisaties binnen de Rabobank zijn in 2025 aanzienlijk opgeschoond. Dit is een goede ontwikkeling. Echter, wel is het zo dat er momenteel geen adequate vorm van een tweede handtekening is ingeregeld en dat voor één van de gebruikers de limiet voor betalingen zonder een tweede handtekening is verhoogd van € 500.000,- naar € 750.000,-. Dit is ons inziens een zeer onwenselijke situatie die op korte termijn aandacht en actie vanuit het management verdient.

Tijdens de interne controle over 2024 hadden wij geconstateerd dat er voorgeschoten kosten zijn gedeclareerd via zogenaamde betaalverzoeken. Ten tijde van de VIC is mondeling aangegeven dat er na (en n.a.v.) de VIC 2024 geen betaalverzoeken meer worden betaald. Bij de VIC 2025 zijn wij geen betalingen tegengekomen die strijdig zijn met bovengenoemde mondelinge toezegging.

Aanbevelingen

Aan de hand van voorgaande bevindingen komen wij tot de volgende aanbevelingen (de aanbevelingen met een *, zijn aanbevelingen die ook over boekjaar 2024 zijn gedaan):

1. Begrotingsrechtmatigheid

Wij hebben geconstateerd dat er bij twee programma's een totaalbedrag van € 7.342,- te kwalificeren valt als onrechtmatig. Deze hogere lasten zijn acceptabel en vallen tevens onder de rapportagegrens. Daarbij is voor de begrotingsonrechtmatigheden aangesloten bij de systematiek van Eshuis Accountants, waarbij zij oordelen dat alle overschrijdingen van de lasten (ook onder de rapportagegrens) moeten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Aanbevolen wordt om deze systematiek voor boekjaar 2026 van tevoren af te stemmen met de extern accountant.

2. Europese aanbestedingen

De levering van kunststofsteigers en damwanden is enkelvoudig gegund. Om in aanmerking te komen voor enkelvoudige gunning, moet er een publicatie worden geplaatst van de opdracht op TenderNed. In eerdere boekjaren was dit wel gebeurd, maar voor boekjaar 2025 is dit uitgebleven. Aanbevolen wordt om in de organisatie te borgen dat dit jaarlijks wordt gepubliceerd om deze rechtmatigheidsfout te voorkomen.

3*. Beheer bankpassen

Wij bevelen aan om mogelijkheid tot pinnen met de diverse bankpassen van De Marrekrite af te schaffen en alle inkopen op factuur te laten plaatsvinden. Mocht dit niet haalbaar zijn dan adviseren wij om deze mogelijkheid aanzienlijk te limiteren (bijvoorbeeld max € 100,- per week). In dit laatste geval adviseren wij om minimaal een werkinstructie met betrekking tot pinbetalingen op te stellen, alsmede zichtbare controle.

4. Autorisaties Rabobank

Wij hebben geconstateerd dat de autorisaties binnen bij de Rabobank dusdanig zijn ingericht dat er geen adequate vorm van een tweede handtekening is ingeregeld en dat voor één van de gebruikers de limiet voor betalingen zonder een tweede handtekening is verhoogd van € 500.000 naar € 750.000. Wij bevelen u aan om functiescheiding binnen uw bankomgeving technisch af te dwingen middels een tweede handtekening en om de limiet voor betalingen zonder een tweede handtekening omlaag te brengen naar een substantieel lager bedrag, met het in acht nemen van een acceptabel niveau voor de organisatie.

5. Overige zaken

De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Marrekrite is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het is een collegeregelingsverband, getroffen door burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Opsterland, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel, Waadhoeke en Weststellingwerf en gedeputeerde staten van de provincie Fryslân. Aan het samenwerkingsverband zijn geen publiekrechtelijke bevoegdheden van de colleges overgedragen. Bij de uitvoering van taken bedient het bestuur zich van het privaatrecht en het verrichten van feitelijke handelingen. De regeling is laatstelijk gewijzigd in werking getreden op 7 februari 2025.

In het najaar van 2025 is aan alle deelnemende gemeenten gevraagd om te reageren op een voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling naar aanleiding van het besluit van het algemeen bestuur om de taken van De Marrekrite te verbreden met een routebureau. Dit moet juridisch geborgd worden in de gemeenschappelijke regeling. Het ministerie van Binnenlandse Zaken (Afdeling Regelgeving, Toezicht & Monitoring) constateert dat de ontwikkeling rondom het routebureau onzekerheid met zich meebrengt. Het algemeen bestuur heeft besloten dat het routebureau formeel een taak van De Marrekrite zou moeten worden,

maar de extra lasten en baten zullen naar verwachting niet eerder dan vanaf de conceptbegroting 2027 structureel mee worden genomen in de begroting.

In het boekjaar 2025 zijn uitgaven gedaan ten behoeve van het routebureau. Dat betreft onder andere kosten van medewerkers in tijdelijke dienst (dus geen structurele kosten). Daarmee geeft De Marrekrite uitvoering aan het besluit van het algemeen bestuur, en zijn -in afwachting van de vaststelling van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling en daarmee een structurele extra bijdrage voor deze structurele taken- nog geen structurele verplichtingen aangegaan. Daarom is het oordeel dat deze gemaakte kosten rechtmatig zijn gedaan.

In de notitie Rechtmatigheidsverantwoording van de BADO wordt ook een aantal overige zaken benoemd, zoals bevindingen naar aanleiding van gesprekken met het management, bewuste keuzes om af te wijken van wet- en regelgeving, fraudesignalen en data-analyses.

Tijdens onze controle hebben wij geen management overrides of fraudesignalen gedetecteerd. Het is daarnaast goed om te constateren dat er een beknopte frauderisico-analyse gemaakt is door De Marrekrite.

De bedrijfswagens zijn uitgevoerd met een zogenaamde blackbox waarmee de rittenadministratie gecontroleerd kan worden. Over boekjaar 2025 is er wederom intern een controle op de rittenadministratie uitgevoerd, aan de hand van een vastgelegde (korte) werkinstructie. De uitkomsten van deze controle over 2025 zijn vastgelegd en wij hebben deze beoordeeld. Dit is afdoende en wij hebben hierover geen opmerkingen.

Overige aanbevelingen

5* Wij adviseren u nogmaals om met de extern accountant afspraken te maken over schriftelijke vastlegging van bevindingen uit de tussentijdse interimcontrole, zodat deze beschikbaar zijn vóór de start van de eindcontrole.

6. Onafhankelijkheid

De interne controle is uitgevoerd door een team van functionarissen van de gemeente Súdwest-Fryslân. Deze functionarissen zijn allen werkzaam bij team Concerncontrol van deze gemeente en hebben een onafhankelijke positie in de organisatie. De controle is uitgevoerd onder supervisie van de concerncontroller van de gemeente Súdwest-Fryslân. De onafhankelijkheid van de concerncontroller is vastgelegd in het organisatiebesluit Súdwest-Fryslân dd. april 2023.

De gemeente Súdwest-Fryslân is deelnemer van de Gemeenschappelijke Regeling De Marrekrite, maar heeft geen afhankelijkheidsrelatie met De Marrekrite. De functionarissen welke de interne controle hebben uitgevoerd, hebben in hun dagelijkse praktijk geen connecties met De Marrekrite, los van het feit dat zij tevens zorgdragen voor de reguliere interne controle van de lasten en baten van de gemeente, waarvan die van de gemeente aan De Marrekrite onderdeel uitmaken.

7. Afsluiting

De rechtmatigheidscontrole 2025 van De Marrekrite levert een beeld op dat er op het vlak van rechtmatigheid ten opzichte van 2024 aantoonbaar verbeterlagen hebben plaatsgevonden.

De financiële verordening en het normenkader 2025 is door het algemeen bestuur vastgesteld in juni 2025, daarmee is er sprake van actuele financiële kaders. Daarnaast is er Beleid rond Misbruik en Oneigenlijk gebruik, een fraude-risicoanalyse beschreven en ligt er een concreet plan van aanpak om contante inkomstenstromen af te bouwen.

Tot slot is de controle op de rittenadministratie opnieuw bij één van de collega's belegd, hier is een (korte) werkinstructie voor opgesteld en de uitkomsten van deze controle over 2025 zijn vastgelegd.

Niettemin herhalen wij de aanbevelingen over het beheer van de bankpassen. Verder komen wij met aanbevelingen over het technisch afdwingen van functiescheiding binnen uw bankomgeving

middels het inregelen van een verplichte tweede handtekening en het verlagen van de limieten in uw bankomgeving naar een acceptabel niveau.

Wij vertrouwen erop dat met de gedane aanbevelingen de bedrijfsvoering ook in 2026 verder kan worden geoptimaliseerd.

Met vriendelijke groet,

Concerncontroller,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'R.J. Admiraal', written in a cursive style.

R.J. Admiraal

Bijlage totale onrechtmatigheden en onduidelijkheden

Hieronder een overzicht van alle geconstateerde onrechtmatigheden en onduidelijkheden die hiervoor zijn benoemd, ongeacht de rapportagegrenzen.

Deze zijn beschreven en nader toegelicht in paragraaf 4. Controlebevindingen en aanbevelingen rechtmatigheid.

Criterium	Omschrijving	foutbedrag	onduidelijkheid
a. Begrotingscriterium	a1. lasten programma Baggeren	€ 6.184,00	€ -
	a2. lasten programma Wimpels	€ 1.158,00	
b. Voorwaardencriterium	Europees aanbesteden	€ 173.584,00	€ -
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik	meerontvangsten wimpels	€ -	€ 925,00
Totaal onrechtmatigheden		€ 180.926,00	
waarvan acceptabel		€ 7.342,00	
Totaal niet-acceptabel		€ 173.584,00	€ 925,00

ACCOUNTANTSVERSLAG 2025

Recreatieschap voor het Friesche Waterland “De Marrekrite”

28 mei 2026

Aan het algemeen bestuur van

Recreatieschap voor het Friesche
Waterland "De Marrekrite"

t.a.v. de heer L. Touwen, directeur
Lytse Súdein 12
8624 TT Uitwellingerga

Behandeld door

Erik Pot

Ons kenmerk

1021882/HLP – 2026.065

Datum

28 mei 2026

Betreft: Accountantsverslag 2025

Geacht bestuur,

In uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2025 van Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" (hierna: De Marrekrite) gecontroleerd. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover van belang voor de jaarrekening. Verder controleren wij de cijfers in de balans en exploitatie op getrouwheid en rechtmatigheid. Wij onderzoeken daarnaast of uw jaarverslag voldoet aan de voor u geldende verslaggevingsregels. In dit verslag informeren wij u over onze werkzaamheden, onze bevindingen en adviezen en leggen wij uit hoe wij tot ons oordeel zijn gekomen.

Wij beginnen dit verslag met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u. Wij delen onze bevindingen en geven vervolgens een analyse over uw financiële positie. Wij sluiten af met enkele actualiteiten.

Dit verslag is uitsluitend bedoeld voor het algemeen bestuur van De Marrekrite en mag daarom niet worden verspreid aan derden.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Eshuis Registeraccountants B.V.

H.L. Pot AA

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Inhoud

Samenvatting

PAGINA 4

Analyse jaarrekening

PAGINA 11

Controleverschillen

PAGINA 17

Administratieve organisatie en interne beheersing

PAGINA 20

IT-audit

PAGINA 26

Overige onderwerpen

PAGINA 28

Bijlagen

PAGINA 31

SAMENVATTING

Onze controle

Samenvatting accountantscontrole

Strekking van de controleverklaring

	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelonthouding	Afkeuring
Getrouwheid	☒	☐	☐	☐

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring. Deze verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening heeft mede betrekking op de door u in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording waarin u verantwoording aflegt omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties.

Resultaat 2025, vermogenspositie en continuïteit

RESULTAAT VOOR BESTEMMING

€ -121.528

SOLVABILITEIT

33%

Daling van 5% ten opzichte van voorgaand jaar als gevolg van lager eigen vermogen door negatief resultaat.

EIGEN VERMOGEN

€ 4.134.826

LIQUIDITEIT

1,0%

Toename van 0,7 ten opzichte van boekjaar 2024 door aflossing kortlopende lening in 2025

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Resultaat 2025, vermogenspositie en continuïteit (vervolg)

Bij het bepalen van de solvabiliteit dient te worden bedacht dat op grond van uw nota reserves en voorzieningen met betrekking tot het plegen van onderhoud zoals baggeren, niet is gekozen voor de toepassing van een voorzieningen voor groot onderhoud/baggeren maar voor het aanhouden van een bestemmingsreserve. Indien deze bestemmingsreserves bij het berekenen van de solvabiliteit niet worden meegerekend bedraagt de solvabiliteit per 31 december 2025 29%. Daarmee komt De Marrekrite onderdeel een algemeen nagestreefde grens van 30%. Aangezien in het verleden een toen bestaande reserve voor groot onderhoud aan de algemene reserve is toegevoegd dient in de beoordeling van de solvabiliteit ook de functie van de algemene reserve te worden meegewogen.

Op basis van de begroting voor de komende periode en de afspraken in de gemeenschappelijke regeling concludeert u dat er geen reden is om te twijfelen aan de continuïteit van uw organisatie. Wij kunnen ons in uw continuïteitsveronderstelling vinden.

INHOUD →

SAMENVATTING →

ANALYSE JAARREKENING →

CONTROLEVERSCHILLEN →

ORGANISATIE →

IT-AUDIT →

OVERIG →

BIJLAGEN →

Verslaggeving en WNT

Uit onze controle blijkt dat de jaarrekening overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften is opgesteld. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarverslaggeving is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie. Tevens hebben wij vastgesteld dat is voldaan aan de WNT.

Materialiteit en controleverschillen

MATERIALITEIT

€ 57.083

2% van de lasten exclusief
dotatie reserves.

ONGECORRIGEERDE CONTROLEVERSCHILLEN

€ 0

Tijdens het process van opstellen jaarrekening uwerzijds en controle van de jaarrekening onzerzijds zijn in overleg enkele aanpassingen doorgevoerd. Gezien de aard merken wij deze niet aan als controleverschillen.

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Kwaliteit van de interne beheersing

0 1 2 3 4 5 6 7 **7.5** 8 9 10

Onze interimcontrole heeft primair de focus gehad op de administratieve organisatie en interne beheersing, relevant ten aanzien van het opstellen van de jaarrekening van De Marrekrite. Wij concluderen dat de interne beheersing passend is bij een omvang van uw organisatie.

Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik

U heeft ons bevestigd dat er in de organisatie geen gevallen zijn gemeld van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen dat bij u sprake is van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik.

Ondanks dat voor uw organisatie een frauderisico analyse nog niet verplicht is, adviseren wij deze op te stellen om het (fraude-)risicobewustzijn in de organisatie uit te breiden.

IT-omgeving en AVG

De IT-omgeving en AVG zijn onderwerpen die steeds belangrijker worden. Ook bij de accountantscontrole krijgt dit steeds meer aandacht. Wij hebben in onze controle geen signalen van zaken die om directe actie vragen.

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Belangrijke schattingen in de jaarrekening

Iedere jaarrekening bevat schattingen. De belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreffen de waardering van de materiële vaste activa, voorraden, uitzettingen vlottende schulden en overlopende passiva.

Wij aanvaarden de gekozen methoden die voor de schattingen zijn gehanteerd.

Gebruik data-analyse in onze controle

Wij hebben dit jaar tijdens onze controle gebruik gemaakt van data-analyses, specifiek voor de inkopen en lonen en salarissen.

Door middel van een rechtstreekse output uit uw systemen, hebben wij de inkopen op mogelijke onrechtmatigheden geanalyseerd.

Ditzelfde hebben wij voor de lonen en salarissen gedaan.

Belangrijkste risico's

Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij De Marrekrite de belangrijkste risico's voor onze controle verwachten, die tot mogelijke fouten in de jaarrekening kunnen leiden. Bij onze inschatting laten wij ons leiden door onze verkregen kennis van de huishouding en voorschriften vanuit onze beroepsorganisatie. Voor het jaar 2025 onderkennen wij de volgende belangrijkste risico's:

Post	Risico	Werkzaamheden	Bevindingen	Conclusie
Bezoldiging bestuurders	Onnauwkeurige en onvolledige WNT verantwoording Op grond van het verkrijgen van OCW subsidie is de WNT verantwoording verplicht in de jaarrekening. Het risico bestaat dat deze onnauwkeurig en onvolledig is opgenomen.	Wij hebben WNT werkzaamheden verricht op basis van het controleprotocol.	Geen	Wij zijn van mening dat de WNT nauwkeurig en volledig is verantwoord.
Memoriaalboekingen	Management override Het bestuur is in de unieke positie om de aanwezige AO/IB te doorbreken door middel van het door laten voeren van memorialboekingen en hiermee onrechtmatige transacties uit te voeren.	Wij hebben onze controlewerkzaamheden ten aanzien van de memorialboekingen verricht in overeenstemming met hetgeen is opgenomen in Controlestandaard 240.	Geen	Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen aanwijzingen voor management override geconstateerd.

ANALYSE JAARREKENING

De cijfers

Inhoudelijke bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Algemeen

Wij hebben vastgesteld dat het dagelijks bestuur in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording concludeert dat de geconstateerde rechtmatigheidsbevindingen met een totaal van EUR 180.926 de door het bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens van EUR 50.000 hebben overschreden en dat daarmee sprake is van onrechtmatig handelen. U hebt dit in de rechtmatigheidsverantwoording weergegeven en nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wij hebben in het kader van onze jaarrekeningcontrole vastgesteld dat de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

De drie relevante criteria waar middels de rechtmatigheidsverantwoording over wordt verantwoord zijn als volgt:

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden hebben onder andere betrekking op het voldoen aan wet- en regelgeving bijvoorbeeld de Europese aanbestedingsregels. Bij De Marrekrite zijn de van toepassing zijnde wet- en regelgeving vastgelegd in het normenkader welke door het algemeen bestuur is vastgesteld. Als de van toepassing zijnde voorwaarden niet zijn nageleefd, kan dit leiden tot een onrechtmatigheid.

Vanuit uw eigen interne controles is gebleken dat ter hoogte van EUR 173.584 rechtmatigheidsfouten zijn gemaakt met betrekking tot het ten onrechte niet Europees aanbesteden. Wij zijn tijdens de controle niet tot een andere conclusie gekomen.

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium ziet toe op het budgetrecht van het algemeen bestuur. Financiële handelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten en de mutaties in de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting (begrotingscriterium). De begroting is hiermee kaderstellend en afwijkingen hiervan zijn in principe onrechtmatig.

De financiële verordening, welke in 2024 is geactualiseerd en op 27 juni 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld, speelt een cruciale rol in de wijze waarop De Marrekrite dient om te gaan met de geautoriseerde begroting en welke afwijkingen als onrechtmatig dienen te worden aangemerkt. Vanuit de interne controle zijn er diverse bevindingen geconstateerd met betrekking tot begrotingsonrechtmatigheden van in totaal EUR 7.342. Deze onrechtmatigheden worden overigens door u, op grond van uw financiële verordening, als acceptabel aangemerkt.

Wij hebben vastgesteld dat u deze bevindingen toereikend heeft toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en op een juiste manier heeft meegewogen bij het oordeel van de rechtmatigheidsverantwoording.

Misbruik & oneigenlijk gebruik

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, dan wel met het doel om voor een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude, om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving. Ook dit kan tot een onrechtmatigheid leiden. Wij constateren dat u geen formeel beleid met betrekking tot het voorkomen en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld. Wij adviseren deze binnenkort op te stellen.

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Overige elementen

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wij hebben vastgesteld dat de opgave in de toelichting van de jaarrekening van De Marrekrite op grond van de WNT volledig en juist is ten aanzien van de opgenomen personen en functies. Wij hebben tevens vastgesteld dat de opgave de vastgestelde maxima en toegestane bezoldigingen voor topfunctionarissen niet overschrijdt.

Publicatieplicht

Vanuit de overheid volgen verder nog onderstaande aanwijzing wat betreft publicatie vanuit de Wet Normering Topinkomens (WNT): 'U moet de WNT-verantwoording van uw organisatie openbaar maken door ze op te nemen in de financiële jaarstukken. Vervolgens moet u de WNT-verantwoording online publiceren gedurende een periode van 7 jaar.'

Uit hoofde van de WNT moet de bezoldiging van alle (gewezen) topfunctionarissen worden verantwoord, ook als de bezoldigingsnorm niet is overschreden. Van overige medewerkers in dienstverband moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de bezoldigingsnorm. Overigens is sprake van een Modelverantwoordingsformulier voor de WNT-rapportage. Deze is ook in uw jaarverslag gehanteerd.

Tot slot een praktische aanwijzing voor de publicatie: U moet de WNT-verantwoording algemeen toegankelijk en op internet openbaar maken. Bijvoorbeeld door de WNT-verantwoording op de website van uw organisatie te plaatsen.

Financiële positie

Financiële positie in één oogopslag

Hieronder geven de analyse op de kengetallen weer:

Boekjaar	31 December 2025	31 December 2024	Mutatie	Gewenste grens	Conclusie
Solvabiliteit (eigen vermogen)	33%	38%	-5%	Minimaal 30%	Akkoord
Solvabiliteit (excl. bestemmings-reserves)	29%	33%	-4%	Minimaal 30%	Kan worden verbeterd
Liquiditeit	1,0	0,3	0,7	Minimaal 1,0	Akkoord

Toelichting solvabiliteit

De solvabiliteit (eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal) is met 5% gedaald ten opzichte van 31 december 2024. Dit wordt grotendeels verklaard door de verlaging van het eigen vermogen door het negatieve resultaat (voor bestemming) van EUR 121.528. Wij achten de op deze wijze berekende solvabiliteit voldoende om toekomstige tegenvallende resultaten te kunnen opvangen. Indien de bestemmingsreserves, die het karakter van een voorziening hebben, niet worden meegerekend in het eigen vermogen, dan bedraagt de solvabiliteit 29% en daalt daarmee onder een algemeen aanvaarde grens van 30%. Aangezien in het verleden een toen bestaande voorziening voor groot onderhoud aan de algemene reserve is toegevoegd dient in de beoordeling van de solvabiliteit ook de functie van de algemene reserve te worden meegewogen.

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Toelichting liquiditeit

Wij berekenen de liquiditeit door de vlottende activa (bestaande uit vorderingen en liquide middelen) te delen door de vlottende passiva (kortlopende schulden). De liquiditeit per 31 december 2025 bedraagt 1,0 en is daarmee gestegen ten opzichte van 31 december 2024 met 0,7. De reden is dat eind 2024 een kortlopende lening was verantwoord van EUR 1 miljoen. Deze lening is in 2025, bij het aangaan van nieuwe langlopende leningen, afgelost. Wij achten de liquiditeit van 1,0 voldoende en ligt precies op de algemeen gehanteerde norm van 1,0.

Continuïteit

Als onderdeel van onze accountantswerkzaamheden hebben wij aandacht voor uw continuïteitsveronderstelling. Wij beoordelen of de organisatie in de twaalf maanden na afgifte van de controleverklaring de activiteiten kan voortzetten. Deze beoordeling bestaat uit verschillende onderdelen, te beginnen met uw eigen expliciete beoordeling op dit punt. Naarmate er meer aanleiding is, is de benodigde analyse ook uitgebreider. Onderdelen van uw beoordeling zijn onder meer de vermogenspositie, de begroting voor het komende boekjaar, de ontvangen, toegezegde en vastgestelde subsidies, de mate waarin u eigen inkomsten weet te genereren en de door u gesignaleerde risico's en de wijze waarop u inspeelt op deze risico's.

U hebt in uw jaarrekening nader toegelicht dat Marrekrite in geval van nood terugvallen op art. 22 van de gemeenschappelijke regeling. Daarin is vastgelegd dat eventuele financiële tekorten worden gedragen door de deelnemers, ieder voor zijn eigen deel. Uw organisatie gaat daarom uit van de continuïteitsveronderstelling. Wij kunnen ons hierin vinden. Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om met redelijke mate van zekerheid te kunnen concluderen dat continuïteit van uw organisatie in de komende 12 maanden is geborgd.

Wij concluderen dat, met inachtneming van hetgeen bij de solvabiliteit is toegelicht, dat de financiële positie van De Marrekrite per 31 december 2025 gezond is.

CONTROLEVERSCHILLEN

Bevindingen in cijfers uitgedrukt

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Controleverschillen

Materialiteit

Bij de controle van de jaarrekening maken wij gebruik van een materialiteitsberekening. Informatie is materieel indien het weglaten of onjuist weergeven daarvan de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen, zou kunnen beïnvloeden. Het begrip materialiteit geeft een drempel of kritisch grens weer.

Wij hebben de goedkeuringstolerantie voor getrouwheid die de accountant bij zijn controle van de jaarrekening dient te hanteren bepaald op basis van 2% van het totaal van de lasten, exclusief de dotaties aan de reserves.

Samenvattend is de materialiteit als volgt:

MATERIALITEIT GETROUWHEID

€ 57.083

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Controleverschillen

MATERIALITEIT GETROUWHEID

CONTROLEVERSCHILLEN

€ 57.083

€ 0

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Er resteren geen niet-gecorrigeerde controleverschillen.

Gecorrigeerde controleverschillen

Gedurende het proces van opstellen en controle van de jaarrekening zijn enkele aanpassingen doorgevoerd die voortvloeien uit overleg en door ons niet als controleverschil worden aangemerkt.

ORGANISATIE

Administratieve organisatie en interne beheersing

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Algemeen oordeel

Onze interim-controle heeft primair de focus gehad op de administratie organisatie en interne beheersing, relevant ten aanzien van het opstellen van de jaarrekening van De Marrekrite. Wij concluderen dat de interne beheersing passend is bij een organisatie van uw omvang.

Ten aanzien van uw eigen administratie organisatie hebben wij enkele bevindingen. Deze zijn in onderstaande tabel opgenomen:

[INHOUD →](#)
[SAMENVATTING →](#)
[ANALYSE JAARREKENING →](#)
[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)
[ORGANISATIE →](#)
[IT-AUDIT →](#)
[OVERIG →](#)
[BIJLAGEN →](#)

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Management reactie
Frauderisico analyse In het verlengde van de memoriaalboekingen neemt de aandacht voor fraude binnen organisaties steeds meer toe. Wij hebben geconstateerd dat u nog niet beschikt over een uitgewerkte fraude risico analyse.	Zonder frauderisicoanalyse bestaat het risico dat potentiële frauderisico's niet worden onderkend en dat interne beheersingsmaatregelen onvoldoende aansluiten op risico's binnen de organisatie.	Om hierop voorbereid te zijn en ook om de bewustwording op het fraude onderwerp in uw organisatie te vergroten, adviseren wij u om een fraude risico analyse op te stellen. In een dergelijke analyse beschrijft u welke frauderisico's op uw organisatie van toepassing kunnen zijn. Vervolgens weegt u, uw interne beheersingsmaatregelen om fraude te voorkomen af. Hierbij resteert vervolgens een restrisico, waarbij een inschatting maakt in hoeverre dat acceptabel is.	

[INHOUD →](#)
[SAMENVATTING →](#)
[ANALYSE JAARREKENING →](#)
[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)
[ORGANISATIE →](#)
[IT-AUDIT →](#)
[OVERIG →](#)
[BIJLAGEN →](#)

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Management reactie
Factuuraafhandeling Een geldige onderbouwing van de geleverde tegenprestatie voor een inkoopfactuur kan niet altijd worden aangetoond. Er bestaat binnen uw organisatie op dit moment geen (geformaliseerd) beleid dan wel intern gemaakte afspraken over dit thema. Echter maakt u zelf de inschatting, gelet op de relatief beperkte omvang van de organisatie en het feit dat veel facturen ook via de directie worden verwerkt.	Hierbij bestaat het risico dat betalingen plaatsvinden voor facturen waar geen tegenprestatie voor is geleverd.	Wij adviseren u om een (formeel) beleid op te stellen en de uitkomsten van de toetsing vast te leggen en te bewaren.	

[INHOUD →](#)
[SAMENVATTING →](#)
[ANALYSE JAARREKENING →](#)
[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)
[ORGANISATIE →](#)
[IT-AUDIT →](#)
[OVERIG →](#)
[BIJLAGEN →](#)

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Management reactie
Betalingsproces Op dit moment wordt een 2e handtekening in de bank voor het verzenden van betalingen niet bij iedereen afgedwongen, of pas vanaf een bedrag van €500.000.	Hierbij bestaat het risico dat onrechtmatige betalingen plaatsvinden.	Wij adviseren u om het betaalproces zodanig aan te passen dat altijd een 2 ^e handtekening wordt afgedwongen.	

[INHOUD →](#)
[SAMENVATTING →](#)
[ANALYSE JAARREKENING →](#)
[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)
[ORGANISATIE →](#)
[IT-AUDIT →](#)
[OVERIG →](#)
[BIJLAGEN →](#)

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Management reactie
Memoriaalboekingen Memoriaalboekingen worden bij u in de basis gemaakt door de controller. Hierop vindt geen zichtbare controle achteraf plaats en ook is er geen sprake van een vier-ogenprincipe bij het maken van deze boekingen	Hierbij bestaat het risico dat onrechtmatige boekingen worden doorgevoerd.	Wij adviseren om een beleid op te stellen voor de controle van memoriaalboekingen. Dit kan bijvoorbeeld zijn dat memoriaalboekingen met een resultaatimpact en/of memoriaalboekingen boven een bepaald bedrag gecontroleerd dienen te worden door de directeur, alvorens deze definitief gemaakt worden.	

Overigens hebben wij tijdens onze gegevensgerichte werkzaamheden geen bevindingen op dit gebied geconstateerd.

IT-AUDIT

Automatisering

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Betrouwbaarheid en continuïteit

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast voeren wij werkzaamheden uit voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole. Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan u gerapporteerd moeten worden.

OVERIG

Actualiteiten

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Klimaat(verandering) en duurzaamheid

Afgelopen jaren hebben wij u door middel van het accountantsverslag op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen rondom duurzaamheidsverslaggeving. Hoewel de duurzaamheidsverslaggeving (CSRD) nog niet verankerd is in de Nederlandse wet constateren wij dat veel grote bedrijven inmiddels bezig zijn met duurzaamheidsverslaggeving.

Als gevolg van een zogenaamde ketendruk, heeft deze kanteling ook gezorgd, dat voor middelgrote en kleine bedrijven een vrijwillige versie van het duurzaamheidsverslag is opgesteld door Europa: de VSME. De VSME is in vergelijking met CSRD veel beperkter in omvang, maar voldoet aan de rapportage-eisen die ketenpartners (lees de grote bedrijven) eraan stellen.

Naast de private sector zijn er ook ontwikkelingen gaande in de publieke sector: grote zorginstellingen zijn bezig met duurzaamheidsverslaggeving en gemeenten lijken nu ook te starten met een vorm van duurzaamheidsverslaggeving (handreiking decentrale overheden op website VNG geplaatst). In beide gevallen is er nog geen verplichte duurzaamheidsverslaggeving voor beide sectoren.

Naar analogie hiervan lijkt het logisch dat gemeenschappelijke regelingen een start maken met rapportering over verschillende duurzaamheids-thema's, mede doordat dergelijke thema's in de bedrijfsvoering al (deels) worden opgepakt.

Wij adviseren hiervoor de VSME als uitgangspunt te kiezen, uiteraard specifiek gemaakt naar de uw sector.

Ter kennisneming vermelden wij dat wij leergangen over dit onderwerp aanbieden die ook interessant voor uw sector kunnen zijn. Naast inspiratie op de verschillende duurzaamheidsthema's is tevens aan het einde van de leergang een duurzaamheidsverslag opgesteld in overeenstemming met de VSME.

[INHOUD →](#)[SAMENVATTING →](#)[ANALYSE JAARREKENING →](#)[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)[ORGANISATIE →](#)[IT-AUDIT →](#)[OVERIG →](#)[BIJLAGEN →](#)

Bestuurlijke afhandeling en publicatie

De bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken bestaat uit een aantal stappen. Het dagelijks bestuur behandelt in de vergadering de jaarstukken, met inbegrip van de jaarrekening en stelt deze vervolgens voorlopig vast. Ter afronding ondertekenen alle leden van het dagelijks bestuur de jaarrekening. De definitieve vaststelling volgt later dit jaar in het algemeen bestuur nadat de jaarrekening door de deelnemende overheden is beoordeeld. Formeel hebben zij echter niet de mogelijkheid om wijzigingen voor te stellen of aan te brengen.

Er zit enige tijd tussen de verzending van de conceptstukken aan het dagelijks bestuur en de vergadering waarin de vaststelling in eerste aanleg plaatsvindt. Mochten in die periode omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dan moet een dergelijke aanpassing nog worden gemaakt. Dat kan ook een gebeurtenis zijn, die effect heeft op uw inschattingen met betrekking tot de continuïteit van de organisatie. In die situatie vervalt onze toestemming tot openbaarmaking. Dat geldt ook in geval de jaarrekening om andere redenen gewijzigd wordt alvorens tot vaststelling wordt overgegaan. Wij verzoeken u in deze gevallen met ons in contact te treden om gezamenlijk de noodzakelijke vervolgstappen te bespreken.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening tijdens de bestuurlijke afhandeling ongewijzigd blijft en wordt vastgesteld.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met de jaarstukken. Hiervoor gebruikt u een exemplaar zonder ons waarmerk. De gewaarmerkte versie van de jaarrekening is uitsluitend voor uw eigen archief. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ('u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening').

BIJLAGEN

[INHOUD →](#)
[SAMENVATTING →](#)
[ANALYSE JAARREKENING →](#)
[CONTROLEVERSCHILLEN →](#)
[ORGANISATIE →](#)
[IT-AUDIT →](#)
[OVERIG →](#)
[BIJLAGEN →](#)

Bijlage 1: Communicatie met governance belaste organen

Concept bevestiging bij de jaarrekening

Er zijn geen bijzonderheden te vermelden ten aanzien van de bevestiging bij de jaarrekening.

Verbonden partijen

Tijdens de controle deden zich geen significante kwesties voor in verband met de verbonden partijen van de entiteit.

Overige kwesties die aandacht vragen van de met governance belaste personen

Naar ons professionele oordeel zijn er geen overige kwesties die uit de controle voortvloeien en dienen te worden gerapporteerd welke significant zijn voor het overzicht op het financiële verslaggevingsproces.

Tekortkomingen interne controle

Alle tekortkomingen in de interne beheersing met betrekking tot de financiële verslaggeving zijn uiteengezet in dit rapport.

Wijzigingen in de controleverklaring

Geen sprake van wijzigingen in de controleverklaring.

Feitelijke of vermoedelijke gevallen van fraude, niet-naleving van de wet- en regelgeving of illegale handelingen

Er zijn tijdens de controle geen feitelijke of vermoedelijke gevallen van fraude of niet-naleving van de wet- en regelgeving geconstateerd.

Tabel gaat verder op volgende pagina.

INHOUD →

SAMENVATTING →

ANALYSE JAARREKENING →

CONTROLEVERSCHILLEN →

ORGANISATIE →

IT-AUDIT →

OVERIG →

BIJLAGEN →

Significante moeilijkheden

Er hebben zich tijdens de controle geen significante problemen voorgedaan.

Meningsverschillen met het management of opgelegde beperkingen

Het controleteam heeft geen meningsverschillen met het management en er zijn gedurende de controle door het management geen beperkingen aan de reikwijdte van de opdracht opgelegd.

Andere informatie

Er zijn geen inconsistenties van materieel belang vastgesteld met betrekking tot de andere informatie in de jaarrekening.

Inbreuken op de onafhankelijkheid

Het controleteam heeft voldaan aan de relevante ethische vereisten met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Gedurende de controle hebben wij de toepasselijkheid geëvalueerd van de grondslagen voor financiële verslaggeving, de schattingen en de toelichtingen in de jaarrekening. Wij vinden dat deze passend zijn.

Significante kwesties die zijn besproken of waarover is gecorrespondeerd met het management

Er zijn geen significante aangelegenheden geweest die zijn besproken met het management of onderwerp zijn geweest van correspondentie met het management.

© 2026 Eshuis Accountants en Adviseurs. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door printouts, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Jaarstukken

2025

recreatieschap
marrekrte

Jaarverslag

2025

Inhoud

1 Programmaverantwoording	6
Beleidskader	7
1.1. Programma Bedrijfsvoering.....	9
1.2 Programma Waterrecreatie.....	11
1.3 Programma Landrecreatie	13
1.4 Programma Baggeren	14
1.5 Programma Ontwikkelingen	15
1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers	17
2 Paragrafen	20
2.1 Lokale heffingen	21
2.2 Weerstandvermogen	21
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	25
2.4 Financiering	28
2.5 Bedrijfsvoering.....	30
2.6 Verbonden Partijen.....	34
2.7 Grondbeleid	34
2.8 Openbaarheidsparagraaf Woo	35
3 Jaarrekening 2025.....	37
3.1 Balans per 31 december 2025.....	38
3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	39
3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2025	43
3.4 Overzicht baten en lasten 2025.....	51
3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2025	53
3.6 Overzicht incidentele baten en lasten	56
3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)	57
4 Rechtmatigheidsverantwoording Dagelijks Bestuur.....	59
Bijlagen bij de jaarstukken 2025.....	61

1

Programma-verantwoording

Beleidskader

Al vele decennia beheert Recreatieschap Marrekrite in de provincie Fryslân de toeristische basisinfrastructuur op *water* en *land*. Opgericht in 1957 was onze focus de eerste 55 jaar exclusief gericht op het realiseren van meer natuurligplaatsen voor de watersport. Inmiddels beheren we op ruim 300 locaties in de provincie ruim 700 voorzieningen (damwanden, steigers, MarBoeien). Aaneengeschakeld gaat het om een enorme aanlegcapaciteit, namelijk zo'n 33 km.

Voor de landrecreatie beheren we voor onze deelnemers de knooppuntnetwerken Fietsnetwerk Fryslân, Wandelnetwerk Fryslân en de Elfstedenfietsroute. Daarnaast realiseren en beheren we de TOP's (Toeristische Overstappunten).

Naast de verantwoordelijkheid voor het beheer van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken (en overige routestructuren), kregen we per 2012 tevens de opdracht om te inventariseren welke recreatieve routes er in Fryslân allemaal zijn (beheer routedatabase). In 2024 heeft ons algemeen bestuur besloten om deze taak te verbreden, zodat Marrekrite *het* provinciale aanspreekpunt is geworden op het gebied van (thematische) routes. Routebureau Fryslân startte in het voorjaar van 2025 als nieuwe loot aan onze boom, voortkomend uit de provinciale opgave Dagrecreatieve Netwerken. Zij houdt zich bezig met het beheer van bestaande routes, de ontwikkeling van nieuwe routes en van routeproducten, alsmede een goede ontsluiting van route informatie.

Los van de bovenstaande beheertaken, heeft Marrekrite ook de opdracht om haar deelnemers gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle voorkomende zaken, die betrekking hebben op de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden.

Marrekrite verricht deze taken als GR (Gemeenschappelijke Regeling) namens haar deelnemers: de provincie Fryslân en de Friese gemeenten. Alle Friese gemeenten zijn deelnemer in ons recreatieschap, op Ooststellingwerf en de Waddeneilanden na. Er wordt wel nauw samengewerkt. Dat geldt ook voor de Groninger gemeente Het Hogeland. Marrekrite beheert en onderhoudt voor deze gemeente de ligplaatsen aan de oostzijde van het Lauwersmeer. De westelijke zijde van het meer valt, via onze deelnemer gemeente Noardeast-Fryslân, binnen het reguliere beheer.

Het werk van Marrekrite heeft tot doel een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Dit alles in de eerste plaats in het belang van onze eigen inwoners (*recreanten*), maar ook als uniek aanbod richting inkomende gasten (*toeristen*).

Wat heeft het per saldo gekost?

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	2.395.392	2.714.392	2.730.023	2.691.996
Lasten	-2.682.572	-3.190.413	-2.851.552	-2.764.022
Saldo (voor bestemming)	-287.180	-476.021	-121.528	-72.025
Onttrekking uit reserves	250.000	445.000	278.774	250.000
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-50.000
Saldo na bestemming	-37.180	-31.021	157.245	127.975

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Structurele baten	2.355.392	2.649.392	2.586.155	2.543.996
Incidentele baten	290.000	510.000	422.642	398.000
Saldo baten	2.645.392	3.159.392	3.008.797	2.941.996
Structurele lasten	-2.421.490	-2.669.413	-2.417.910	-2.470.022
Incidentele lasten	-261.082	-521.000	-433.642	-344.000
Saldo lasten	-2.682.572	-3.190.413	-2.851.552	-2.814.022
TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Saldo structurele baten en lasten	-66.098	-20.021	168.245	73.975
Saldo incidentele baten en lasten	28.918	-11.000	-11.000	54.000
	-37.180	-31.021	157.245	127.975

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

Om inzichtelijk te maken welk deel van de baten en lasten structureel en incidenteel zijn, is in bovenstaand overzicht de aard van zowel de baten als de lasten opgenomen. Het bestuur kan hierdoor beter zien of er sprake is van structurele of incidentele effecten.

Wat hebben we in 2025 per programma gedaan?

2025 was voor Marrekrite een goed jaar. We konden aan alles merken dat er in 2024 goede stappen zijn gezet. Na een periode van discussie over onze precieze taakstelling, kon in het voorjaar van 2025 het lang verwachte Routebureau Fryslân van start, waarvan de gemeenten en de provincie hebben bepaald dat dit Marrekrite-taken betreft. Ten tweede merkten we dat de in 2024 aangetreden nieuwe collega's – dat waren er meerdere – goed ingewerkt raakten. De trein ging steeds beter rijden, zonder vertraging en zonder uitval: er waren geen bevroren wissels en er lagen geen bladeren op de rails. We hadden de zaak in 2025 op alle fronten goed in de macht.

Hieronder gaan we per programma in op de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen.

1.1. Programma Bedrijfsvoering

Wat hebben we gedaan?

In 2025 reed de Marrekrite-trein conform de dienstregeling. Dat is in belangrijke mate het gevolg van het feit dat we in 2024 op 4 posities nieuwe mensen konden aantrekken. Op een bestand van 10 vaste medewerkers is dat een flink aantal en daarom was het spannend hoe dit zou uitpakken. Terugkijkend op 2025 kunnen we concluderen dat onze verwachtingen meer dan waar zijn gemaakt. We hebben qua bemensing een flinke kwaliteitsslag gemaakt. Bovendien is de sfeer in het team heel goed. Marrekrite is sterk horizontaal georganiseerd. Bij vragen of onduidelijkheden vinden de collega's elkaar gemakkelijk. Gesprekken over de grenzen van taken en verantwoordelijkheden vinden open en pragmatisch plaats, vanuit de gedachte dat we samen voor de klus staan. We hadden nauwelijks met ziekteverzuim te maken, iedereen kwam met plezier naar het werk en er was ook de nodige aandacht voor gezamenlijke ontspanning.

Doordat de nieuwe mensen hun posities goed invulden en ook over de gehoopte capaciteiten beschikten, kwam er voor de directeur en de senior beleidsadviseur ruimte om meer afstand van de operatie te nemen. Dit was jarenlang al de wens – en mede aanleiding voor het traject Marrekrite Toekomstbestendig - maar door allerlei kwesties op personeel vlak (ziekte, uitval) en tegelijk een hoop extra projecten die bij de organisatie werden belegd, moesten er voortdurend gaten worden dichtgelopen. Hierdoor was er jarenlang te weinig rust en ruimte om afstand te nemen van de operatie en aandacht te besteden aan de organisatie zelf. Die ruimte ontstond het afgelopen jaar steeds meer, hetgeen waarschijnlijk ook heeft bijgedragen aan de relatieve stabiliteit die we in 2025 hebben ervaren. Marrekrite is vanouds een sterk organische en informele organisatie. De sfeer van daadkracht die daarbij hoort, willen we vasthouden.

Bijzonder in het maaibeheer was dat we tijdelijk een oud-collega konden contracteren, wat op dat front een enorme rust en stabiliteit gaf. Vanouds is het maaibeheer voor Marrekrite een kwetsbaar punt. Het is - met financiën - het laatste domein waar we deels nog met structurele inhuur werken. Daarmee zijn we afhankelijk van derden en van het geluk dat op ons pad komt. Dat voelt niet erg zeker. Momenteel hebben we in het groenbeheer 2 personen vast in dienst. In het seizoen huren we hier 2 personen bij in.

De grootste “gebeurtenis” binnen Marrekrite in het 2025 was zonder twijfel de geboorte van Routebureau Fryslân. De collega's van het routebureau maakten per april een vliegende start en zijn sindsdien bezig om zich een positie te verwerven in de wereld van het routebeheer. Hier worden zij – als verwacht - met open armen ontvangen, want de hoeveelheid achterstallig werk is groter dan gedacht. Er blijkt bijna geen route in de database up to date te zijn. Informatie is verouderd of incompleet, of routebeschrijvingen kloppen niet (meer). Kortom, een vergelijkbare situatie als we jaren geleden met de ligplaatsen en de fiets- en wandelnetwerken hebben gezien. Er is vooral een hoop “maak” energie geweest in het verleden, maar bijhouden wat er is, bepalen in welke staat het verkeert en het op het gewenste peil beheren, dat is een heel andere kwestie. Dit lange termijn beheer van zaken, dat vaak een ondergeschoven kindje is, is precies waar Marrekrite goed in is: het bestaande goed op orde brengen en houden. We hebben zoveel werk binnen het routebureau dat we de verwachtingen naar onze stakeholders inmiddels aan het temperen zijn. We kunnen niet alles tegelijk en we moeten eerst de basis op orde brengen.

Met de komst van de 2 collega's van het routebureau groeide de organisatie naar 12 mensen. Als de inhuurkrachten (onze financieel adviseur en de 2 assistent maaiers) worden meegeteld, bestaat het Marrekrite-team momenteel uit 15 medewerkers. Op 31 december 2025 ging het omgerekend om 10,19 fte in loondienst (begroting 2025: 11,79 fte). De verschillen ontstaan door het -nog- niet vervullen van een fte, inhuur op vacatureruimte en het later in dienst komen van de medewerkers van het Routebureau.

Dankzij het aantrekken van een teamleider beheer & onderhoud, kon de structurele en substantiële inhuur van ingenieursdiensten sterk worden afgebouwd. Dit heeft geleid tot lagere kosten, bij een directere controle en sturing. Dat betekent dat onze inhuur inmiddels is teruggebracht naar alleen nog de domeinen financiën en maaibeheer.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	2.168.750	2.190.750	2.206.793	2.273.404
Lasten	-1.177.863	-1.230.863	-1.109.164	-1.215.083
Saldo (voor bestemming)	990.887	959.887	1.097.629	1.058.321
Onttrekking uit reserves	250.000	360.000	250.000	250.000
Toevoegingen aan reserves	-	-		
Saldo (na bestemming)	1.240.887	1.319.887	1.347.629	1.308.321

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.2 Programma Waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Ondanks het feit dat de landrecreatie voor Fryslân belangrijker wordt, ligt de basis van ons schap in de watersport. Dat zien wij ook terug in de bestemming van middelen. Vrijwel al onze investeringen betreffen de herbouw van oude aanlegvoorzieningen (damwanden en steigers). Het vreemd vermogen dat wij aantrekken, is puur voor de realisatie van deze opgave bedoeld. Marrekrite onderhoudt ongeveer 700 vrije aanlegvoorzieningen op zo'n 400 plekken in Fryslân. Sinds een jaar of 10 gaat het daarbij ook om MarBoeien, waarvan we er momenteel 100 beheren. Duizenden recreanten kunnen elke dag te kust en te keur kiezen uit talloze mooie plekken.

Nog altijd ontwikkelen we – zij het tegenwoordig nog mondjesmaat – ook nieuwe ligplaatsen. Zowel bij her- als nieuwbouw ligt de focus op kwalitatief hoogstaande, duurzame voorzieningen. Dat we hier goed in slagen blijkt uit de positieve feedback die wij krijgen. De focus op kwaliteit leidt op termijn bovendien tot een flinke verlaging van onze onderhouds- en beheerkosten. Duurzaam werken is inmiddels een modebegrip geworden. Voor Marrekrite betekent het vooral dat we kijken naar de lange termijn en dus naar de kosten van de gehele levenscyclus. Het mes van “kiezen voor kwaliteit” snijdt daarmee aan vele kanten tegelijk.

Steigers en damwanden

Het jaar 2025 was wat de vervanging van oude aanlegvoorzieningen betreft, in navolging van 2024, opnieuw geen opvallend jaar. We hebben uitgevoerd wat we ons ten doel hadden gesteld en dat verliep zonder noemenswaardige problemen. Omdat de kosten meevielen ten opzichte van de begroting, konden we zelfs enkele extra werkzaamheden uitvoeren. De aannemers leverden de werken tijdig en volgens onze eisen op. Daarmee werkten we naar tevredenheid aan onze meerjarige vervangingsoperatie, zij het dat we de afgelopen jaren wel hebben gezien dat we steeds minder meters kunnen wegzetten voor hetzelfde geld. Tien jaar geleden hadden we berekend dat we in 2026 met de vervangingsoperatie klaar zouden zijn. Door de significant gestegen prijzen is dat niet haalbaar gebleken. Onze vervangingsopgave loopt na 2025 nog een paar jaar door. Het tempo van vervangen gaat wel naar beneden. Door de hele provincie heen zijn de slechtste voorzieningen inmiddels vervangen. We blijven jaarlijks vervangen wat de hoogste prioriteit heeft en hebben de ruimte en het overzicht om daarin te schuiven, indien nodig. Gelukkig blijft het tegenwoordig bij uitdagingen op financieel vlak.

MarBoeien

In 2024 heeft een aannemer alle MarBoeien gecontroleerd en waar nodig van nieuwe onderdelen voorzien. Op dit moment houden we vast aan een inspectiecyclus van 2 jaar, met het oprekken van deze cyclus zijn we erg voorzichtig. Boven alles moeten onze voorzieningen veilig en betrouwbaar zijn, temeer daar de boeien zijn nog altijd heel populair zijn. Dit maakt de investeringen wel doelmatig. Tegelijk kan niet worden ontkend dat de boeien niet zo goedkoop zijn als we bij de introductie hadden gehoopt.

Vanwege de tweejaarlijkse inspectiecyclus zijn er in 2025 zijn geen acties ondernomen met betrekking tot de MarBoeien. Een nieuwe controle en eventuele herstelwerkzaamheden staan weer gepland voor 2026.

Húskes

Nadat er in 2024 weinig beweging te zien was op het terrein van “vuilwater”, kwam de zaak in 2025 langzaam weer op gang. Binnen het PBOW is afgesproken om te bekijken of de Húskes opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In samenspraak met onder andere Wetterskip is besloten om eerst één Húske aan een grondige testfase te onderwerpen. In samenwerking met het CEW is hiervoor eind 2025 een plan van aanpak opgesteld. De uitvoering van deze test staat gepland voor begin 2026 en moet duidelijkheid geven over de werking (kwaliteit van zuivering) en eventuele noodzakelijke aanpassingen om de 3 Húskes weer in bedrijf te nemen. Na afronding van de testfase moet overigens nog wel worden bezien op welke wijze de daadwerkelijke ingebruikname en het onderhoud kan worden gefinancierd.

Wat heeft het gekost?

Waterrecreatie	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	16.643	58.643	57.765	16.158
Lasten	-823.289	-1.025.130	-977.486	-801.260
Saldo (voor bestemming)	-806.646	-966.487	-919.721	-785.102
Onttrekking uit reserves	-	50.000	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-806.646	-916.487	-919.721	-785.102

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.3 Programma Landrecreatie

Wat hebben we gedaan?

De hoofdtaak binnen het programma Landrecreatie betreft het beheer en onderhoud aan de fiets- en wandelknooppuntnetwerken. Daarnaast ontwikkelen en beheren we de toeristische overstappunten (TOP's). Het onderhoud aan deze voorzieningen wordt uitbesteed aan een aannemer. Het onderhoudscontract is per 2025 gegund aan de aannemer waar we al jaren naar tevredenheid mee werken. Er is een contract afgesloten voor de periode 2025 tot en met 2027, waarbij we de optie hebben om maximaal twee maal met twee jaar te verlengen. Dit betekent dat we met vertrouwen naar de toekomst kijken als het gaat om het vasthouden van de huidige kwaliteit. Fryslân behoort al jaren tot de top in Nederland en dat houden we graag zo.

Zoals elk jaar zijn voor de fiets- en wandelnetwerken, voorafgaand aan de start van het nieuwe seizoen, onderhoudsrondes gedaan. Daarnaast werden (schade)meldingen jaarrond verholpen. Ook zijn er, ter verbetering van beide netwerken, diverse trajectwijzigingen doorgevoerd. Soms gebeurde dat in verband met infrastructurele werken, om TOP's, ligplaatsen, of de netwerken van omliggende provincies beter te laten aansluiten, maar soms ook puur om de netwerken net weer iets aantrekkelijker of veiliger te laten lopen.

Daarnaast hebben we in 2025 de beoogde "TOP-explosie" kunnen realiseren. We kregen er maar liefst 11 TOP's bij, waarmee het TOP-netwerk Fryslân nu in totaal 30 TOP's telt, verspreid over de hele provincie.

Wat heeft het gekost?

Landrecreatie	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	-	15.000	27.095	73.044
Lasten	-435.420	-498.420	-352.884	-476.765
Saldo (voor bestemming)	-435.420	-483.420	-325.789	-403.721
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-435.420	-483.420	-325.789	-403.721

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.4 Programma Baggeren

Wat hebben we gedaan?

De ambitie om op het vlak van baggeren net zo projectmatig te opereren als op het domein van de vervanging van aanlegvoorzieningen, is in 2025 verder geconcretiseerd. De in 2024 gestarte baggerwerkzaamheden in het Lauwersmeer zijn begin 2025 afgerond. Daarnaast zijn in de loop van het jaar baggerwerkzaamheden uitgevoerd bij Brandemar, de Houkesloot en het Burgumer Mar. Hiermee zijn opnieuw belangrijke stappen gezet in het structureel aanpakken van de “verondieping” rondom onze ligplaatsen.

In 2025 is besloten om in plaats van externen, onze buitendienst de jaarlijks peilingen te laten uitvoeren op de locaties waar ook gemaaid wordt. Behalve het laten doen van peilingen, is ook de inhuur van externe ingenieursdiensten voor de voorbereiding en aanbesteding van baggerwerken niet langer nodig, aangezien we deze kennis inmiddels zelf in huis hebben. Door deze taken zelf te hand te nemen bouwen wij op efficiënte wijze een actueel, breed en actief bestand op, dat ons in staat stelt om een schatting te maken van onze structurele opgave.

Zoals we in eerdere jaren hebben opgemerkt, is de onderwaterwereld nog altijd grotendeels “terra incognita”. Dat is overigens geen reden voor paniek, overal kan nog prima gevaren worden. Anderzijds merken we wel dat het op bepaalde plekken ondieper wordt. Door jaarlijks op een flink aantal ligplaatsen te peilen, kunnen we de voortgang van de “verondieping” nauwkeurig volgen. De peilingen stellen ons bovendien in staat om toekomstige baggerwerken gericht te programmeren en tijdig in te spelen op problemen.

Voor de in 2025 uitgevoerde werken is gebruikgemaakt van eerder uitgevoerde milieu-hygiënische onderzoeken. Hierdoor zijn in dit verslagjaar geen kosten gemaakt voor aanvullend onderzoek. Het budget kon worden besteed aan het baggeren zelf. Baggeren blijft een prijzige bezigheid, maar dat gezegd hebbend, konden we met scherpe aanbiedingen werken.

De baggerwerken worden door ons bovendien inmiddels zelfstandig aanbesteed, vergelijkbaar met de aanpak die wordt gehanteerd bij projecten voor damwanden, steigers en overige werken. Deze werkwijze draagt bij aan meer voorspelbaarheid, een efficiëntere uitvoering en een structurele beheersing van de baggeropgave.

Wat heeft het gekost?

Baggeren	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	-	-	-	-
Lasten	-200.000	-200.000	-206.184	-245.958
Saldo (voor bestemming)	-200.000	-200.000	-206.184	-245.958
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-200.000	-200.000	-206.184	-245.958

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.5 Programma Ontwikkelingen

Wat hebben we gedaan?

De belangrijkste ontwikkeling binnen Marrekrite in 2025 is de start van het routebureau. In april is hiervoor een tweetal nieuwe medewerkers aangesteld. Routebureau Fryslân heeft dit jaar, na een periode van verkennen en leren kennen, de eerste stappen gezet in het opbouwen van een toekomstbestendig en samenhangend routeaanbod. Daarbij tekenden zich 2 grote domeinen af.

Eenzijds moest er een begin worden gemaakt met de ontwikkeling van een duidelijk beleids- en uitvoeringskader, waarin kwaliteit, data en samenwerking centraal staan. Met ruim 1.000 routes, een Routeboekje als kwaliteitsinstrument, een groeiend vrijwilligersnetwerk en samenwerking met partners zoals Merk Fryslân en de RMO's, maar ook diverse route-ontwikkelaars, is een begin gemaakt met het organiseren van de wereld van het route-aanbod. 2025 stond daarmee in het teken van organisatieopbouw, het ontwikkelen van kwaliteitscriteria voor routes en het verkennen van kansen en knelpunten. Samenwerking met vrijwilligers, gemeenten en (landelijke) partners vormde de kern van de werkzaamheden.

Het andere grote aandachtsveld voor het routebureau betrof de routes zelf (beheer). Er is gestart met het checken van de belangrijkste routes op kwaliteit, juistheid en actualiteit. Projecten als de Elfstedenfietsroute (ontwikkeling routekaart en de keten rond de bijbehorende stempelkaart) tonen de inzet op zowel beheer als verbetering, waarbij we extra aandacht hebben voor beleving, erfgoed en toegankelijkheid.

Eenmaal aan de slag met het enorme route-aanbod (meer dan 100 routes), bleek meteen dat er veel achterstallig onderhoud is. Er is geen route waar niet iets mee aan de hand is. We denken dat het wel even duurt voor de basis (het bestaande) op orde is, zoals bij onze voorzieningen op water en land intussen het geval is. Dat betekent dat we realistisch moeten zijn naar onze stakeholders. Nieuwe initiatieven zijn mooi en brengen een hoop vrolijkheid en energie met zich mee, maar we moeten de basis op orde krijgen om "in control" komen.

Wat de financiële kant betreft: het budget voor 2025 voor het routebureau was door het adviesbureau in de verkenningsfase geraamd op € 330.000. Doordat de medewerkers pas in april in dienst konden treden, was al vroeg duidelijk dat dit budget niet volledig besteed zou worden. Via een begrotingswijziging is het budget voor 2025 verlaagd naar € 210.000. En ook die inschatting blijkt uiteindelijk iets te hoog zijn geweest.

Overigens is het goed om te weten dat het programma Ontwikkelingen meer behelst dan alleen het routebureau: onder dit programma vallen diverse door externe partijen gefinancierde projecten, waarvan de lasten grotendeels via de balans lopen. In 2025 zijn diverse projecten, waarvoor Marrekrite incidentele bijdragen van vooral de provincie Fryslân heeft ontvangen, inhoudelijk en financieel afgerond. Het gaat dan om de projecten Vaarknooppunten, Vuilwater, Vaarklasse G, Camperen, Dagrecreatieve Netwerken 2024 en het Rondje Snitsermar. Een deel van de restbudgetten is terugbetaald aan de provincie, voor een ander deel is de projectperiode verlengd. Dat betreft onder andere het project Vuilwater, waarvoor we in 2025 zijn gestart met een onderzoek naar een vervolg, maar ook het project Landpadenregeling, waarvoor we eind 2025 - naar aanleiding van een motie in provinciale staten - de opdracht hebben gekregen om het advies uit 2021 te actualiseren.

De provincie heeft ons gevraagd het restbudget van het project Vaarklasse G in 2026 te gebruiken voor het ontwikkelen van een digitale vaarkaat. Binnen het Rondje Snitsermar zetten we, door de aanleg van een fietspad, in op ontsluiting van de ligplaatsen aan de Noarder Aldewei nabij Goïngaryp.

Door de afronding van diverse lopende projecten en een geringe aanwas van nieuwe plannen, ontstond er in 2025 meer rust en ruimte in de organisatie om aan de bedrijfsvoering te werken.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelingen	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	-	175.000	143.868	-
Lasten	-20.000	-210.000	-178.676	-
Saldo (voor bestemming)	-20.000	-35.000	-34.808	-
Onttrekking uit reserves	-	35.000	28.774	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-20.000	-	-6.034	-

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Wat hebben we gedaan?

Zoals we in eerdere jaarverslagen ook opmerkten, is het weer al jaren een veel belangrijker factor in de recreatie was dan het vroeger was. In de hoogtedagen van de watersport in Fryslân ging je “gewoon varen” als je een boot had, weer of geen weer. Dat is al lang niet meer zo. Veel mensen hebben de luxe dat zij voor hun ontspanning uit vele activiteiten kunnen kiezen. Het weer telt sterk me in de uiteindelijke keuzes. Tegenwoordig boeken mensen een weekje naar de zon makkelijker, dan vroeger een dagje naar de Efteling.

2025 was qua weer een uitzonderlijk jaar (zie knmi.nl). In de afgelopen 100 jaar was het alleen in 2022 warmer dan in 2025. Hoewel de oorzaak hiervan te denken geeft, is het effect voor de recreatie positief. Het voorjaar begon vroeg en was zacht. Het regende bijna niet. De zomer was warm en eveneens droog en leverde maar liefst tweemaal een hittegolf op. De herfst was zacht, maar juist erg nat. Al met al hadden we in 2025 een lang seizoen met veel mooie dagen, met veel droog en zonnig weer. Dat was daarom goed recreëren op het water, maar ook om te fietsen en te wandelen was 2025 een prachtig jaar.

Ondanks het uitzonderlijk goede weer hadden onze mensen op het water (buitendienst) de indruk dat het qua drukte een vrij gemiddeld jaar was, of eerder wat aan de rustige kant. Rond de bouwvak was het tijdelijk erg druk, maar dat is elk jaar zo. Dit beeld staft de stelling uit de verslagen van de afgelopen jaren: “we lijken te kunnen concluderen dat er sprake is van een trend, die vóór de corona-periode al zichtbaar werd: het wordt rustiger op het Friese water”.

Als het rustiger wordt op het water is het logisch om te veronderstellen dat de wimpelverkoop ook terug zou lopen, maar dat lijkt niet aan de orde te zijn. Al jaren zien we een licht stijgende verkoop, waarbij alleen 2024 een uitzondering is. In dat jaar viel het aantal verkochte wimpels iets terug, maar in 2025 herstelde de trend zich die tot en met 2023 zichtbaar was: elk jaar iets meer verkochte wimpels.

De conclusie lijkt te zijn dat het aantal gebruikers nog steeds toeneemt, maar dat het gebruik per gebruiker afneemt. Dat strookt met de stelling hierboven: mensen hebben meer activiteiten dan varen alleen. Ondanks het feit dat zij minder (vaak) varen, blijven mensen de wimpel kopen.

Waarom de verkopen in 2024 licht daalden, is gissen. Een verklaring zou kunnen zijn dat we in 2024, voor het eerst in jaren, de wimpelprijs met € 5 verhoogden. In het verleden werd de wimpel elk jaar een euro duurder. Per 2017 is besloten de prijzen voor een aantal jaren vast te zetten en ze na een nader te bepalen aantal jaren in een keer met € 5 te verhogen. Er zou dus sprake kunnen zijn geweest van een “schrik-effect”. Als dat zo was, was de schrik maar van korte duur, want in als gezegd verkochten we nog nooit zo goed als in 2025. Doordat we in 2025 niet alleen hogere aantallen verkochte wimpels zagen dan in 2023, maar ook elke verkochte wimpel € 5 meer opbracht, is de wimpelomzet in 2025 naar een recordhoogte gestegen.

We zien eveneens positieve ontwikkelingen op het vlak van de donateurs. Nog steeds kiezen mensen ervoor om zich structureel aan ons te verbinden door donateur te worden. In lijn daarmee zien we de bedragen die we aan vrijwillige bedragen extra binnen krijgen ook nog altijd toenemen. Ook lijkt het erop dat we vaker worden gevonden in het kader van schenkingen en nalatenschappen.

Al met al is het hele gebeuren rondom de wimpelverkoop hiermee binnen onze begroting inmiddels een factor van formaat geworden. Met recht zouden we kunnen spreken van de recreant en toerist als zijnde “de 15^e deelnemer in onze GR”.

Op het vlak van de vrijwilligers was 2025 opnieuw een rustig jaar. De vrijwilligers krijgen het qua werkzaamheden steeds rustiger. Dat geldt zowel voor degenen die voor ons wimpels verkopen, als voor degenen die onze voorzieningen controleren. Deze trend loopt mooi in de pas met het steeds ouder worden van deze groep. Aangezien we dit al jaren aan zien komen (er komen geen nieuwe jonge vrijwilligers meer bij), zijn we al geruime tijd bewust aan het sturen om de organisatie onafhankelijk te maken van de inzet van vrijwilligers. Dat doet natuurlijk niets af aan de enorme waardering die wij hebben voor hun inzet in de jaren die achter ons liggen, toen hun bijdrage enorm was, en ook cruciaal.

Wat heeft het gekost?

Wimpels e.d.	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Baten	-	275.000	294.502	329.390
Lasten	-20.000	-26.000	-27.158	-24.955
Saldo (voor bestemming)	-20.000	249.000	267.344	304.435
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-50.000
Saldo (na bestemming)	-20.000	249.000	267.344	254.435

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

2

Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Bij Recreatieschap Marrekrite kennen we geen lokale heffingen zoals bij een gemeente of provincie.

2.2 Weerstandsvermogen

Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht. We ontwikkelen hiervoor beleid in overleg met een financiële werkgroep, bestaande uit een afvaardiging van de deelnemers. Dat hangt samen met het inzicht in onze resterende vervangingsopgaven en onze baggeropgave. Op het moment dat we deze duidelijk hebben en deze financieel meerjarig is vertaald, weten we de impact op ons huidige weerstandsvermogen en kunnen we kijken wat een adequaat niveau is voor de resterende opgaven binnen onze begroting. We hanteren in deze jaarstukken de uitgangspunten zoals die tot nu toe golden. We beschouwen de Bestemmingsreserve Baggeren (BB) als ware het een voorziening totdat we via jaarlijks peilen zicht hebben gekregen op de structurele baggeropgave, zoals gemeld in het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030, dat eind 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

Ten aanzien van weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- inventarisatie van de weerstandscapaciteit,
- In de paragraaf inventarisatie van de risico's,
- beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's,
- een kengetal voor:
 - a. netto schuldquote
 - b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - c. solvabiliteitsratio
 - d. grondexploitatie
 - e. structurele exploitatieruimte en
 - f. belastingcapaciteit (n.v.t.),
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover Marrekrite beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal elementen:

- Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer:
 - a. onvoorzien incidenteel en structureel (n.v.t.),
 - b. onbenutte belastingcapaciteit (n.v.t.).

- Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer:
 - a. algemene reserve,
 - b. bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR).

	Jaarrekening 2025			Jaarrekening 2024		
	1-1-2025	Mutaties	31-12-2025	1-1-2024	Mutaties	31-12-2024
A Algemene Reserve (AR)	3.614.242	-150.799	3.463.443	3.773.720	-159.478	3.614.242
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
C Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	214.138	-	214.138	164.138	50.000	214.138
Subtotaal reserves	4.128.380	-150.799	3.977.581	4.237.858	-109.478	4.128.380
Gerealiseerd resultaat			157.245			127.975
TOTAAL EIGEN VERMOGEN			4.134.826			4.256.354

De weerstandscapaciteit van Marrekrite bedraagt, gelet op de stand van de algemene reserve, zonder het onverdeelde resultaat ultimo 2025 € 3,68 miljoen.

Beoordeling omvang van de risico's

Hoe komen we tot de benodigde weerstandscapaciteit?

Bij iedere begroting en jaarrekening actualiseren wij de risico's. We gaan na of er nieuwe risico's zijn bijgekomen en/of risico's vervallen. Van de risico's die we lopen, vindt een inschatting plaats van de omvang en van de kans dat het zich voordoet. Bij het bepalen van de omvang is ook van belang of het om een structureel of een incidenteel risico gaat. Afhankelijk van de mogelijkheden om de risico's te beheersen, vindt vervolgens een correctie naar beneden plaats. Alle risico's, na correctie, tellen we bij elkaar op. Dat totaal is de benodigde weerstandscapaciteit.

In 2024 hebben we een notitie Weerstandsvermogen in het Algemeen Bestuur vastgesteld. In deze notitie verlaten we de beoordeling van het weerstandsvermogen via de salariskosten. We leggen vanaf dan een relatie tussen de weerstandscapaciteit en de solvabiliteit: met name vanwege de bijzondere omstandigheden dat we als Marrekrite in tegenstelling tot vele andere GR's in relatie tot onze begrotingsomvang veel vaste activa hebben. Dat leidt tot een reëlere ratio van het weerstandsvermogen.

Dat levert een minimaal benodigde weerstandscapaciteit op: deze bedraagt in 2025 € 2,85 miljoen. De ratio van het weerstandsvermogen berekenen we voor 2025 op 125%. Daarmee valt deze binnen de afgesproken marges van de nota Weerstandsvermogen.

Risico's Baggeren en de relatie met de Bestemmingsreserve Baggeren

De acties volgend uit het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030 richten zich, behalve op een paar specifieke projecten, vooral op het projectmatig aanpakken van ondieptes bij de meest populaire locaties. In 2025 hebben we, net als in 2024, goede voortgang weten te boeken op de projecten die in de planning stonden. Daarmee lijken we de jaren van moeizaam vooruitkomen definitief achter ons te laten.

Tot 2024 hadden we vaak te maken vertragingen, veelal vanwege technisch inhoudelijk kwesties zoals de problemen rondom PFAS. Maar ook de ambitie om zaken te combineren, de beperkte personele capaciteit, e.d. speelden ons parten.

Om de oplopende rentelasten van de langlopende lening te kunnen opvangen, hebben we de jaarlijkse begrotingslast voor baggeren teruggebracht naar € 200.000. Hiermee is de cyclus van onderhoud van 24 naar 30 jaar gebracht. Onze inschatting op dit moment is, dat we hierdoor geen extra risico's lopen. Met de kwaliteitsslag die we het afgelopen jaar hebben gemaakt zien we onze inspanningen ook daadwerkelijk "uitbetaald" worden.

Omvang weerstandsvermogen

De omvang van het weerstandsvermogen drukken we uit in een ratio. Ratio's beschouwen we als een indicatie. De ratio voor het weerstandsvermogen berekenen we aldus (x 1000):

Weerstandsvermogen

$$\begin{array}{rcccl} \text{Ratio van het} & & \text{Beschikbare} & & \\ \text{weerstandsvermogen} & = & \text{weerstandscapaciteit} & & \\ & & \text{Benodigde} & & \\ & & \text{weerstandscapaciteit} & & \end{array} = \frac{3.678}{2.223} = 165\%$$

De ratio van het weerstandsvermogen moet minimaal 100% zijn om als "voldoende" te kwalificeren. In de nota Weerstandsvermogen houden we een bandbreedte tussen de 100% en 140% aan, waarbuiten aanvullende acties nodig zijn. De huidige waarde voor 2025 valt buiten deze bandbreedte. Dat komt doordat onttrekkingen niet (volledig) hebben plaatsgevonden.

Bestemmingsreserves

Naar aanleiding van de Notitie Reserves en Voorzieningen (december 2019) is het aantal bestemmingsreserves waarover Marrekrite kon beschikken, sterk teruggebracht. Ook de (structurele) verrekening met de programmasaldi behoort al enige jaren tot het verleden.

Wat op dit moment resteert, is een bestemmingsreserve Baggeren, die we vanwege de reeds gememoreerde vervolgacties, behandelen als ware het een voorziening. De jaarlijkse sets nieuwe peildata leveren steeds betrouwbaardere prognoses.

Het onderhoud aan damwanden en steigers is met de grootschalige investeringen in de vervangingsopgave relatief beperkt geworden, waarmee de noodzaak voor een specifieke onderhoudsreserve afwezig is. Waar we vroeger spaarden voor "planmatig vervangingsonderhoud" worden onze (vervangings)investeringen nu geactiveerd. De daarmee samenhangende kapitaallasten bekostigen we via de exploitatie. Het dagelijks (klein) onderhoud aan onze voorzieningen, dat als gezegd tegenwoordig heel beperkt is, bekostigen we eveneens vanuit de exploitatie.

Stille en geheime reserves

Marrekrite heeft (meestal ten behoeve van de steigers en damwanden) meerdere kavels water, drassige oevers en landbouwgrond in bezit. Deze gronden zijn indertijd “om niet” verkregen en hebben daardoor geen waardering op de balans. Dergelijk bezit noemt men stille reserves. Op grond van BBV is het niet toegestaan deze bezittingen te herwaarderen. De (historische) verkrijgingsprijs is in dit geval de waarderingsgrondslag. Op de balansdatum is de omvang van de stille reserves derhalve niet bepaald.

Marrekrite kan besluiten een deel van dit bezit in de toekomst te verkopen. Grondslag voor verkoop is altijd een taxatie van het betreffende bezit. Verkoop-baten lichten wij, conform de Financiële Verordening (vanaf € 25.000) in de tussentijdse rapportage of de jaarrekening toe als een incidentele bate. In 2025 hebben er geen verkopen plaatsgevonden.

Financiële kengetallen

Zoals we bij de introductie in deze paragraaf hebben aangegeven, zijn niet alle kengetallen voor Marrekrite van toepassing. In onderstaande tabel zijn alleen de relevante kengetallen opgenomen.

Jaarstukken 2025 Kengetallen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto schuldquote	207%	306%	252%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	207%	306%	252%
Solvabiliteitsratio	38%	33%	33%
Structurele exploitatieruimte	9%	8%	10%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft aan in welke mate sprake is van een overschot of tekort aan liquide middelen. In de loop van 2025 voorzagen we een tekort aan liquide middelen. Eerste hebben we een kortlopende lening aangetrokken en in oktober een langlopende lening via de BNG van 8 miljoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitspositie van een onderneming of instelling geeft een beeld van de mate waarin zij in staat is haar toekomstige verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen aan. De solvabiliteitspositie van Marrekrite is en blijft uitstekend in 2025, maar is wel dalend als gevolg van de aangetrokken (lange) geldlening in 2022 en de nieuwe lening in 2025 gecombineerd met een daling van het eigen vermogen als gevolg van de afbouw van het vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte van een onderneming of organisatie is binnen de jaarrekening. Hoe hoger het kengetal, hoe beter. Deze structurele vrije ruimte is met het nieuwe financiële beleid toegenomen, omdat het rekeningresultaat bestaat uit de resultaten van alle programma's tezamen en er geen automatische storting of onttrekking meer plaatsvindt in relatie tot de bestemmingsreserves.

De structurele exploitatieruimte is in verhouding tot voorgaand boekjaar gestegen. Het structurele resultaat ten opzichte van het voorgaande boekjaar is verbeterd, onder andere vanwege lagere uitgaven aan loonkosten.

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Saldo structurele baten en lasten	-66.098	-20.021	168.245	73.975
Saldo incidentele baten en lasten	28.918	-11.000	-11.000	54.000
	<u>-37.180</u>	<u>-31.021</u>	<u>157.245</u>	<u>127.975</u>

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Als al onze ca. 700 aanlegplaatsen op ruim 300 locaties achter elkaar zouden worden gelegd, hebben we circa 33 km aanlegvoorziening in de vorm van steigers en damwanden in beheer op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarvan liggen sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water.

Containers

Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan, maar worden dan wel grotendeels afgesloten. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig – door de schipper van de milieuboot gerepareerd. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd. Wanneer reparatie niet langer toereikend is, worden jaarlijks enkele containers vervangen door nieuwe exemplaren.

Inspectievaartuig MK1

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aangeschaft en wordt in 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip ligt, sinds we in 2022 naar Uitwellingerge zijn verhuisd, "voor huis" in het water. Aanvankelijk besteedden we het technisch onderhoud aan onze schepen nog uit, maar sinds wij beschikken over een buitenploeg met meerdere technisch goed onderlegde collega's, doen wij veel onderhoud aan onze schepen zelf. Ook kleine verbouwingen en aanpassingen doen we doorgaans in eigen beheer.

Groot onderhoud, zoals het inbouwen / reviseren van motoren of groot schilderwerk, besteden we uit, hoewel we ook daar de nodige hand- en spandiensten bij verlenen. Dat alles maakt dat wij onze vier werkschepen tegen zeer scherpe lasten op het water kunnen houden.

Milieuboot MK2

De milieuboot (“afvalcontainerboot”) MK2 is eind 2013 van Boarnsterhim overgenomen en wordt ingezet om er het recreatie-afval mee in te zamelen. De verwerking dit afval is een taak van Omrin. In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen.

Zoals hierboven aangegeven, doen we zoveel mogelijk onderhoud aan het schip zelf. De laatste jaren heeft dit nogal wat om handen gehad. De boot is decennia lang intensief gebruikt en vlot achter elkaar moesten we het ene na het andere cruciale onderdeel vervangen, waaronder recent nog de hoofdmotor. Helaas zijn we er nog niet. Vanwege de strenge regelgeving in de binnenvaart is er opnieuw gekeken naar de stabiliteit van het vaartuig. Ook daar blijkt dat er stevige aanvullende maatregelen nodig zijn om aan de eisen te voldoen. Eind 2023 zijn er in overleg met de Inspectie afspraken gemaakt, zodat de inzet van het schip veilig kon worden gesteld. Er werden tijdelijk zogenaamde “zwembandjes” gemonteerd.

In het najaar van 2025 werd een aanvang gemaakt met een structurele oplossing. In dat kader is een marktconsultatie uitgevoerd door gesprekken te voeren met drie scheepswerven. Dit om inzicht te krijgen in de beste aanpak en de bijbehorende kosten. Op basis van deze gesprekken zijn de aangedragen opties en randvoorwaarden door ons uitgewerkt in een beslisboom. Hieruit kwam als beste oplossing naar voren om het bestaande voor- en middenschip te verbreden. In juli 2025 is deze aanpassing aanbesteed en in oktober zijn de werkzaamheden gestart. Verder is besloten om meteen de kraan vervangen, die tevens het einde van haar technische levensduur had bereikt.

De oorspronkelijke begroting van € 200.000 is in de tussenrapportage bijgesteld tot € 265.000, niet als gevolg van tegenvallers, maar als gevolg van diverse aanvullende maatregelen ter verbetering van de stabiliteit, efficiëntie, veiligheid en duurzaamheid van het vaartuig. Door een deel van deze aanpassingen kunnen meer werkzaamheden in eigen beheer worden uitgevoerd, wat op termijn kostenbesparend werkt en de extra investering ruimschoots compenseert.

Met de onderhanden ingrepen kan het schip naar verwachting weer jarenlang vooruit en blijven grote kosten de komende jaren naar verwachting achterwege, regulier onderhoud daargelaten.

We hebben de restboekwaarde van de oude elementen van de MK2 in deze jaarrekening afgewaardeerd.

Duwponton

Het duwponton is 4 x 5 meter groot en is in 2010 aangekocht om (destijds) schapen te vervoeren en kleine onderhoudswerkzaamheden te doen. Dit ponton schrijven we in 20 jaar af en is dus eind 2030 afgeschreven. Het ponton is in de afgelopen jaren slechts beperkt ingezet. Gezien de huidige goede staat is in 2025 besloten dat een aanpassing van het ponton het geschikt maakt voor het vervoeren van maaimaterieel, wat efficiencyvoordelen oplevert.

Installatie YOSS

Onze mobiele Yoss-vuilwaterpomp is in 2014 tweedehands aangeschaft ten behoeve van het project “Vuilwaterboot”. De installatie staat niet op de balans en is opgeslagen in Uitwellingerga.

Húskes

Zoals hierboven reeds is gememoreerd, hebben onze drie Húskes het afgelopen seizoen niet op het water gelegen. Er is een doorstart van de dit initiatief nodig, waarbij rollen, taken en financiering eerst goed moeten worden afgestemd. Het is heel belangrijk voor de waterkwaliteit en voor ons imago als watersportgebied dat onze deelnemers en Wetterskip hierover goede afspraken maken.

In 2025 is binnen het PBOW afgesproken om te inventariseren of de Húskes opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In samenspraak met onder andere het Wetterskip is besloten om eerst één Húske aan een grondige testfase te onderwerpen. In samenwerking met het CEW is hiervoor eind 2025 een plan van aanpak opgesteld. De uitvoering van deze test staat gepland voor begin 2026 en moet duidelijkheid geven over de werking en eventuele noodzakelijke aanpassingen om het Húske weer in bedrijf te nemen en de bekostiging ervan.

Borden netwerken

De knooppuntborden, dragers en informatiepanelen van de knooppuntnetwerken en de TOP-zuilen blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten. Hetzelfde geldt voor de toeristische overstappunten. In totaal is ruim 2.800 km fietspad in ons werkgebied voorzien van knooppuntbebording (868 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3.900 km wandelpad is voorzien van 2.106 knooppunten. Eind 2025 waren er in totaal 30 TOP's gerealiseerd.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is inmiddels volledig afgeschreven. Vanwege de activeringsgrens van € 25.000 zullen de meeste lasten voor inventaris in de toekomst via de exploitatie lopen.

2.4 Financiering

We handelen conform onze Financiële Verordening 2025. Langlopende schulden kenden we in 2022 voor het eerst in de geschiedenis van Marrekrite. De liquide middelen zijn bij banken ondergebracht als rekening courant tegoeden.

We hebben inmiddels rentelasten uit vreemd vermogen als gevolg van een aangetrokken langlopende geldlening via de gemeente Súdwest-Fryslân van € 4,0 miljoen, waarvan in 2023 het eerste deel is afgelost. Daarnaast hebben we rentelasten vanwege een langlopende lening aangetrokken per oktober 2025 (30 jaar) en een kortlopende lening tot oktober 2025. We hebben de langlopende lening die we in 2024 hebben aangetrokken (1 jaar en twee dagen) afgelost in 2025. Voor de volledigheid geven we de maxima voor zowel de renterisiconorm als de kasgeldlimiet:

- de renterisiconorm bedraagt 20% van de grondslag, zijnde het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar (€ 2,68 miljoen); de renterisiconorm bedraagt € 0,54 miljoen en heeft betrekking op de vaste schuld.
- de kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,20% van het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar. De kasgeldlimiet bedraagt € 0,22 miljoen.

In 2025 hebben we als Marrekrite de renterisiconorm overschreden (vanwege de herfinanciering van de in 2024 aangetrokken langlopende lening) en zijn we binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Rente-omslag

De rente-omslag wordt bepaald door het totale rentesaldo te relateren aan de totale boekwaarde en geeft daarmee de gemiddelde rente over de investeringen weer. Omdat Marrekrite in het verleden grotendeels heeft gefinancierd met eigen vermogen is de rente-omslag (veel) lager dan de rente op de aangetrokken langlopende geldlening. Inmiddels is de lange rente gestegen en de rentevergoeding over de tegoeden in de rijksschatkist daalt inmiddels. De markt verwacht nog een verdere stijging van de lange rente. De rente-omslag bedraagt op rekeningbasis 1,11% (begroting 1,46%). De rentetoerekening is daarop aangepast bij de jaarstukken.

Renteschema		Jaarrekening 2025
a.	externe rentelasten over de korte en de lange financiering	
	rente opgenomen langlopende leningen	133.525
	rente kortlopende schulden	-
b.	externe rentebaten:	-18.057
	geldleningen woningbouw	-
	hypothecaire geldleningen	-
	overige geldleningen	-
	Totaal door te rekenen externe rente (1)	115.469
c.	aan grondexploitatie door te belasten rente	-
	rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden	
	Saldo door te rekenen rente (2)	-
d1.	Rente over eigen vermogen (3)	-
d2.	Rente over voorzieningen (4)	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)	115.469
e.	werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)	115.469
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-
	boekwaarden per 01-01	
	totale boekwaarde staat C	10.386.551
	Correctie boekwaarde (verstekte leningen)	-
	Boekwaarde excl. leningen derden	10.386.551
	OMSLAGRENTEN MARREKRITE	1,11%

Schatkistbankieren

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van (het verplicht) Schatkistbankieren. De overheid stelt ook gemeenschappelijke regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg – in normale marktomstandigheden - is het verlies van rente-inkomsten.

Ten aanzien van het Schatkistbankieren geldt per 1 juli 2021 een minimaal drempelbedrag van € 1.0 miljoen. De norm voor het bepalen van het drempelbedrag bij een lagere overheid bedraagt per 1 juli 2021 2,0% van het begrotingstotaal aan lasten, ergo € 54.000. Marrekrite dient daarom per 1 juli 2021 een (minimale) drempel aan te houden van €1.0 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2025				
Begrotingsbedrag verslagjaar				2.682.572
Drempelbedrag 2,0% van het begrotingsbedrag (per 01/07/2021)				53.651
Minimaal drempelbedrag per 01/07/2021				1.000.000
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Buiten schatkist	250.695	72.192	106.366	876.404
Ruimte onder drempel	749.305	927.808	893.634	123.596
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

In 2025 heeft Marrekrite de drempel niet overschreden.

2.5 Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten binnen het programma Bedrijfsvoering bestond tot nu toe uit de salariskosten van de vaste medewerkers. In 2025 hebben we, zoals eerder geschetst, 2 nieuwe collega's kunnen aanstellen. Voor het overige waren er geen mutaties.

Met ingang van de Jaarstukken 2019 rekenen we, voor zover mogelijk, de loonkosten als directe kosten toe aan de verschillende programma's, inclusief een opslag voor overhead. De niet toe te rekenen loonkosten en de overige indirecte kosten blijven achter op het programma Bedrijfsvoering. Voor speciale projecten en/of in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is dat niet binnen de organisatie aanwezig is, huren we tijdelijk externe medewerkers of adviseurs in.

Personele bezetting 2025	
directeur	0,89
officemanager	0,73
medewerker communicatie	1,00
senior beleidsadviseur	0,67
teamleider beheer en onderhoud	1,00
projectleider landrecreatie	0,89
technisch medewerker watersport	0,78
schipper milieuboot	0,89
medewerker groenonderhoud	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
coördinator Routebureau	0,63
medewerker Routebureau	0,71
TOTAAL	10,19

Digitalisering/ICT

Voor het digitale beheer van onze voorzieningen maken we gebruik van het beheerprogramma C-TIP. Hierin staan alle data over onze voorzieningen opgenomen. Relevante data hieruit wordt gedeeld met derden.

Twinfield, ons financiële pakket, is adequaat voor een relatief kleine organisatie als de onze. Het is niet specifiek ontwikkeld voor overheidsorganisaties, maar met behulp van een intermediair hebben we de afgelopen jaren een passende inrichting van onze administratie kunnen maken, die voldoet aan de wet- en regelgeving die zo specifiek is voor de overheid (BBV).

ICT-ondersteuning, zowel hardware als infrastructuur, wordt extern ingehuurd. Sinds 2024 werken we met een clouddienst. Daarmee zijn we ook qua ICT goed toegerust op de toekomst.

Rechtmatigheid

Vanaf verslagjaar 2023 stelt niet de accountant, maar het dagelijks bestuur de verantwoording over de rechtmatigheid op. De commissie BBV heeft hiervoor een standaardtekst opgesteld. Deze rechtmatigheidsverantwoording is een verplicht onderdeel van onze Jaarrekening 2025. In deze opgestelde standaardtekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan: posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten), en posten waarbij voor het dagelijks bestuur ten aanzien van de rechtmatigheid onduidelijkheid bestaat (onduidelijkheden). Hierbij is belangrijk om op merken dat deze “onduidelijkheden” niet gelijk zijn aan de formele onzekerheden in de controle van de externe accountant. Vanuit de interne controle kan er informatie worden verkregen over onduidelijkheden, die twijfel over de rechtmatigheid oproepen. Een voorbeeld hiervan is dat juristen van mening zouden kunnen verschillen over een aanbesteding. Onduidelijkheid over interpretatie, uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen aangemerkt worden als onduidelijkheden.

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- a. begrotingscriterium,
- b. voorwaardencriterium,
- c. misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

Bovenstaande criteria komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. Rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken, zijn geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Bijvoorbeeld: de constatering van een verslaggevingsfout is geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook bijvoorbeeld de constatering dat een post in de jaarrekening niet voldoet aan de uitgangspunten van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) hoeft niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Actualisatie controleverordening, financiële verordening en normenkader

Het normenkader en de financiële verordening zijn in 2025 geactualiseerd en aangepast aan meest actuele wet- en regelgeving (BBV en Bado).

Verantwoordingsgrens: we hanteren een bedrag van € 50.000

De goedkeuringstoleranties zijn vastgelegd in het Normenkader 2025. In het eerder genoemde Bado staan de minimumeisen voorgeschreven voor de, in de controle te hanteren, toleranties. De goedkeuringstolerantie wordt berekend als een percentage van de totale lasten. Als wordt afgeweken van de goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in dit besluit, licht de accountant dit toe in zijn controleverklaring.

De in 2025 vastgestelde goedkeuringstoleranties zijn:

Goedkeuringstoleranties getrouwheid accountant	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding / afkeurende verklaring
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle	$\leq 2\%$	$> 2\% \leq 4\%$	$> 4\%$

De goedkeuringsgrenzen voor het bepalen van de rechtmatigheidsverantwoording zijn gewijzigd ten opzichte van 2024:

Rechtmatigheidsverantwoording DB	Percentage	Lasten 2025	Bedrag 2025
Verantwoordingsgrens	2%	2.683.000	50.000
Rapporteringsgrens	1%	2.683.000	20.000

Fouten en/of onduidelijkheden als omschreven in de notitie rechtmatigheidsverantwoording (de afwijkingen) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld, indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

De totale lasten van de jaarrekening 2025 van Marrekrite zijn ca. € 2,68 miljoen. Voor het boekjaar 2025 is de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid dus een bedrag van € 50.000,- (naar beneden afgerond op € 10.000).

In de paragraaf Bedrijfsvoering in de jaarrekening dient, op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV, aanvullende informatie opgenomen te zijn over de financiële rechtmatigheid. Het dagelijks bestuur beschrijft in deze paragraaf welke acties ondernomen worden om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Rapporteringsgrens: we hanteren een bedrag van € 20.000

Naast de goedkeuringstolerantie is er tevens een zogenaamde rapporteringstolerantie. Hierbij wordt bedoeld op het bedrag waarboven de accountant, voor wat betreft geconstateerde fouten of onzekerheden in de jaarrekening, heeft te rapporteren in het accountantsverslag.

Analoog hieraan stelt het algemeen bestuur voor de rechtmatigheidsverantwoording een rapporteringsgrens vast, waarboven geconstateerde onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering worden opgenomen. De voor het verslagjaar 2025 gehanteerde rapporteringsgrens bedraagt € 20.000,- (naar beneden afgerond op € 10.000). De overige geconstateerde -acceptabele- begrotingsonrechtmatigheden zijn toegelicht in hoofdstuk 3.5.

Verbijzonderde interne controle (VIC)

Omdat Marrekrite als kleine organisatie niet in staat is om onafhankelijk een Verbijzonderde Interne Controle uit te voeren, hebben we de gemeente Súdwest-Fryslân gecontracteerd om voor ons deze controle op de rechtmatigheid uit te voeren.

De bevindingen van de VIC zijn afgestemd met de accountant en zijn terug te vinden in deze paragraaf, met in achtneming van de rapportagegrens. Tevens staan hier de verbetervoorstellen en/of beheersmaatregelen vermeld, die het dagelijks bestuur voorstelt voor de toekomst.

Criterium	Omschrijving	foutbedrag	onduidelijkheid
Acceptabele begrotingsonrechtmatigheid lasten:			
a. Begrotingscriterium	a1. Lasten programma Baggeren	€ 6.184	€ -
a. Begrotingscriterium	a2. Lasten programma Wimpels	€ 1.158	€ -
Totale begrotingsonrechtmatigheid		€ 7.342	
b. Voorwaardencriterium	Europese aanbesteding	€ 173.584	€ -
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik		€ -	€ -
Totaal onrechtmatigheden		€ 180.926	€ -
Waarvan acceptabel		€ -7.342	
Totaal niet-acceptabel		€ 173.584	€ -

1. Het betreft het niet publiceren/aanbesteden van leveringen KLP van Lankhorst in 2025.

Toelichting + verbetervoorstellen en/of beheersmaatregelen

Begrotingscriterium

Alle begrotingsonrechtmatigheden op de programma's accepteren we op grond van de in de Financiële Verordening beschreven regels. Deze tellen daarom niet mee voor het rechtmatigheidsoordeel. Het betreffen zowel overschrijdingen als onderschrijdingen van de baten en de lasten.

De begrotingsonrechtmatigheden aan de lastenkant bedragen € 7.342. Deze lichten we op grond van de Financiële verordening verder niet toe.

De overige begrotingsonrechtmatigheden bedragen € 1.212.343 en zijn opgenomen in de tabel hieronder. Deze beschouwt het dagelijks bestuur als acceptabel op grond van de Financiële verordening. Deze begrotingsonrechtmatigheden worden tekstueel toegelicht onder 3.5.

Acceptabele begrotingsonrechtmatigheid naar soort	Bedrag
A overschrijding lasten met gerelateerde baten	€ 290.343
B overschrijding lasten geautoriseerd door tussenrapportage	€ -
C over- of onderprestatie <20% drempel	€ -
D overschrijding baten	€ 47.640
E onderschrijding van de lasten onder de prestatiedrempel	€ 720.198
F onderschrijding baten onder de prestatiedrempel	€ 167.104
	<u>€ 1.225.284</u>

Ten aanzien van het begrotingscriterium zijn de investeringskredieten niet overschreden. De getroffen beheersmaatregelen zijn nog steeds effectief. De urenbesteding die achteraf wordt toegerekend aan de investeringen was weliswaar hoger dan begroot, maar valt binnen de beschikbaar gestelde investeringskredieten.

Voorwaardencriterium

De inkoop van leveringen ten behoeve van onze aanlegvoorzieningen is ten aanzien van een leverancier onrechtmatig. Deze conclusie komt voort uit de spend-analyse die vanuit de verbijzonderde interne controle is uitgevoerd. De onrechtmatigheid bedraagt afgerond € 174.000, wat neer komt op 6,59% van onze lasten.

Dat is boven de toegestane fouten- en onduidelijkheidengrens van 2%. We hebben inmiddels maatregelen genomen om deze onrechtmatigheid voor 2026 en verder te voorkomen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De wimpeladministratie en de knooppuntkaarten zijn mensenwerk en daarmee foutgevoelig. Omdat we niet kunnen uitsluiten dat we meer wimpels ontvangen dan we bestellen -we maken inmiddels (zichtbare) tellingen van ontvangen wimpels, maar in 2025 nog op extrapolatie- kunnen meeropbrengsten wimpels ontstaan. We hebben hierop beheersmaatregelen genomen, zowel qua automatisering/registratie als ontvangst van wimpels en knooppuntkaarten, zodat dit tot een minimum kan worden beperkt. In 2025 waren er meer wimpels verkocht en is de eindvoorraad hoger dan verwacht, dus de conclusie is dat er meer wimpels zijn geleverd.

Status openstaande aanbevelingen VIC 2023 en 2024:

- a. Frauderisico-analyse: opgesteld en vastgesteld door DB in 2025.
- b. Beleidsregels misbruik en oneigenlijk gebruik: opgesteld en vastgesteld door DB in 2025.
- c. Werkinstructie afdracht inkomsten wimpels: opgesteld en vastgesteld door DB in 2025.
- d. Betalingen betaalverzoeken stoppen en via salarisadministratie betalen: voltooid in 2025.
- e. Beheer betaalpas: inkopen op basis van factuur of betaalpas limiteren + werkinstructie: besproken maar nog niet geïmplementeerd. Volgt in 2026.
- f. Bankautorisaties actualiseren: voltooid in 2025.
- g. Afspraak externe accountant over schriftelijke vastlegging bevinding interimcontrole: besproken maar nog niet geïmplementeerd (personele capaciteit Eshuis). Volgt in 2026.
- h. Expliciet in Financiële verordening vermelden dat doorbelastingen over programma's heen niet leiden tot onrechtmatigheid: opgesteld en vastgesteld door AB in 2025.

2.6 Verbonden Partijen

Niet van toepassing.

2.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop (in de meeste gevallen) aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. We bezitten locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of te midden van terreinen van natuurorganisaties of boeren. Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren.

Wanneer we kansen zien om percelen te verkopen (met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) trachten we deze te verzilveren. Het dagelijks bestuur dient altijd in te stemmen met verkoop. Het algemeen bestuur dient in te stemmen als de baten voor deze verkoop niet begroot cq. gepland zijn.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde, aangezien de geldende bestemming ander gebruik niet toestaat. Verkoop voor commercieel gebruik is daarom meestal niet mogelijk, tenzij een bestemmingswijziging plaatsvindt. Daar dit – als het al mogelijk is – de nodige voeten in aarde heeft, is van verkoop van eigendom in relatie tot een gewijzigde bestemming slechts zeer zelden sprake.

2.8 Openbaarheidsparagraaf Woo

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het opnemen van een openbaarheidsparagraaf in de jaarstukken, waarin wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

De voorliggende paragraaf betreft de uitwerking van deze verplichting binnen de jaarrekening 2025. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:

- Actieve openbaarmaking.
- Passieve openbaarmaking.
- Verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

Per 1 november 2024 is de wettelijke verplichting ingegaan voor het actief publiceren van de volgende vijf informatiecategorieën (eerste tranche).

- 1a. Wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a).
- 1b. Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b).
- 1d. Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d).
- 1e. Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e).
- 2b. Vergaderstukken van de Staten-Generaal (art. 3.3, tweede lid, onderdeel b).

Marrekrite voldoet aan de verplichtingen van de eerste tranche. Naast de wettelijk verplichte categorieën publiceren we ook al de vergaderstukken van het algemeen bestuur en Woo-verzoeken. Op dit moment bereiden we de volgende categorieën voor, we volgen daarbij de tranches zoals vastgesteld door de Rijksoverheid.

Passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken)

Naast het actief openbaar maken, kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie openbaar te maken, via een Woo-verzoek. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan en daarmee een uitzondering kan vormen. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is. In 2025 zijn bij Marrekrite geen Woo-verzoeken binnengekomen.

Informatiehuishouding op orde

Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. Door digitalisering heeft Marrekrite hier de afgelopen jaren al stappen in gezet en ook de komende jaren zetten we hier nog extra op in.

In 2025 is een start gemaakt met een plan van aanpak om de informatiehuishouding en digitale veiligheid verder te verbeteren. Dit plan zal begin 2026 worden afgerond, waarna de benodigde stappen zullen worden uitgevoerd.

3

Jaarrekening
2025

3.1 Balans per 31 december 2025

Balans per 31 december 2025 2.024 2.025

Activa *Saldo 31/12* *Saldo 31/12*

Materiele vaste activa

Investerings maatschappelijk nut	10.140.102	11.246.382
Investerings economisch nut	253.087	483.733

Vaste activa **10.393.189** **11.730.115**

Vorraden	22.773	11.265
Uitzettingen <1jr	569.303	659.396
Overlopende activa	-	2.626
Liquide middelen	132.459	74.664

Vlottende activa **724.535** **747.951**

Totaal Activa **11.117.724** **12.478.066**

Balans per 31 december 2025 2.024 2.025

Passiva *Saldo 31/12* *Saldo 31/12*

Eigen Vermogen	-4.256.355	-4.134.826
<i>Algemene reserve</i>	-3.614.242	-3.463.443
<i>Bestemmingsreserves</i>	-514.138	-514.138
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-127.975	-157.245
Vreemd Vermogen	-4.733.333	-7.600.000
<i>Langlopende leningen >1jr</i>	-4.733.333	-7.600.000

Vaste passiva **-8.989.688** **-11.734.826**

Vlottende schulden <1jr	-1.455.224	-316.187
Overlopende passiva	-672.813	-427.054

Vlottende passiva **-2.128.036** **-743.240**

Totaal Passiva **-11.117.724** **-12.478.066**

3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft en de nadere regels die Marrekrite daarover heeft opgenomen in haar financieel beleid. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 9 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De vergelijkende cijfers en toelichtingen zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva tegen nominale waarden opgenomen. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Activa geven we positief weer, passiva negatief.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De in het kader van rechtmatigheid gehanteerde verantwoordingsgrens van € 50.000 en de rapporteringsgrens van € 20.000 zijn tevens (voor zover) van toepassing op de toe te lichten afwijkingen van de in de jaarrekening opgenomen overzichten van baten en lasten en (de toelichting op) de balans.

Begrotingsrechtmatigheid

Wij beschouwen als onrechtmatig, maar acceptabel en niet meetellend voor het rechtmatigheidsoordeel:

- een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren. Hieronder zijn ook begrepen doorbelastingen die over de programma's heen budgetneutraal uitwerken.
- een overschrijding die geautoriseerd is door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .
- prestaties in de vorm van activiteiten of doelstellingen die in een specifiek jaar leiden tot een over- of onderprestatie van met het algemeen bestuur gemaakte afspraken van minder dan 20% (de zogenaamde "drempel"),
- overschrijdingen van de baten;
- onderschrijdingen van de lasten, voor zover de afgesproken te leveren prestaties niet de over- of onderprestatiedrempel van 20% overschrijden;
- onderschrijdingen van de baten, voor zover de afgesproken te leveren prestaties niet de over- of onderprestatiedrempel van 20% overschrijden;

zolang de genoemde prestaties, baten en/of lasten tijdig zijn gemeld aan het algemeen bestuur. Onder tijdig verstaan we gebeurtenissen die na 1 oktober van het boekjaar zijn ontstaan en die zijn opgenomen in de jaarstukken.

Balans

Vaste activa

Investerings met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht (netto-methode). In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. Bij de waardering hiervan wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien dit naar verwachting blijvend is. In eerste instantie zullen we hiervoor een verliesvoorziening treffen, zodat dit bij gewijzigde marktomstandigheden kan vrijvallen. Alleen in uiterste gevallen boeken we waarde af op bezittingen, namelijk als er geen enkel zicht is op waardeherstel.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Vervoersmiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 20 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Investerings met een maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut, evenals investeringen met een economisch nut, activeren we met ingang van het jaar volgend op de gereed melding cq. levering van de investering. We schrijven via de lineaire afschrijvingsmethodiek af over de verwachte gebruiksduur, waarbij we in voorkomende gevallen rekening kunnen houden met een eventuele restwaarde. Normaliter schrijven we af tot nihil.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Steigers	40 jaar
Damwanden	50 jaar
MarBoeien	10 jaar

Activa in ontwikkeling

De als “onderhanden werken” opgenomen investeringen/bezittingen zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de directe kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken, maar ook de directe loonkosten vermeerderd met een opslag voor overhead), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten, indien van toepassing.

Flottende activa

Winsten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake tegen nominale waarde voorzieningen gevormd en op de balans gezet.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Geringe vorderingen worden afgewaardeerd bij het opmaken van de jaarstukken.

Vaste passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende leningen

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Marrekrite kan in geval van nood terugvallen op art. 22 van de op 22 maart 2017 in de Staatscourant gepubliceerde wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Daarin is geregeld dat eventuele financiële tekorten worden gedragen door de deelnemers, ieder voor zijn eigen deel.

Schattingen

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

Vennootschapsbelasting

Voor alle activiteiten van de gemeenschappelijke regeling geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria. Marrekrite is daarmee niet belasting- en aangifteplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Doorschuif BTW/ BTW-compensatiefonds

Marrekrite schuift de BTW op overheidstaken door naar de deelnemers. Betaalde BTW presenteren we in onze jaarrekening als een last en doorgeschoven BTW als een bate (per saldo kostenneutraal).

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2025

Activa

Toelichting op de balans per 31 december 2025 2.024 2.025

	Saldo 31/12	Saldo 31/12
Materiele vaste activa		
Investerings maatschappelijk nut	10.140.102	11.246.382
<i>Damwanden</i>	6.995.475	7.715.846
<i>Steigers</i>	3.130.626	3.291.484
<i>Marboeien</i>	7.361	4.767
<i>Activa in ontwikkeling (IMN)</i>	6.640	234.284
Investerings economisch nut	253.087	483.733
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	25.578	67.841
<i>Vervoermiddelen</i>	176.912	122.787
<i>Gronden en terreinen</i>	42.708	42.708
<i>Overige MVA</i>	7.890	6.904
<i>Activa in ontwikkeling (IEN)</i>	-	243.494
Vaste activa	10.393.189	11.730.115
Vorraden	22.773	11.265
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>	22.773	11.265
Uitzettingen <1jr	569.303	659.396
<i>Overige vorderingen</i>	41.332	46.914
<i>Vorderingen openbare lichamen</i>	2.650	450
<i>Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>	525.321	612.032
Overlopende activa	-	2.626
<i>Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>	-	2.626
Liquide middelen	132.459	74.664
<i>Kas</i>	1.966	1.093
<i>RABO rekening courant</i>	124.907	71.578
<i>ING rekening courant</i>	5.586	1.993
Vlottende activa	724.535	747.951
Totaal Activa	11.117.724	12.478.066

Nadere toelichting

Specificatie en verloop boekwaarde Materiele vaste activa 2025:

	Beginbalans	Investeringen	Des investerings	Afschrijvinge n	Bijdragen derden	Afwaardering	Saldo 31/12
Materiele vaste activa							
Investeringen maatschappelijk nut	10.140.102	1.348.839	-6.640	-235.919	-	-	11.246.382
<i>Damwanden</i>	6.995.475	869.059	-	-148.688	-	-	7.715.846
<i>Steigers</i>	3.130.626	245.496	-	-84.638	-	-	3.291.484
<i>Marboeien</i>	7.361	-	-	-2.593	-	-	4.767
<i>Activa in ontwikkeling (IMN)</i>	6.640	234.284	-6.640	-	-	-	234.284
Investeringen economisch nut	253.087	288.599	-	-35.596	-	-22.356	483.734
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	25.578	45.105	-	-2.842	-	-	67.841
<i>Vervoermiddelen</i>	176.912	-	-	-31.768	-	-22.356	122.787
<i>Gronden en terreinen</i>	42.708	-	-	-	-	-	42.708
<i>Overige MVA</i>	7.890	-	-	-986	-	-	6.904
<i>Activa in ontwikkeling (IEN)</i>		243.494					243.494
Vaste activa	10.393.189	1.637.438	-6.640	-271.516	-	-	11.730.116

Investeringen in maatschappelijk nut

De totale vervangingsinvesteringen in damwanden en steigers met maatschappelijk nut liggen in 2025 ongeveer € 0,36 miljoen euro lager dan in 2024 (€ 1,71 miljoen). In totaal is er afgerond € 1,35 miljoen euro aan investeringen gepleegd (exclusief overlopende investeringen uit 2024 en inclusief overlopende investeringen naar 2025).

Investeringen in economisch nut

De investeringen in economisch nut bedragen in 2025 ca. € 290.000. Er is geïnvesteerd in nieuwe maaaimachines, de milieuboot MK2 en de Marrekrite-website. We hebben een zeer bescheiden boekwinst kunnen bijschrijven op de ingeruilde machines in het rekeningresultaat.

Activa in ontwikkeling

Specificatie activa in ontwikkeling in 2025:

	Balanswaarde 31-12-2024	Mutatie	Balanswaarde 31-12-2025
Activa in ontwikkeling			
<i>Activa in ontwikkeling 2024</i>	6.640	-6.640	-
<i>-Verschuiving naar MVA (in gebruik) 2024</i>			
<i>Activa in ontwikkeling (IMN) 2025</i>		234.284	234.284
<i>Activa in ontwikkeling (IEN) 2025</i>		243.494	243.494
	6.640	471.138	477.778

Onder deze post is het deel van de (vervangings)investeringen opgenomen dat op 31 december 2025 nog niet gereed gemeld was: het gaat daarbij om (beperkte) voorraad bolders, reeds gedane investeringen in de MK2 en de website (economisch nut) en damwanden (maatschappelijk nut).

Uitzettingen <1jr

Specificatie van uitzettingen <1jr in 2025:

	Boekwaarde 31-12-2024	Mutatie	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2025
Overige vorderingen	41.332	6.032	-450	46.914
Vorderingen openbare lichamen	2.650	-2.200		450
Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	525.321	86.711		612.032
	569.303	90.543	-450	659.396

Overige vorderingen

Het betreft een BTW-vordering op de Belastingdienst over Q4 van 2025. De overige vorderingen zijn rentevorderingen op de bank over Q4 2025 en op derden die op 31 december nog niet waren gefactureerd of voldaan.

Voorziening oninbaarheid

Voor de nog niet gefactureerde of betaalde omzet van verkooppunten hebben we op 31 december geen voorziening gevormd: we verwachten -met enige inspanning- deze bedragen begin 2026 wel te kunnen ontvangen.

Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier een vordering op twee van onze deelnemers in verband met gemaakte kosten voor de TOP's die op de balansdatum nog niet zijn gefactureerd of zijn ontvangen.

Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Naast bankrekeningen bij ING en Rabo, houdt Marrekrite ten behoeve van Schatkistbankieren een rekeningcourant verhouding aan met het rijk. Ultimo 2025 hield Marrekrite € 612.000 aan in de schatkist. De bij ING en Rabo aangehouden saldi waren ultimo 2025 € 75.000 positief en liggen daarmee ruim onder de geldende drempel van € 1,0 miljoen.

Passiva

Toelichting op de balans per 31 december 2025

2.024

2.025

	<i>Saldo 31/12</i>	<i>Saldo 31/12</i>
Eigen Vermogen	-4.256.355	-4.134.826
<i>Algemene Reserve</i>	-3.614.242	-3.463.443
<i>Bestemmingsreserve Baggeren (BB)</i>	-300.000	-300.000
<i>Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)</i>	-214.138	-214.138
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-127.975	-157.245
Langlopende leningen >1jr	-4.733.333	-7.600.000
<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	-4.733.333	-7.600.000
Vaste passiva	-8.989.688	-11.734.825

Vlottende schulden <1jr	-1.455.224	-316.187
<i>Overige schulden</i>	-455.224	-316.187
<i>Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido</i>	-1.000.000	-
<i>Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>	-	-
Overlopende passiva	-672.813	-427.054
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>	-	-
<i>De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren</i>	-672.813	-427.054
Vlottende passiva	-2.128.036	-743.240
Totaal Passiva	-11.117.724	-12.478.066

Nadere toelichting

Verloop boekwaarde eigen vermogen 2025:

	<i>Beginbalans</i>	<i>Toevoegingen</i>	<i>Onttrekkingen</i>	<i>Bestemming 2025</i>	<i>Overige verminderingen</i>	<i>Saldo 31/12</i>
Eigen Vermogen	-4.256.355	-127.975	278.774	-157.245	127.975	-4.134.826
<i>Algemene Reserve</i>	-3.614.242	-127.975	278.774	-	-	-3.463.443
<i>Bestemmingsreserve Baggeren (BB)</i>	-300.000	-	-	-	-	-300.000
<i>Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)</i>	-214.138	-	-	-	-	-214.138
<i>Onverdeeld resultaat</i>	-127.975	-	-	-157.245	127.975	-157.245
Eigen vermogen	-4.256.355	-127.975	278.774	-157.245	127.975	-4.134.826

Eigen vermogen

Na deerschikking van onze reservepositie enkele jaren geleden, hebben we een zeer robuuste algemene reserve, die we in overleg met de deelnemers tot en met 2026 geleidelijk afbouwen. De belangrijkste bestemmingsreserve is die ten behoeve van het baggeren. In onze beleidsnota hebben we aangegeven dat we deze bestemmingsreserve beschouwen als ware het een voorziening. Zodra er beter zicht is op de meerjarige baggeropgave kunnen we bekijken hoe we naar de toekomst toe willen omgaan met deze bestemmingsreserve.

De specifieke mutaties in de onttrekkingen aan de algemene reserve zijn:

- als gevolg van de uitbetaling/afbouw eigen vermogen: € 0,25 miljoen aan de deelnemers;
- het onverdeeld resultaat van 2024 ad. € 128.000.
- *de onttrekking van € 110.000 voor de Toekomstvisie heeft in 2025 niet plaatsgevonden, omdat we deze kosten (nog) niet hebben gemaakt.*
- *de onttrekking van € 50.000 donatie uit 2024 heeft (ook) niet plaatsgevonden, omdat we deze kosten (nog) niet hebben gemaakt. Overigens zou deze onttrekking aan de reserve BIOR onttrokken moeten worden, omdat de middelen daar in 2024 ook in zijn gestort.*
- *de onttrekking van € 55.000 voor het Routebureau was met de Turap al verlaagd naar € 35.000. Op rekeningbasis hebben we (nog) minder lasten gerealiseerd, zodat ook deze onttrekking is verlaagd tot de werkelijk gemaakte kosten ten laste van de reserve.*

Bestemmingsreserve Baggeren (BB)

De bestemmingsreserve Baggeren heeft ten doel de ligplaatsen die in eigendom of beheer van de GR zijn, bereikbaar te houden.

Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)

De bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie dient om te kunnen participeren in nieuwe ontwikkelingen en innovaties op het gebied van de recreatie in Fryslân die passen binnen de doelstellingen van de GR, zodat het algemeen bestuur de hiermee gepaard gaande kosten incidenteel kan dragen, alvorens deze eventueel in de reguliere exploitatie van de GR te plaatsen.

Gerealiseerd resultaat 2025

De jaarrekening heeft een positief resultaat na bestemming van afgerond € 157.000. Dat is ongeveer € 190.000 hoger dan gemeld bij de tussentijdse rapportage.

Een korte analyse leert dat dit met name een gevolg is van lagere loonkosten (voordeel € 35.000), hogere algemene baten (voordeel € 14.000) en hogere baten uit de verkoop van wimpels en vignetten (voordeel € 20.000). We hebben daarnaast extra projecturen toegeschreven aan onze investeringen voor een bedrag van € 88.000 (voordeel). Een bestemmingsvoorstel voor het resultaat staat verwoord in de aanbiedingsbrief bij de Jaarstukken 2025.

Langlopende schulden >1jr

Specificatie langlopende leningen >1jr:

Langlopende geldlening Súdwest-Fryslân rente 1,825%, (duur 30 jaar per mei 2022)	-3.600.000
Langlopende geldlening BNG rente 3,520% (duur 30 jaar per oktober 2025)	-4.000.000
	-7.600.000

Marrekrite heeft in 2022 via de gemeente Súdwest-Fryslân bij de Nederlandse Waterschapsbank een langlopende, lineaire lening kunnen aantrekken voor 30 jaar tegen 1,8250% rente. De liquiditeitspositie was niet langer voldoende om met kasgeldleningen in de financieringsbehoefte te voorzien, dus is in december nog een langlopende lening aangetrokken van € 1,0 miljoen.

VERLOOP	2022	2023	2024	2025
Lening 1,825%	4.000.000	3.866.667	3.733.333	3.600.000
rente				40.680

Marrekrite heeft in oktober 2025 via de Bank Nederlandse Gemeenten een langlopende, lineaire lening kunnen aantrekken voor 30 jaar tegen 3,520% rente. Met deze lening is de andere langlopende lening die we in 2024 hebben aangetrokken voor € 1,0 miljoen afgelost.

VERLOOP	2022	2023	2024	2025
Lening 3,520%	-	-	-	4.000.000
rente				32.789

VERLOOP	2022	2023	2024	2025
Lening 2,820%			1.000.000	-
rente				26.346

Flottende schulden <1jr

Specificatie overige schulden 2025:

BNG-lening: rente 2025	32.789
Gemeente Súdwest-Fryslân: rente 2025	40.860
Overige schulden <25.000	111.406
Routebureau 2025: provinciaal deel	131.132
	316.187

Het betreft hier openstaande crediteuren (waarvan de betalingen in 2025 worden afgewikkeld); nog te betalen facturen over 2025 die in 2026 zijn ontvangen; verplichtingen aan derden, waaronder een schuld aan de gemeente Súdwest-Fryslân ten aanzien van nog te betalen rente 2025 over de langlopende lening, die in 2022 is aangetrokken en een schuld aan de BNG voor de nog te betalen rente 2025 over de langlopende lening. Tenslotte een schuld aan de provincie ten aanzien van teveel ontvangen bijdrage Routebureau (wegens lagere lasten).

Overige kasgeldleningen

Specificatie overige kasgeldleningen:

Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido

-
-

We hebben in 2025 eind februari een kasgeldlening van € 1,0 miljoen afgelost. Daarna hebben we nog een kasgeldlening aangetrokken rond de zomer, als voorloper van de langlopende lening, van € 0,5 miljoen. Deze hebben we in oktober afgelost. Op de balansdatum hebben we derhalve geen kasgeldleningen meer lopen.

Overlopende passiva

Specificatie en verloop boekwaarde overlopende passiva 2025:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

-
-427.054

De van Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

Hieronder wordt een specificatie gegeven van het verloop van de overige projecten: een ontvangen bijdrage van de provincie voor een vervolg op het Rondje Snitser Mar (deel 2); het project TOPs waarmee we volop in uitvoering zijn; de projecten Landpaden, Vaarknooppunten (afgerekend in 2025), Vaarwegklasse G, Campertoerisme (afgerond en afgerekend in 2025) en Vuilwater waarvoor we eind 2022 extra bijdragen van de provincie hebben ontvangen en het project Dagrecreatieve Netwerken 2024 (afgerekend in 2025) waar we middelen voor hebben ontvangen en dat als Routebureau onderdeel zal worden van ons vaste takenpakket.

Naam project/financier	Beginbalans	Inkomsten	Uitgaven	Vrijval	Saldo 31/12
Overige NL-overheidslichamen:					
Project Rondje Snitsermar 2022	-262.083	-	3.135	-	-258.948
Project TOP-netwerk Fryslan	-103.992	-70.575	101.301	-	-73.266
Projecten provinsje dec 2022 (5 stuks)	-145.858	-	24.274	26.745	-94.839
Dagrecreatieve netwerken	-160.879			160.879	-
	-672.813	-70.575	128.709	187.624	-427.054

Niet uit de balans blijkende langlopende financiële verplichtingen en rechten

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering een pand aan het Lytse Súdein te Uitwellingerga (eigendom provincie Fryslân). De huur bedraagt ca. € 22.000 per jaar met een jaarlijkse indexatie. Het huurcontract is afgesloten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 1 maand (huurder).

Huur boxruimten en bootruimte

Marrekrite huurt een ligplaats voor 1 van de boten (MK3). De jaarlijkse huur bedraagt ca. € 800.

Gebeurtenissen na balansdatum

We hebben met de verkooppunten afgesproken dat we oude Wandel- en Fietsknooppuntkaarten terugnemen tegen kostprijs, om zo een versnelde uitrol te kunnen doen met de nieuwe druk van de kaarten. Dit betekent dat we enkele duizenden euro's moeten afschrijven op deze kaarten. Deze afschrijving op onze voorraad hebben we bij de jaarrekening 2025 geëffectueerd.

3.4 Overzicht baten en lasten 2025

Exploitatieresultaat

	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Jaarrekening 2025			Jaarrekening 2024		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	2.168.750	-1.177.863	990.887	2.190.750	-1.230.863	959.887	2.206.793	-1.109.164	1.097.629	2.273.404	-1.215.083	1.058.321
Waterrecreatie	16.643	-823.289	-806.646	58.643	-1.025.130	-966.487	57.765	-977.486	-919.721	16.158	-801.260	-785.102
Landrecreatie	-	-435.420	-435.420	15.000	-498.420	-483.420	27.095	-352.884	-325.789	73.044	-476.765	-403.721
Baggeren	-	-200.000	-200.000	-	-200.000	-200.000	-	-206.184	-206.184	-	-245.958	-245.958
Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000	175.000	-210.000	-35.000	143.868	-178.676	-34.808	-	-	-
Wimpels e.d.	210.000	-26.000	184.000	275.000	-26.000	249.000	294.502	-27.158	267.344	329.390	-24.955	304.435
Resultaat voor bestemming	2.395.392	-2.682.572	-287.180	2.714.392	-3.190.413	-476.021	2.730.023	-2.851.552	-121.528	2.691.996	-2.764.022	-72.025
Mutaties reserves	250.000	-	250.000	445.000	-	445.000	278.774	-	278.774	250.000	-50.000	200.000
TOTAAL RESULTAAT	2.645.392	-2.682.572	-37.180	3.159.392	-3.190.413	-31.021	3.008.797	-2.851.552	157.245	2.941.996	-2.814.022	127.975

Reserves

	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo
	per 1-1-2025		per 31-12-2025	per 1-1-2025		per 31-12-2025	per 1-1-2025		per 31-12-2025	per 1-1-2024		per 31-12-2024
Toevoeging/onttrekking												
Algemene Reserve (AR)	3.614.242	-250.000	3.364.242	3.614.242	-410.000	3.204.242	3.614.242	-150.799	3.463.443	4.030.721	-250.000	3.614.242
Bestemmingsreserve Baggeren" (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	214.138	-	214.138	214.138	-35.000	179.138	214.138	-	214.138	164.138	50.000	214.138
Onverdeeld resultaat	127.975	-						157.245	157.245			127.975
Subtotaal	4.256.354	-250.000	3.878.380	4.128.380	-445.000	3.683.380	4.128.380	6.446	4.134.826	4.494.859	-200.000	4.256.354

3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2025

Het dagelijks bestuur heeft in haar programmarekening 2025 alle andere begrotingsafwijkingen per programma toegelicht en daarmee invulling gegeven aan voorschriften uit de laatst vastgestelde Kadernota rechtmatigheid. We lichten de verschillen groter dan € 25.000 toe voor zowel de baten als lasten, alsmede de acceptabele begrotingsrechtmatigheid. Het restant van de verschillen op het programma bestaat uit saldi van kleinere mee- en tegenvallers.

Programma Bedrijfsvoering

Baten (€ 16.043 voordeel)

We hebben extra inkomsten ontvangen uit een loonkostensubsidie, rente, een schadeuitkering en het UWV (+37k).

Daarnaast betalen we een bedrag terug aan de deelnemers vanwege een te hoog voorschot doorschuif BTW (-21k).

Lasten (€ 121.699 voordeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens

De doorbelastingen vanuit het programma Bedrijfsvoering zijn lager dan begroot (-272k). Dit heeft te maken met een lagere realisatie loonkosten dan begroot. Dit vertaalt zich in lagere doorbelastingen in de andere programma's (per saldo budgetneutraal).

De totale loonkosten vallen lager uit dan begroot, omdat voorzichtigheidshalve gewacht is met het vervullen van per saldo 1 fte; daarnaast zijn een aantal functies voor het routebureau later ingevuld dan in de begroting rekening mee is gehouden (145k).

Verder hebben we een hoger bedrag doorbelast aan de balans voor projecturen van medewerkers (88k)

De rentekosten hebben we voor de begroting niet toegerekend aan de investeringen. De doorbelasting van de rentelasten op basis van de omslagrente geeft een voordeel (148k). Op de andere programma's een nadeel. Het rente omslagpercentage is lager dan begroot.

Zoals ook gemeld onder de baten hebben we minder lasten doorschuif BTW (21k)

Overige verschillen bedragen per saldo 6k nadelig.

Programma Waterrecreatie

Baten (€ 878 nadeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ 47.644 voordeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens

De doorbelastingen aan het programma Waterrecreatie zijn lager dan begroot (126k). Zie toelichting bij Bedrijfsvoering.

We hebben minder externe partijen hoeven in te schakelen voor het onderhoud aan onze aanlegvoorzieningen (26k)

We hebben hogere afschrijvingslasten als gevolg van de doorbelasting van de rente (-112k). Zie de toelichting bij Bedrijfsvoering.

De kosten voor de Hûskes leiden ook dit jaar tot een klein nadeel (-13k). We noemen dit expliciet vanwege afspraken met het dagelijks bestuur.

Overige verschillen bedragen per saldo 20k voordelig..

Programma Landrecreatie

Baten (€ 12.095 voordeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens

Extra opbrengsten door extra baten uit verkopen fiets- en wandelkaarten en (incidenteel) onderhoud fiets- en wandelknooppunten als gevolg van trajectwijzigingen.

Lasten (€ 145.536 voordeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens

De doorbelastingen aan het programma Land zijn lager dan op begrotingsbasis berekend (139k). Zie toelichting bij Bedrijfsvoering.

Overige verschillen bedragen per saldo 7k voordelig.

Programma Baggeren

Baten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ 6.184 nadeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens

Geen bijzonderheden.

Programma Ontwikkeling

Baten (€ 31.132 nadeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens

Lagere realisatie van baten voor het Routebureau (-31k) doordat de bijdrage van de provincie en de reserve verlaagd kan worden. Zie ook toelichting bij lasten.

Lasten (€ 34.324 voordeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens

De doorbelastingen aan het Routebureau zijn lager dan op begrotingsbasis berekend (64k). Zie toelichting bij Bedrijfsvoering.

De directe kosten zijn hoger dan begroot, met name als gevolg van een latere opstart van de eigen medewerkers (-27k)

Programma Wimpels e.d.

Baten (€ 19.502 voordeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens

We hebben extra baten uit wimpels en donaties (20k).

Lasten (€ 1.158 nadeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid < rapporteringsgrens

Geen bijzonderheden.

Mutaties reserves en voorzieningen

Baten (€ 166.227 nadeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens

De geplande reserveonttrekking ten behoeve van de Toekomstvisie hoeft niet plaats te vinden, omdat de loonkosten (nog) niet zijn gemaakt (-110k).

De geplande reserveonttrekking voor de realisatie van een speciale steiger vanwege een in 2024 ontvangen gift is vertraagd tot 2026 (-50k).

De reserve onttrekking aan de BIOR is lager omdat de kosten van het Routebureau lager uitvallen (-6k)

Lasten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Investeringsen

Lasten (€ 62.562 voordeel); acceptabele begrotingsonrechtmatigheid > rapporteringsgrens

De door het Algemeen Bestuur gevoteerde krediet is niet overschreden. Het restant krediet schuift door naar 2026.

3.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele lasten en baten Marrekrite jaarrekening 2025 (per programma)

<i>Programma</i>	<i>Begroting na wijziging</i>	LASTEN
		<i>Jaarrekening</i>
	2025	2025
1 Bedrijfsvoering	-261.000	-261.000
2 Waterrecreatie	-50.000	-
3 Landrecreatie	-	-
4 Baggeren	-	-
5 Ontwikkelingen	-210.000	-172.642
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-
<i>SUBTOTAAL incidentele lasten</i>	-521.000	-433.642

<i>Programma</i>	<i>Begroting</i>	BATEN
		<i>Jaarrekening</i>
	2025	2025
1 Bedrijfsvoering	250.000	250.000
2 Waterrecreatie	50.000	-
3 Landrecreatie	-	-
4 Baggeren	-	-
5 Ontwikkelingen	210.000	172.642
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-
<i>SUBTOTAAL incidentele baten</i>	510.000	422.642
TOTAAL incidentele lasten en baten	-11.000	-11.000

SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000

a Bedrijfsvoering: uitkering begrotingssaldo bijdrageregeling	-261.000	-261.000	N
b Bedrijfsvoering: bijdrage uit de AR ivm afbouw vermogen	250.000	250.000	V
c Waterrecreatie: realisatie steiger ivm anonieme gift	-50.000	-	
d Waterrecreatie: bijdrage uit de AR ivm anonieme gift	50.000	-	N
e Ontwikkeling: lasten Routebureau	-210.000	-172.642	V
f Ontwikkeling: bijdrage provincie ivm Routebureau	175.000	143.868	N
g Ontwikkeling: bijdrage uit de AR ivm Routebureau	35.000	28.773	N
SALDO	250.000	250.000	

3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (*WNT*) is per 1 januari 2013 ingegaan. De verantwoording in deze jaarstukken is opgesteld op basis van het meest recente verantwoordingsmodel.

Het bezoldigingsmaximum voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt in 2025 € 246.000 op basis van een fulltime dienstverband (36 uur per week). Het in de tabel weergegeven individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum is gebaseerd op de aanstellingsomvang van de topfunctionaris in dienst van Marrekrite, de directeur.

De directeur valt onder de definitie van topfunctionaris in het kader van de WNT. De bezoldiging ligt significant lager dan het individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum.

Marrekrite maakt gebruik van de vereenvoudigde verantwoording voor AB en DB leden, conform verantwoordingsmodel 1d. Dit betekent dat niet alle vereiste bezoldigingsgegevens zijn opgenomen in de jaarrekening.

Algemeen Bestuur	
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra
Gemeente Achtkarspelen	De heer Bruining
Gemeente Dantumadiel	De heer Kempenaar
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Harlingen	De heer Schoute
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Smallingerland	De heer Hoekstra
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Willemsma
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw Van der Meer
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen

Dagelijks Bestuur	
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman

WNT-VERANTWOORDING 2025 GR Marrekrite

De WNT is van toepassing op GR Marrekrite Het voor Marrekrite toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum)1.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling 2

bedragen x € 1		L. Touwen
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,67
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		88.516
Beloningen betaalbaar op termijn		15.753
Subtotaal		104.269
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		0
Bezoldiging		104.269
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.
Gegevens 2024		
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,67
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		85.852
Beloningen betaalbaar op termijn		14.419
Subtotaal		100.270
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		155.333
Bezoldiging		100.270

4

**Rechtmatigheids-
verantwoording
Dagelijks Bestuur**

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur Marrekrite

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemene bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 9 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op ruim € 50.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen in totaal € 180.926,- bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 50.000,-.

Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 7.342,- aan overschrijdingen aan de lastenkant acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Criterium	Omschrijving	foutbedrag	onduidelijkheid
Acceptabele begrotingsonrechtmatigheid lasten:			
a. Begrotingscriterium	a1. Lasten programma Baggeren	€ 6.184	€ -
a. Begrotingscriterium	a2. Lasten programma Wimpels	€ 1.158	€ -
Totale begrotingsonrechtmatigheid		€ 7.342	
b. Voorwaarden criterium	Europese aanbesteding	€ 173.584	€ -
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik		€ -	€ -
Totaal onrechtmatigheden		€ 180.926	€ -
Waarvan acceptabel		€ -7.342	
Totaal niet-acceptabel		€ 173.584	€ -

1. Het betreft het niet publiceren/aanbesteden van leveringen KLP van Lankhorst in 2025.

De geconstateerde afwijking van € 173.584,- betreft een afwijking van de Europese aanbestedingsregels. De kunststofsteigers en damwanden zijn enkelvoudig gegund. Om in aanmerking te komen voor enkelvoudige gunning, moet er een publicatie worden geplaatst van de opdracht op TenderNed. In eerdere boekjaren was dit wel gebeurd, maar voor boekjaar 2025 is dit uitgebleven.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen bij de jaarstukken 2025

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV) jaarrekening 2025

Marrekrite

	Begroting 2025			Jaarrekening 2025			Jaarrekening 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering (excl overhead)	2.168.750	-823.113	1.345.637	2.206.793	-529.975	1.676.818	2.273.404	-563.769	1.709.635
2 Waterrecreatie	16.643	-823.289	-806.646	57.765	-977.486	-919.721	16.158	-801.260	-785.102
3 Landrecreatie	-	-435.420	-435.420	27.095	-352.884	-325.789	73.044	-476.765	-403.721
4 Baggeren	-	-200.000	-200.000	-	-206.184	-206.184	-	-245.958	-245.958
5 Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000	143.868	-178.676	-34.808	-	-	-
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	210.000	-26.000	184.000	294.502	-27.158	267.344	329.390	-24.955	304.435
Overhead	-	-354.750	-354.750	-	-579.189	-579.189	-	-651.314	-651.314
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	2.395.392	-2.682.572	-287.180	2.730.023	-2.851.552	-121.528	2.691.996	-2.764.022	-72.025
Mutaties reserves	250.000	-	250.000	278.774	-	278.774	250.000	-50.000	200.000
TOTAAL RESULTAAT	2.645.392	-2.682.572	-37.180	3.008.797	-2.851.552	157.245	2.941.996	-2.814.022	127.975

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite jaarrekening 2025

		BATEN		
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
		<i>2025</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
0.1	Bestuur	-		
0.4	Overhead	-		
0.5	Treasury	-	18.057	35.816
0.8	Overige baten en lasten	500.000	478.842	493.918
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	250.000	278.774	250.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.884.310	2.233.124	2.162.262
7.2	Riolering	-	-	-
	TOTAAL BATEN	2.634.310	3.008.797	2.941.996

		LASTEN		
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
		<i>2025</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>
0.1	Bestuur	-16.500	-21.851	-13.786
0.4	Overhead	-354.750	-579.189	-651.314
0.5	Treasury	-170.531	-21.428	-36.919
0.8	Overige baten en lasten	-776.000	-506.820	-531.519
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-50.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	37.180	-157.245	-127.975
2.1	Verkeer en vervoer	-23.590	-44.539	-61.299
2.4	Economische havens en waterwegen	-841.699	-948.460	-859.734
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-488.420	-715.978	-608.014
7.2	Riolering	-	-13.288	-1.437
	TOTAAL LASTEN	-2.634.310	-3.008.797	-2.941.996

Accountantsverklaring Eshuis

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite"

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" te Uitwellingerga gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2025.
2. De balans per 31 december 2025.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2025 en de Regeling Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite", zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op pagina 60 en 61 en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering op pagina 31 tot en met 34. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen.

De geconstateerde afwijkingen hebben betrekking op:

1. Begrotingsrechtmatigheid op programmaniveau € 7.342.
2. Inkoop en aanbestedingen € 173.584.

Het totaal aan geconstateerde afwijkingen voor een bedrag van in totaal € 180.926 ligt boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens ad € 50.000. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 57.083. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. In de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan u tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 2.854 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV.

Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2025.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2025, de Regeling Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 28 mei 2026

Eshuis Registeraccountants B.V.

**Henderikus
Lambertus
Pot**

Digitaal ondertekend
door Henderikus
Lambertus Pot
Datum: 2026.05.28
15:42:15 +02'00'

H.L. Pot AA

